Georges Simenon
Maigret la ministru

Georges Simenon
Maigret chez le ministre

2009

Editura POLIROM Iaşi

trad.de Nicolae Constantinescu.- Iaşi

I

Raportul răposatului Calame

Ca întotdeauna cînd se întorcea seara acasă, în acelaşi loc de pe trotuar, puţin după felinarul cu gaz, Maigret ridică încet capul spre ferestrele luminate ale apartamentului său. O făcea în mod mecanic.

Poate că, dacă cineva l-ar fi întrebat pe nepusă masă dacă era sau nu lumină, ar fi ezitat să răspundă. Tot aşa, dintr-un fel de manie, între etajul al doilea şi al treilea, începea să-şi descheie pardesiul ca să scoată cheia din buzunarul pantalonilor, deşi, întotdeauna, uşa se deschidea de cum punea piciorul pe ştergătorul de la intrare.

Erau adevărate ritualuri fixate în ani de zile şi la care ţinea mai mult decît ar fi vrut să recunoască.

Iar atunci cînd ploua, ceea ce nu era cazul astăzi, soţia lui facea un gest anume cînd îi lua umbrela udă din mînă, aplecîndu-şi în acelaşi timp capul ca să-l sărute pe obraz.

Maigret întrebă, aşa cum făcea întotdeauna:

– A sunat cineva ?

Ea răspunse, închizînd uşa:

– Da. Cred că nici n-ar trebui să te dezbraci.

Ziua fusese înnorată, nici rece, nici caldă, cu o mică aversă pe la două după-amiază. La birou, Maigret se ocupase doar de treburile curente.

– Ai mîncat bine de seară ?

Lumina din apartament era mai caldă, mai intimă decît la birou. Vedea ziarele care îl aşteptau lîngă fotoliu, papucii...

– Am luat masa cu şeful, Lucas şi Janvier la braseria Dauphine.

Apoi, toţi patru se duseseră la adunarea asociaţiei de ajutor reciproc a Poliţiei. De trei ani, Maigret accepta fară tragere de inimă să fie ales vicepreşedinte.

– Ai timp să bei o cafea. Scoate-ţi totuşi pardesiul. I-am spus că nu vei ajunge

acasă înainte de unsprezece.

Acum era zece şi jumătate. Şedința nu durase mult. Unii avuseseră timp să bea o bere la braserie şi Maigret venise acasă cu metroul.

– Cine a telefonat ?

– Un ministru.

Rămas în picioare în mijlocul salonului, o privi încruntînd din sprîncene.

– Care ministru ?

– Cel al Lucrărilor Publice. Un anume Point, dacă am înțeles eu bine.

– Da, Auguste Point. A telefonat aici ? Personal ?

– Da.

– Nu i-ai spus să sune la Poliția Judiciară?

– El cu tine vrea să vorbească. Trebuie să te vadă urgent. Cînd i-am spus că nu eşti acasă, m-a întrebat dacă sînt servitoarea. Părea preocupat.

I-am răspuns că sînt doamna Maigret. Şi-a cerut scuze, a vrut să ştie unde eşti, cînd vii acasă. Mi s-a părut un om timid.

– Nu se potriveşte cu reputația lui.

– Ba chiar mi-a cerut să-i spun dacă eram singură în casă sau nu. După care mi-a explicat că nimeni nu trebuia să ştie că telefonase şi că nu suna de la minister, ci dintr-o cabină publică, şi că era important pentru el să ia cît mai repede legătura cu tine.

în timp ce o asculta, Maigret se uita la ea încruntat, cu un aer care exprima rezerva sa față de politică. în cursul carierei, i se întîmplase de cîteva ori ca un om de stat, un deputat, un senator sau alt personaj politic în funcție să apeleze la el, dar numai pe cale legală; întotdeauna fusese chemat de şeful lui şi, de fiecare dată, discuția începuse cu:

– îmi cer scuze, dragă Maigret, că te însărcinez cu o misiune care nu-ți va fi deloc pe plac.

Şi, într-adevăr, toate fuseseră cazuri destul de dezagreabile.

Nu-l cunoştea personal pe Auguste Point şi nu-l văzuse niciodată în came şi oase. Nu era unul dintre oamenii despre care scriau ziarele deseori.

– De ce n-a telefonat la Poliția Judiciară?

întrebarea era mai curînd pentru sine. Dar doamna Maigret răspunse:

– De unde să ştiu eu ? Iți repet doar ce mi-a spus. Mai întîi, că telefona de la o cabină publică...

Acest amănunt o impresionase puternic pe doamna Maigret, pentru care un ministru al Republicii era un personaj foarte important pe care îi venea greu să şi-l închipuie, seara, pătrunzînd aproape clandestin într-o cabină publică din colțul unui bulevard.

– ...apoi, că nu trebuie să te duci la minister, ci la apartamentul lui personal pe care şi l-a păstrat...

Se uită pe o hîrtiuță unde scrisese cîteva cuvinte :

– ...Bulevardul Pasteur nr. 27. Nu e nevoie să deranjezi portăreasa. Urci la etajul patru, uşa din stînga.

– Mă aşteaptă acolo ?

– Va aştepta cît va fi nevoie. Ca totul să fie bine, ar trebui să se întoarcă la minister înainte de miezul nopții.

Apoi îl întrebă cu altă voce:

– Crezi că e o farsă ?

El scutură din cap în semn că nu. Desigur, era ceva neobişnuit, bizar, dar nu părea deloc o farsă.

– îți bei cafeaua ?

– Nu, mulțumesc. Nu după bere.

Şi, fără să se aşeze, îşi turnă un strop de rachiu de porumbe, luă o pipă de pe cămin şi se îndreptă spre uşă.

– Vin repede.

Cînd ajunse pe bulevardul Richard-Lenoir, umiditatea care se simțise în aer toată ziua începea să se condenseze într-o ceață ca o pulbere care forma un halou în jurul luminilor. Nu luă taxiul, deoarece pe bulevardul Pasteur ajungea la fel de repede şi cu metroul, dar poate şi pentru că nu se simțea în misiune oficială.

Tot drumul, privind țintă un domn cu mustăți care citea ziarul în fața lui, Maigret se întrebă ce putea să aibă cu el Auguste Point şi mai ales de ce îi solicita o întîlnire atît de grabnică şi de misterioasă.

Ştia că Point era un avocat vandeean - din La Roche-sur-Yon, dacă nu greşea - care intrase tîrziu în politică. Făcea parte dintre acei deputați aleşi, după război, pentru caracterul lor şi pentru comportamentul din perioada ocupației.

Maigret nu ştia ce anume făcuse. Totuşi, în timp ce unii dintre colegii lui treceau prin Camera Deputaților şi dispăreau, Point fusese reales de trei ori la rînd şi, în urmă cu trei luni, cînd se formase ultimul guvern, primise portofoliul Lucrărilor Publice.

Comisarul nu auzise nici un zvon despre el, aşa cum circulă pe seama majorității oamenilor politici.

Nimeni nu vorbea despre soția lui. Nici despre copiii lui, dacă avea.

Cînd ieşi din metrou, la stația Pasteur, ceața devenise mai deasă, gălbuie, iar Maigret îi simți gustul prăfos pe buze. Pe bulevard nu văzu pe nimeni, auzi doar paşi în depărtare, spre Montparnasse, şi, în aceeaşi direcție, şuierul unui tren care pleca din gară.

Unele ferestre încă mai erau luminate şi, în ceață, dădeau o impresie de linişte şi siguranță. Acele case, nici luxoase, nici sărăcăcioase, nici noi, nici vechi, cu apartamente aproape similare, erau locuite îndeosebi de oameni din clasa de mijloc, profesori, funcționari, slujbaşi, care plecau cu metroul sau autobuzul la aceeaşi oră în fiecare dimineață.

Apăsă pe butonul soneriei şi, cînd uşa se deschise, mormăi un nume de neînțeles, îndreptîndu-se spre ascensor.

Acesta, strimt, pentru două persoane, începu să urce lent, dar fară zdruncinături şi fără zgomot.

Casa scărilor era slab luminată. La etaje, uşile aveau aceeaşi culoare maroniu închis şi ştergătoare identice.

Sună la uşa din stînga, care se deschise imediat, ca şi cum cineva ar fi aşteptat cu

mîna pe clanță.

Point facu trei paşi ca să trimită ascensorul la parter, lucru la care Maigret nu se gîndise.

– îmi cer scuze că v-am deranjat la o oră atît de tîrzie, mormăi el. Intrați...

Doamna Maigret ar fi fost dezamăgită, deoarece personajul corespundea cît se poate de puțin cu ideea pe care şi-o făcea despre un ministru. înalt şi cu burtă, arăta aproape la fel ca Maigret, dar era mai lat în umeri, mai dur, ai fi zis mai țăran, iar trăsăturile accentuate, nasul puternic şi gura te duceau cu gîndul la capetele sculptate din lemn de castan sălbatic.

Purta un costum banal, cenuşiu, şi o cravată cu nodul gata făcut. Două lucruri frapau la el: sprîncenele stufoase, late şi dese ca nişte mustăți, şi firele de păr de pe mîini aproape la fel de lungi.

La rîndul lui, ministrul îl privea pe Maigret direct, fară să zîmbească din politețe.

– Luați loc, domnule comisar.

Apartamentul, mai mic decît cel de pe bulevardul Richard-Lenoir, era format probabil doar din două camere, poate trei, şi o bucătărie foarte mică. Din antreu, unde atîrnau cîteva haine, intraseră într-un birou care te ducea cu gîndul la locuința unui celibatar.

Pe un raft prins în perete se aflau zece-douăsprezece pipe, dintre care cîteva din lut ars şi una foarte frumoasă din spumă-de-mare. Un birou demodat, cum avea şi tatăl lui Maigret pe vremuri, era plin de hîrtii şi de scrum, iar deasupra avea diferite despărțituri şi o mulțime de sertare mici. Nu îndrăzni să se uite imediat la fotografiile de pe pereți, unde apăreau mama şi tatăl lui Point, în aceleaşi rame negre cu auriu pe care le-ar fi găsit şi într-o fermă din Vandeea.

Aşezat într-un fotoliu turnant, identic cu cel pe care îl avea tatăl lui Maigret, Point atinse neglijent o cutie cu țigări de foi.

– Presupun..., începu el.

Comisarul zîmbi şi murmură:

– Prefer pipa mea.

– Tutun?

Ministrul îi întinse un pachet cu tutun început şi îşi reaprinse şi el pipa pe care o lăsase să se stingă.

– Probabil că ați fost surprins, cînd v-a spus soția...

Nu ştia cum să înceapă. Ceea ce se petrecea era destul de ciudat. în biroul cald şi liniştit, doi bărbați de aceeaşi statură, aproape de aceeaşi vîrstă, se observau unul pe celălalt fară să se ascundă. Ai fi zis că descopereau similitudini, că erau intrigați de ele şi ezitau să se recunoască a fi frați.

– Uite, Maigret. Nu e cazul s-o luăm pe ocolite.

Te cunosc doar din ziare şi din ce-am auzit despre dumneata.

– Şi eu la fel, domnule ministru.

Point făcu un gest cu mîna, vrînd parcă să spună că, între ei, acel titlu era deplasat.

– Am dat de belea. Nimeni n-a aflat încă, nimeni nu bănuieşte, nici prim-ministrul,

nici chiar soția mea care, de obicei, ştie tot ce fac. Eu te-am sunat pe dumneata.

îşi feri o clipă privirea şi trase din pipă, jenat parcă de ultimele sale cuvinte, care ar fi putut fi considerate o linguşeală banală sau interesată.

– N-am vrut s-o iau pe cale ierarhică şi să mă adresez directorului Poliției Judiciare. Ceea ce fac e incorect. Nu erai obligat să vii, după cum nu eşti nici obligat să mă ajuți.

Se ridică, oftînd.

– Un păhărel ?

Apoi, schițînd ceva ce ar fi putut fi luat drept zîmbet:

– Nu-ți fie teamă. Nu încerc să te cumpăr. Întîmplarea face că în seara asta chiar simt nevoia să beau ceva.

Dispăru în camera vecină şi se întoarse cu o sticlă începută şi două pahare fără picior, asemenea celor folosite în hanurile de la țară.

– E doar rachiu de casă, de care tatăl meu face în fiecare toamnă. Ăsta e vechi de vreo douăzeci de ani.

Se priviră din nou, cu paharul în mînă.

– Noroc.

– Noroc, domnule ministru.

De data asta, Point nu păru să audă ultimele cuvinte.

– E adevărat că nu ştiu cum să încep, dar nu pentru că m-aş simți stînjenit în fața dumitale, ci pentru că povestea asta e greu de istorisit cu claritate.

Citeşti ziarele?

– în serile în care răufăcătorii îmi dau răgazul s-o fac.

– Eşti la curent cu politica ?

– Destul de puțin.

– Ştii că nu sînt ceea ce se numeşte un politician ?

Maigret dădu afirmativ din cap.

– Bun! Bineînțeles, ai auzit de catastrofa de la Clairfond, nu?

De astă dată, Maigret nu-şi putu reține o tresărire şi probabil că fața lui oglindi un fel de nemulțumire, de rezervă, căci interlocutorul său lăsă capul în jos şi adăugă cu glas scăzut:

– Din nefericire, despre asta e vorba.

Puțin mai devreme, în metrou, Maigret încercase să ghicească ce voia să-i spună ministrul. Nu se gîndise la scandalul Clairfond, despre care ziarele scriau totuşi de o lună de zile.

Sanatoriul de la Clairfond, în Haute-Savoie, situat între Ugines şi Megeve, la o altitudine de peste o mie patru sute de metri, era una dintre realizările cele mai spectaculoase de după război.

Totul data de mai mulți ani, iar Maigret nu-şi mai amintea cine avusese ideea creării pentru copiii săraci a unui aşezămînt comparabil cu sanatoriile modeme private. Se vorbise mult despre el la vremea aceea. Unii îl consideraseră o acțiune pur politică şi la Cameră avuseseră loc dezbateri aprinse, ba chiar fusese numită şi o comisie pentru studierea proiectului care, multă vreme atacat, se realizase totuşi.

Cu o lună în urmă, se produsese catastrofa, una dintre cele mai penibile din istorie. Zăpada începuse să se topească într-o perioadă în care nimeni nu ştia să se mai fi întîmplat pînă atunci. în munți, torentele se umflaseră. La fel şi un rîu subteran. Lize, atît de neînsemnat, încît nici nu era trecut pe hărți, dar care slăbise fundația unei întregi aripi a sanatoriului.

Ancheta, începută imediat după dezastru, nu se încheiase. Experții nu ajungeau la o părere comună.

Nici ziarele, care, în funcție de culoarea politică, susțineau teze diferite.

O sută douăzeci şi opt de copii muriseră în urma prăbuşirii uneia dintre clădiri şi ceilalți fuseseră evacuați de urgență.

După un moment de tăcere, Maigret murmură:

– Nu făceați parte din guvern cînd a fost construit sanatoriul, nu-i aşa?

– Nu. Nu eram nici măcar membru al comisiei parlamentare care a votat finanțarea. La drept vorbind, pînă în ultimele zile, ştiam despre povestea asta doar ce ştie toată lumea din ziare.

Tăcu un moment, apoi întrebă:

– Ai auzit de raportul Calame, domnule comisar?

Maigret îl privi surprins şi scutură din cap.

– Vei auzi şi prea auzi probabil. Presupun că nu citeşti micile săptămînale, cum ar fi La Rumeurl – Niciodată.

– îl cunoşti pe Hector Tabard ?

– După nume şi reputație. Colegii mei din strada Saussaies îl cunosc probabil mai bine decît mine.

Comisarul facea aluzie la Siguranța Națională care, depinzînd direct de Ministerul de Interne, primea deseori misiuni legate mai mult sau mai puțin de politică.

Tabard era un ziarist veros, al cărui săptămînal, plin de bîrfe, era considerat o fițuică de şantaj.

– Citeşte ce a apărut la şase zile după catastrofa.

Era un text scurt, misterios.

Oare se vor hotărî cîndva, sub presiunea opiniei publice, să dezvăluie conținutul raportului Calame ?

– Asta e tot? întrebă mirat comisarul.

– Uite un extras din numărul următor.

Contrar ideii general admise, nu din pricina unei probleme de politică externă sau din cauza evenimentelor din Africa de Nord va cădea actualul guvern înainte de sfirşitul primăverii, ci din cauza raportului Calame. Cine deține raportul Calame ?

Cuvintele raportul Calame* aveau o rezonanță aproape comică şi Maigret întrebă, zîmbind:

– Cine e Calame ?

Dar Point nu zîmbi. Şi începu să-i explice, în timp ce-şi golea pipa într-o scrumieră mare din cupru:

– Un profesor de la Şcoala de Drumuri şi Poduri.

Dacă nu mă înşel, a murit acum doi ani de cancer.

Numele lui nu e cunoscut marelui public, dar e Note: * Calame: calamă, pană de scris (n.t.).

celebru în lumea mecanicii aplicate şi a arhitecturii civile. Calame a fost chemat ca expert consultant în cazul unor lucrări de mare amploare, în ţări foarte diferite, din Japonia pînă în America de Sud, şi era o autoritate indiscutabilă în domeniul rezistenţei materialelor, îndeosebi a betonului. A scris o lucrare, Bolile betonului, pe care o au toţi arhitecţii.

– Calame s-a ocupat de construirea sanatoriului ?

– Indirect. Dă-mi voie să-ţi spun povestea altfel, potrivit unei cronologii mai personale. După cum ţi-am spus, cînd s-a petrecut catastrofa, nu ştiam despre sanatoriu decît ce publicau ziarele. Nici măcar nu-mi amintesc dacă am votat pentru sau contra proiectului acum cinci ani. A fost nevoie să consult Monitorul Oficial ca să descopăr că am votat pentru. Nu citesc nici eu La Rumeur. Abia după publicarea celui de-al doilea articolaş m-a luat deoparte prim-ministrul şi m-a întrebat: cunoştinţă de raportul Calame ?". I-am răspuns cu seninătate că nu.

El a părut surprins şi cred că m-a privit cu oarecare neîncredere. „Ar trebui totuşi să-l ai în arhivă", mi-a zis el. Şi mi-a istorisit totul. La dezbaterile care avuseseră loc în privinţa sanatoriului, în urmă cu cinci ani, deoarece membrii comisiei parlamentare nu ajungeau la o părere comună, un deputat, nu ştiu care, a propus să se solicite un raport din partea unui tehnician de o valoare incontestabilă. Şi l-a propus pe profesorul Julien Calame, de la Şcoala Naţională de Drumuri şi Poduri, iar acestuia i-a trebuit un anumit timp ca să studieze planurile, ba chiar s-a deplasat la faţa locului în Haute-Savoie.

Apoi a scris un raport care, în mod normal, trebuie să fi fost transmis comisiei.

Maigret credea că înţelesese.

– Acest raport era defavorabil ?

– O clipă! Cînd prim-ministrul mi-a vorbit despre povestea asta, ceruse deja să se caute în arhivele Camerei. Raportul ar fi trebuit să fie găsit în dosarele comisiei. Nu numai că raportul nu se află acolo, dar au dispărut şi o parte din dările de seamă. înţelegi ce înseamnă asta?

– Că unii sînt interesaţi ca raportul să nu fie niciodată publicat?

– Citeşte asta.

Era un nou extras din La Rumeur, la fel de scurt, dar la fel de ameninţător.

Oare domnul Arthur Nicoud va avea destulă putere ca să împiedice publicarea raportului Calame?

Maigret cunoştea acest nume, aşa cum cunoştea alte sute de nume. Cunoştea mai ales firma Nicoud şi Sauvegrain, pentru că era menţionată aproape peste tot unde aveau loc lucrări publice, fie că era vorba de drumuri, de poduri sau de ecluze.

– Firma Nicoud şi Sauvegrain a construit sanatoriul.

Maigret începea să regrete că venise. Deşi simţea faţă de Auguste Point o simpatie naturală, povestea pe care o auzea din gura lui îl stînjenea la fel ca atunci cînd auzea spunîndu-se în faţa unei femei istorioare de prost-gust.

Fără să vrea, încerca să ghicească rolul pe care Point putea să-l joace în tragedia care provocase moartea a o sută douăzeci şi opt de copii. îi venea să-l întrebe direct: „Ce

amestec aveţi în povestea asta?".

Ghicea că fuseseră mituiţi oameni, politicieni, poate chiar personaje cu funcţii foarte importante.

– O să încerc să fiu cît mai scurt. Prim-ministrul m-a rugat deci să caut cu minuţiozitate în arhivele ministerului meu. Şcoala Naţională de Drumuri şi Poduri ţine direct de Ministerul Lucrărilor Publice, în mod logic, ar fi trebuit să avem undeva, măcar în dosarele noastre, o copie a raportului Calame.

Reveneau faimoasele cuvinte: Raportul Calame.

– Şi n-aţi găsit nimic ?

– Nimic. Zadarnic am răscolit, pînă şi în pod, tone de documente pline de praf.

Ministrul observă că Maigret se foia în fotoliu, jenat.

– Nu-ţi place politica ?

– Recunosc.

– Nici mie. Oricît ar părea de ciudat, ca să lupt contra politicii am acceptat să candidez în urmă cu doisprezece ani. Iar acum trei luni, cînd mi s-a cerut să fac parte din guvern, m-am lăsat convins tot în ideea de a aduce puţină moralitate în treburile publice. Eu şi soţia mea sîntem nişte oameni simpli.

Vezi bine locuinţa în care stăm la Paris în timpul sesiunilor Camerei, de cînd am fost ales deputat. E mai curînd un apartament de celibatar. Soţia mea ar fi putut rămîne la La Roche-sur-Yon, unde avem casa noastră, dar nu obişnuim să trăim separaţi.

Vorbea natural, fară urmă de sentimentalism în glas.

– De cînd sînt ministru, locuim în mod oficial la minister, pe bulevardul Saint-Germain, dar ne refugiem aici cît putem de des, îndeosebi duminica. Dar n-are importanţă. Ţi-am telefonat dintr-o cabină publică, după cum ai aflat probabil de la soţie - şi cred că ai, dacă nu mă înşel, acelaşi gen de soţie ca şi mine -, ţi-am telefonat, zic, dintr-o cabină publică pentru că mă tem să nu-mi fie ascultat telefonul.

Sînt convins, pe drept sau nu, că toate convorbirile mele telefonice de la minister, poate chiar şi din acest apartament, sînt înregistrate undeva, prefer să nu ştiu unde. Adaug, spre ruşinea mea, că în seara asta, înainte de a veni aici, am intrat pe o uşă într-un cinematograf de pe Marile Bulevarde şi am ieşit pe alta, plus că am schimbat de două ori taxiul.

N-aş putea însă să jur că această casă nu e supravegheată.

– N-am zărit pe nimeni la venire.

Maigret simţea acum o oarecare milă faţă de interlocutorul lui. Pînă atunci, Point încercase să vorbească pe un ton detaşat. Cînd să ajungă însă la miezul problemei, tergiversa, o lua pe ocolite, ca şi cum s-ar fi temut ca Maigret să nu-şi facă despre el o idee greşită.

– Arhivele ministerului au fost răscolite, şi nu-ţi spun cîte hîrţoage sînt acolo de care nimeni nu-şi aminteşte. în acest timp, de cel puţin două ori pe zi, primeam telefon de la prim-ministru, şi nu sînt deloc sigur că are încredere în mine. S-a căutat şi la Şcoala de Drumuri şi Poduri, fără nici un rezultat pînă ieri-dimineaţă.

Maigret nu se putu abţine să nu întrebe, aşa cum întrebi care este sfîrşitul unui roman:

– A fost găsit raportul Calame?

– în orice caz, ceea ce pare a fî raportul Calame.

– Unde?

– într-un pod al Şcolii.

– L-a găsit un profesor ?

– Un supraveghetor. Ieri după-amiază, am primit fişa unui anume Piquemal, despre care nu mai auzisem, pe care era scris cu creionul: „în legătură cu raportul Calame". L-am primit imediat. Am avut grijă să scap mai întîi de secretara mea, domnişoara Blanche, pe care o am totuşi de douăzeci de ani, fiindcă e din La Roche-sur-Yon şi lucra în cabinetul meu de avocatură. Vei vedea că e un lucru important. Şeful meu de cabinet nu se afla nici el în încăpere. Am rămas singur cu un bărbat trecut de prima tinerețe, cu privirea fixă, care stătea în fața mea fară să spună nimic, ținînd sub braț un pachet înfăşurat în hîrtie cenuşie. „Domnul Piquemal?", am întrebat eu, puțin neliniştit, deoarece, un moment, am crezut că am de-a face cu un nebun. Omul a făcut da din cap. „Ia loc." „Nu e nevoie." Aveam impresia că în privirea lui nu era nici urmă de simpatie. M-a întrebat, aproape grosolan: „Sînteți ministrul ?". „Da." „Eu sînt supraveghetor la Şcoala de Drumuri şi Poduri." A făcut doi paşi, mi-a întins pachetul şi a rostit pe acelaşi ton: „Deschideți-l şi dați-mi un bon de primire". Pachetul conținea un document de vreo patruzeci de pagini, care era evident o copie la indigo: Raport despre construirea unui sanatoriu în locul numit Clairfond, în Haute-Savoie.

Documentul nu era semnat de mînă, ci numele lui Julien Calame, însoțit de titlul său, era bătut la maşină pe ultima pagină, la fel şi data. Fără să se aşeze, Piquemal a repetat: „Vreau im bon de primire".

I-am scris unul de mînă. L-a împăturit, l-a pus într-un portofel uzat şi s-a îndreptat spre uşă. L-am chemat înapoi. „Unde ai descoperit aceste documente?" „în pod." „Probabil că vei fi chemat să dai o declarație scrisă." „Ştiu unde să mă găsească." „Ai arătat cuiva acest document?" M-a privit în ochi, disprețuitor. „Nimănui." „Mai erau şi alte copii?" „Nu, după ştiința mea." „Mulțumesc." Point se uită la Maigret, stînjenit.

– Aici am comis o greşeală, continuă el. Cred că din cauza ciudățeniei acestui Piquemal, pentru că îmi imaginez cu uşurință un anarhist avînd aceeaşi atitudine în momentul în care aruncă o bombă.

– Ce vîrstă are ? întrebă Maigret.

– Poate patruzeci şi cinci de ani. Nici bine, nici prost îmbrăcat. Şi cu o privire de nebun sau de fanatic.

– Ați cerut informații despre el?

– Nu imediat. Era ora cinci. în anticameră mai rămăseseră patru-cinci persoane, iar seara trebuia să prezidez un dineu al inginerilor. Ştiind că vizitatorul meu plecase, secretara a revenit şi am pus dosarul Calame în servieta mea personală. Ar fi trebuit să-i telefonez prim-ministrului. N-am facut-o.

îți jur, tot pentru că mă întrebam dacă nu cumva Piquemal era nebun. Nimic nu dovedea că documentul nu era fals. Primim aproape zilnic vizita unor dezechilibrați.

– Şi noi la fel.

– Atunci poate că mă înțelegi. Audiențele au durat pînă la şapte. Abia am avut

timp să intru în apartamentul meu ca să mă schimb.

– I-ați spus soției despre raportul Calame ?

– Nu. Luasem cu mine servieta. Am anunțat-o că, după dineu, voi trece pe aici. Mi se întîmplă destul de des. Nu numai că venim aici împreună duminica şi ea pregăteşte o masă numai pentru noi doi, dar vin şi singur cînd am o treabă importantă şi vreau să am linişte.

– Unde a avut loc banchetul ?

– La Palatul Orsay.

– Ați luat şi servieta ?

– A rămas încuiată, în paza şoferului meu, în care am încredere deplină.

– Şi pe urmă ați venit direct aici ?

– Pe la zece şi jumătate. Miniştrii au avantajul că nu sînt obligați să stea după discurs.

– Erați în haine de seară ?

– Le-am scos şi m-am instalat la acest birou.

– Ați citit raportul.

– Da.

– Şi vi s-a părut autentic ?

Ministrul dădu afirmativ din cap.

– Chiar ar fi o bombă dacă s-ar publica?

– Fără nici o îndoială.

– De ce?

– Pentru că profesorul Calame a anunțat, ca să spun aşa, catastrofa care s-a întîmplat. Deşi am fost numit în fruntea Ministerului Lucrărilor Publice, nu sînt în stare să-ți repet raționamentul lui şi mai ales detaliile tehnice pe care le oferea în sprijinul opiniei sale. Fapt e că a luat poziție clar, indubitabil, contra proiectului şi că datoria oricărei persoane care îl citise era să voteze contra construirii sanatoriului aşa cum fusese prevăzută sau, cel puțin, să ceară lămuriri suplimentare. înțelegi?

– încep să înțeleg.

– Nu ştiu de unde a aflat La Rumeur despre acest document. Deține o copie? Nu ştiu nici asta.

După toate probabilitățile, singura persoană care avea ieri-seară un exemplar al raportului Calame eram eu.

– Şi ce s-a întîmplat?

– Pe la miezul nopții, am vrut să-i telefonez prim-ministrului, dar mi s-a răspuns că participa la o reuniune politică la Rouen. Am fost cît pe ce să-l sun acolo...

– Dar n-ați facut-o ?

– Nu. Fiindcă m-am gîndit că am telefonul pus sub ascultare. Aveam impresia că dețineam aici o ladă cu dinamită, în stare nu numai să arunce în aer guvernul, ci şi să-i dezonoreze pe unii dintre colegii mei. E inadmisibil ca cei care au citit raportul să fî putut să se încăpățîneze să...

Maigret crezu că ghiceşte urmarea.

– Ați lăsat raportul în acest apartament?

– Da.

– în birou ?

– Poate fi încuiat. Am considerat că era mai în siguranță aici decît la minister, unde se perindă prea mulți oameni pe care abia dacă îi cunosc.

– Şoferul a aşteptat jos cît timp ați citit dosarul ?

– îi dădusem drumul. Am luat un taxi de la colțul bulevardului.

– Ați vorbit cu soția la întoarcere ?

– Nu despre raportul Calame. N-am suflat o vorbă nimănui pînă a doua zi, la unu după-amiaza, cînd m-am întîlnit cu prim-ministrul la Cameră. Ne-am retras lîngă o fereastră şi i-am spus totul.

– S-a arătat tulburat?

– Cred că da. Oricare în locul lui ar fi fost la fel.

M-a rugat să-i aduc personal raportul la cabinetul lui.

– Şi raportul nu se mai afla în birou ?

– Nu.

– Broasca de la uşă a fost forțată?

– Nu cred.

– V-ați reîntîlnit cu prim-ministrul ?

– Nu. Am simțit că mi-e rău. Am cerut să fiu dus în bulevardul Saint-Germain şi am amînat toate întîlnirile. Soția mea i-a telefonat prim-ministrului că nu mă simțeam bine, că avusesem o sincopă şi că îl voi vizita a doua zi.

– Soția dumneavoastră ştie ?

– Am mințit-o pentru prima dată în viața mea.

Nu mai ştiu exact ce i-am spus şi probabil că m-am întrerupt de mai multe ori.

– Ştie că sînteți aici ?

– Mă crede la o reuniune. Mă întreb dacă înțelegeți situația în care mă aflu. M-am pomenit deodată singur, cu impresia că, îndată ce voi deschide gura, toată lumea mă va învinovăți. Nimeni nu poate să creadă povestea asta. Am avut în mînă raportul Calame. Sînt singurul care l-a deținut, în afară de Piquemal. Or, în cursul ultimilor ani, am fost cel puțin de trei ori invitatul lui Arthur Nicoud, antreprenorul în cauză, la proprietatea lui din Samois.

Ministrul se moleşi brusc. Umerii îi căzură puțin, bărbia îşi pierdu din fermitate. Părea că spune: „Fă ce vrei. Eu nu mai ştiu".

Maigret îşi umplu paharul, fară să ceară voie, şi abia după ce-l duse la gură se gîndi să-l umple şi pe cel al ministrului.

Telefonul prim-ministrului Probabil că în cursul carierei sale Maigret mai avusese această impresie, dar i se păru că niciodată cu aceeaşi intensitate. Micimea camerei, căldura, intimitatea ei sporeau iluzia, dar şi mirosul de alcool de țară, biroul care semăna cu cel al tatălui său, fotografiile mărite ale „bătrînilor" agățate pe pereți:

Maigret se simțea ca un medic chemat de urgență, în mîinile căruia pacientul şi-a încredințat soarta.

Partea cea mai ciudată era că bărbatul din fața lui, care părea că îi aşteaptă diagnosticul, semăna cu el, dacă nu ca un frate, cel puțin ca un văr primar.

Şi nu numai fizic. Fusese de ajuns o singură privire aruncată portretelor de familie ca să-şi dea seama că el şi Point aveau cam aceeaşi origine. Amîndoi se născuseră la țară, dintr-un neam de țărani deja evoluați. Probabil că părinții ministrului, încă de la naşterea lui, avuseseră ambiția să-l facă medic sau avocat, ca şi cei ai lui Maigret.

Point le depăşise speranțele. Mai trăiau încă şi ştiau asta?

încă nu îndrăznea să pună toate aceste întrebări.

Avea în fața lui un om prăbuşit şi simțea că motivul nu era slăbiciunea. Privindu-l, Maigret încerca un sentiment complex, un amestec de dezgust şi furie, dar şi descurajare.

Ajunsese şi el odată într-o situație asemănătoare, deşi mai puțin dramatică, şi fusese vorba tot de politică. Nu avusese nici o vină. Acționase exact aşa cum trebuia s-o facă, se comportase nu numai ca un om cinstit, ci şi conform îndatoririlor sale stricte de slujbaş al statului.

Totuşi, toți sau aproape toți consideraseră că greşise. Trebuise să apară în fața unui consiliu de disciplină şi, deoarece totul era contra lui, fuseseră obligați să nu-i dea dreptate.

Atunci părăsise un timp Poliția Judiciară şi fusese „exilat" un an la Brigada Mobilă din Lugon, în Vandeea, exact departamentul pe care Point îl reprezenta în Camera Deputaților.

Aşa cum îi repetau soția şi prietenii, era cu conştiința împăcată, şi totuşi, fară să-şi dea seama, i se întîmpla să aibă atitudini de om vinovat. De exemplu, în ultimele zile petrecute la Poliția Judiciară, în timp ce cazul lui se discuta undeva sus, nu mai îndrăznea să dea ordine subordonaților, nici măcar lui Lucas sau lui Janvier, iar cînd cobora scara mare, mergea pe lîngă ziduri.

Point nu mai era nici el în stare să se gîndească cu luciditate la propriul caz. Spusese tot ce avea de spus. în ultimele ore, se comportase ca un om care se duce la fund şi nu mai are decît speranța unui ajutor miraculos.

Oare nu era ciudat că apelase la Maigret, pe care nu-l cunoştea, pe care nu-l văzuse niciodată?

Acum, fără să-şi dea seama, Maigret se ocupa de el, iar întrebările lui semănau cu cele ale unui medic care încearcă să pună un diagnostic.

– Ați verificat identitatea lui Piquemal ?

– I-am cerut secretarei să telefoneze la Şcoala de Drumuri şi Poduri şi i s-a confirmat că Jules Piquemal lucrează acolo de cincisprezece ani în calitate de supraveghetor.

– Nu era mai normal să-i înmîneze documentul directorului şcolii în loc să vi-l aducă personal la cabinet?

– Nu ştiu. Nu m-am gîndit la asta.

– Asta pare să indice, nu-i aşa, că şi-a dat seama de importanța lui?

– Da, aşa cred.

– Pe scurt, de cînd a fost găsit raportul Calame, Piquemal şi dumneavoastră sînteți singurii care ați avut ocazia să-l citiți.

– Dacă nu punem la socoteală persoana sau persoanele în mîinile cărora se află

acum.

– Să nu ne ocupăm încă de asta. Dacă nu mă înşel, o singură persoană, în afară de Piquemal, a ştiut, începînd de marți în jurul orei unu, că vă aflați în posesia documentului?

– Te referi la prim-ministru ?

Point se uita la Maigret uluit. Actualul şef al guvernului, Oscar Malterre, era un om de şaizeci şi cinci de ani care, de pe la patruzeci de ani, intrase aproape în toate guvernele. Tatăl lui fusese prefect, un frate era deputat, iar alt frate, guvernator în colonii.

– Sper că nu presupui...

– Nu presupun nimic, domnule ministru. încerc să înțeleg. Raportul Calame se afla în acest birou ieri-seară. Azi după-amiază, nu mai era. Sînteți sigur că uşa nu a fost forțată?

– Poți să constați şi singur. Nu se vede nici o urmă pe lemn sau pe metalul broaştei. Poate că s-a folosit un şperaclu?

– Dar broasca de la birou ?

– După cum poți vedea, nu e greu de descuiat.

Mi s-a întîmplat s-o deschid, cînd am uitat cheia, cu o bucată de sîrmă.

– Dați-mi voie să continuu cu întrebările obişnuite ale unui polițist, măcar să lămurim cîteva lucruri.

Cine, în afară de dumneavoastră, are o cheie a apartamentului ?

– Soția mea, bineînțeles.

– Mi-ați spus că nu ştie nimic despre raportul Calame.

– Nu i-am vorbit despre el. Nu ştie nici măcar că am venit aici ieri şi azi.

– Urmăreşte îndeaproape politica?

– Citeşte ziarele şi este îndeajuns de informată ca să putem vorbi despre munca mea. Cînd mi s-a propus să candidez la deputăție, a încercat să mă facă să mă răzgîndesc. N-a vnit nici să devin ministru.

Nu are ambiții.

– E originară din La Roche-sur-Yon ?

– Tatăl ei era avocat acolo.

– Să revenim la chei. Cine mai are ?

– Secretara mea, domnişoara Blanche.

– Blanche şi mai cum ?

Maigret îşi nota în carnețelul cu scoarțe negre.

– Blanche Lamotte. Cred că are... o clipă... patruzeci şi unu... nu, patruzeci şi doi de ani.

– O cunoaşteți de mult timp ?

– Am angajat-o dactilografa cînd abia împlinise şaptesprezece ani şi tocmai terminase şcoala Pigier.

De atunci a rămas la mine.

– Şi ea e tot din La Roche ?

– Dintr-un sat din împrejurimi. Tatăl ei era măcelar.

– Drăguță?

Point păru că reflectează, ca şi cum nu şi-ar fi pus niciodată problema.

– Nu. Nu se poate spune asta.

– îndrăgostită de dumneavoastră?

Maigret zîmbi văzîndu-l pe ministru cum roşeşte.

– Cum de ştiţi? Să spunem că e îndrăgostită în felul ei. Nu cred că a existat vreun bărbat în viața ei.

– E geloasă pe soția dumneavoastră?

– Nu în sensul obişnuit ai cuvîntului. O bănuiesc că e geloasă pentru ceea ce consideră a fi partea ei.

– Adică, la birou, ea veghează asupra dumneavoastră.

Point, care avea totuşi o mare experiență de viață, se arăta surprins că Maigret descoperea adevăruri atît de neînsemnate.

– Mi-ați spus că se afla în birou cînd a fost anunțat Piquemal şi i-ați spus să iasă. Cînd ați rechemat-o, mai aveați raportul în mînă?

– Da, aşa cred. Dar te asigur că...

– Trebuie să înțelegeți, domnule ministru, că nu acuz pe nimeni, că nu suspectez pe nimeni. Ca şi dumneavoastră, încerc să văd clar în povestea asta.

Mai există şi alte chei ale acestui apartament?

– Una e la fiica mea.

– Ce vîrstă are ?

– Anne-Marie? Douăzeci şi patru.

– Căsătorită ?

– Trebuie sau, mai exact, trebuia să se căsătorească luna viitoare. Avînd în vedere furtuna care se anunță, nu mai ştiu. Cunoşti familia Courmont ?

– După nume.

Familia Malterre era faimoasă în politică, iar familia Courmont în diplomație, de cel puțin trei generații. Robert Courmont, care avea o reşedință particulară pe Rue de la Faisanderie şi era unul dintre ultimii francezi care purtau monoclu, fusese ambasador mai bine de treizeci de ani, cînd la Tokyo, cînd la Londra, şi era membru al Institutului.

– E vorba de fiul lui ?

– Da, Alain Courmont. Are treizeci şi doi de ani, a fost deja ataşat la trei-patru ambasade şi acum e şeful unui serviciu important la Externe. A fost numit la Buenos Aires, unde trebuie să se prezinte la trei săptămîni după căsătorie. înțelegi acum că situația este şi mai tragică decît pare. Un scandal cum va fi cel care mă aşteaptă mîine sau poimîine...

– Fiica dumneavoastră vine des aici ?

– Nu de cînd locuim oficial la reşedința ministerului.

– Nu i s-a întîmplat niciodată să vină ?

– Prefer să-ți spun totul, comisare. Altfel, degeaba te-aş mai fi chemat. Anne-Marie şi-a dat bacalaureatul şi a făcut filosofia. Nu-i o pedantă, dar nici o tînără cum erau cele de pe vremea noastră. Odată, cu vreo lună în urmă, am găsit aici scrum de țigară.

Domnişoara Blanche nu fumează, nici soția mea.

Am întrebat-o pe Anne-Marie şi a recunoscut că mai venea în acest apartament cu Alain. N-am vrut să aflu mai mult. îmi amintesc ce mi-a spus, fară să roşească, privindu-mă în faţă: „Trebuie să fim realişti, tată. Am douăzeci şi patru de ani şi el treizeci şi doi". Ai copii, Maigret?

Comisarul scutură din cap.

– Presupun că astăzi n-aţi găsit scrum de ţigară.

– Nu.

De cînd nu mai trebuia decît să răspundă la întrebări, Point era deja mai puţin abătut, ca un bolnav care răspunde medicului ştiind că acesta îi va oferi în cele din urmă un remediu. Oare Maigret insista înadins asupra cheilor?

– Nu mai e nimeni care să aibă vreo cheie ?

– Şeful meu de cabinet.

– Cine e?

– Jacques Fleury.

– îl cunoaşteţi de mult timp ?

– Am fost colegi la liceu, apoi la universitate.

– Tot vandeean ?

– Nu. El e din Niort. De pe-aproape. Şi e cam de vîrsta mea.

– Avocat ?

– Nu s-a înscris niciodată în Barou.

– De ce?

– E un ins ciudat. Părinţii lui aveau bani. In tinereţe, nu era deloc atras de o activitate regulată.

La fiecare şase luni, se pasiona pentru ceva nou. De exemplu, un timp, i-a căşunat pe vasele de pescuit, şi a avut cîteva. S-a ocupat şi de o afacere în colonii care nu a reuşit. Apoi l-am pierdut din vedere. După ce am fost ales deputat, l-am revăzut din cînd în cînd la Paris.

– Ruinat?

– Complet. Se ţinea bine. De altfel, întotdeauna a arătat bine şi a fost foarte simpatic. E întruchiparea ratatului simpatic.

– V-a cerut favoruri ?

– Mai mult sau mai puţin. Fără importanţă. Cu puţin înainte să devin ministru, întîmplarea a făcut să-l întîlnesc mai des şi, cînd am avut nevoie de un şef de cabinet, l-am avut la îndemînă.

Point îşi încruntă sprîncenele groase.

– Trebuie să-ţi explic ceva în privinţa asta. Probabil că nu-ţi dai seama ce înseamnă să devii ministru de azi pe mîine. Să luăm cazul meu. Sînt avocat, un mic avocat de provincie, fireşte, dar nu înseamnă că am mai puţine cunoştinţe de drept.

Numai că am fost numit la Lucrările Publice. Am devenit, fără tranziţie, fără ucenicie, şeful unui minister unde mişună înalţi funcţionari competenţi şi chiar oameni la fel de iluştri precum răposatul Calame. Am făcut şi eu ca şi ceilalţi. Am adoptat o atitudine plină de siguranţă. Ca şi cum aş fi ştiut totul. Dar simţeam în jurul meu ironie şi ostilitate.

Şi eram şi conştient de o mulţime de intrigi din care nu înţelegeam nimic. Rămîn un străin chiar şi în sînul ministerului, pentru că şi acolo mă aflu printre oameni care cunosc, de mult timp, toate dedesubturile politicii. Avînd alături de mine un om precum Fleury, în faţa căruia pot să spun tot ce gîndesc...

– Vă înţeleg. Cînd l-aţi ales şef de cabinet, Fleury avea deja relaţii politice?

– Doar relaţiile vagi pe care le legi în baruri şi restaurante.

– E căsătorit?

– A fost. Poate chiar mai este, pentru că nu cred că a divorţat. A avut doi copii cu soţia lui. Nu mai stau împreună. Trăieşte cu o femeie la Paris, poate chiar cu două, pentru că are darul să-şi complice existenţa.

– Sînteţi sigur că nu ştia că aţi intrat în posesia raportului Calame?

– Nici măcar nu l-a văzut pe Piquemal la minister.

Iar eu nu i-am spus nimic.

– Care sînt relaţiile dintre Fleury şi domnişoara Blanche?

– Cordiale în aparenţă. în fond, domnişoara Blanche nu-l poate suferi, pentru că are un suflet burghez şi viaţa sentimentală a lui Fleury o scandalizează şi o exasperează. Vezi că nu ajungem nicăieri.

– Sînteţi sigur că soţia dumneavoastră nu bănuieşte că vă aflaţi aici?

– A remarcat că eram frămîntat. Voia să profit că măcar în seara asta n-am nimic important de făcut şi să mă urc în pat. I-am spus că sînt aşteptat la o reuniune...

– V-a crezut ?

– Nu ştiu.

– Obişnuiţi s-o minţiţi ?

– Nu.' Era aproape miezul nopţii. De data asta, ministrul umpluse paharele mici fără picior şi se îndreptase, oftînd, spre stativ ca să aleagă o pipă curbată cu inel de argint.

în acel moment sună telefonul, confirmînd parcă intuiţia lui Maigret. Point se uită la comisar părînd că îl întreabă dacă trebuia să răspundă.

– Probabil că e soţia dumneavoastră. Oricum, la întoarcere veţi fi obligat să-i spuneţi totul.

Ministrul ridică receptorul.

– Alo! Da... Eu sînt...

Avea deja aerul unui vinovat.

– Nu... Sînt cu cineva... Am avut de discutat ceva foarte important... îţi spun cînd ajung acasă...

Nu ştiu... Nu mai durează mult... Foarte bine... Te asigur că mă simt foarte bine... Cum?... Din partea prim-ministrului?... Vrea să...? Bine... Voi vedea...

Da... O să o fac imediat... Pe curînd...

Cu fruntea plină de broboane de sudoare, Point se uită din nou la Maigret ca un om care nu mai ştie ce să facă.

– Am fost sunat de trei ori de la cancelaria prim-ministrului. Prim-ministrul mi-a transmis să-i telefonez la orice oră...

îşi şterse sudoarea. Uitase să-şi aprindă pipa.

– Ce fac?

– Presupun că-l sunaţi, nu ? Mîine dimineaţă veţi fi oricum obligat să-i mărturisiţi că nu mai aveţi raportul. Şi nu există nici o şansă să punem mîna pe el în noaptea asta.

– Chiar aşa ? spuse mai curînd maşinal Point, pe un ton care avea o notă comică, ilustrînd dezorientarea sa şi încrederea instinctivă pe care unii oameni o au în puterea poliţiei.

Se aşeză greoi şi formă un număr pe care îl ştia pe de rost.

– Alo! Aici ministrul Lucrărilor Publice… Aş vrea să vorbesc cu domnul prim-ministru… îmi cer scuze, doamnă… Sînt Point… Cred că soţul dumneavoastră aşteaptă… Da… Rămîn la telefon…

Goli paharul pe nerăsuflate, privind fix la unul dintre nasturii hainei lui Maigret.

– Da, domnule prim-ministru… îmi cer scuze că nu v-am sunat mai devreme… Da, mă simt mai bine… Nimic grav… Da, poate oboseala… Dar şi…

Voiam să vă spun…

Maigret auzea vibrînd în receptor o voce care nu avea nimic liniştitor; Point părea un copil dojenit care încearcă zadarnic să se dezvinovăţească.

– Da… Ştiu… Credeţi-mă…

In sfi

rşit, era lăsat să vorbească şi îşi căuta cuvintele.

– Să ştiţi că s-a petrecut lucrul cel mai… cel mai uimitor… Poftim? Da, e vorba de raport… L-am luat ieri la domiciliul meu… Da, cel din bulevardul Pasteur.

Măcar dacă l-ar fi lăsat să povestească totul aşa cum voia el! Dar îl întrerupea tot timpul şi Point se încurca.

– Sigur că da… Obişnuiesc să vin aici să lucrez cînd… Poftim? Da, aici sînt în momentul ăsta… Nu, soţia mea nu ştia, altfel mi-ar fi transmis mesajul dumneavoastră… Nu! Nu mai am raportul Calame…

Asta încerc să vă spun de la început… L-am lăsat aici, crezînd că e mai în siguranţă decît la minister, şi, cînd am venit să-l iau, azi după-amiază, după discuţia noastră…

Maigret întoarse capul în altă parte cînd văzu o lacrimă de enervare sau umilire ivindu-se de sub pleoapele groase.

– L-am căutat bine… Nu! Bineînţeles, n-am făcut-o…

Puse mîna peste receptor şi îi şopti lui Maigret:

– Mă întreabă dacă am anunţat poliţia…

Acum asculta, resemnat, mormăind din cînd în cînd:

– Da… Da… înţeleg…

Faţa îi era plină de transpiraţie şi Maigret vru să deschidă fereastra.

– Jur, domnule prim-ministru…

Plafoniera nu fusese aprinsă. Cei doi bărbaţi şi colţul biroului primeau lumină doar de la o lampă cu abajur verde, care lăsa restul încăperii în penumbră.

Din cînd în cînd, auzeai claxonul unui taxi trecînd prin ceaţa de pe bulevardul Pasteur şi, mai rar, şuieratul unui tren.

Fotografia tatălui, de pe perete, era cea a unui bărbat de aproximativ şaizeci şi

cinci de ani, făcută probabil cu vreo zece ani în urmă, dacă te luai după vîrsta lui Point. Fotografia mamei era cea a unei femei de cel mult treizeci de ani, într-o rochie şi cu o coafură de pe la începutul secolului, iar Maigret trase concluzia că doamna Point, ca şi mama lui, murise cînd fiul ei era încă foarte mic.

Existau posibilităţi despre care nu-i vorbise încă ministrului şi la care începea în mod inconştient să se gîndească. Din pricina convorbirii telefonice la care era martor accidental, se gîndea la Malterre, prim-ministrul, care era şi ministru de Interne şi avea astfel sub puterea lui Siguranţa Naţională.

Presupunînd că Malterre aflase despre vizita lui Piquemal la Ministerul Lucrărilor Publice şi că ordonase supravegherea lui Auguste Point... Sau chiar că după discuţia pe care o avuseseră...

îţi puteai imagina orice, că voise să-şi însuşească documentul ca să-l distrugă sau ca să-l aibă ca un as în mînecă.

Termenul jurnalistic curent în această împrejurare se dovedea exact: raportul Calame era o adevărată „bombă", care îi dădea celui care îl deţinea posibilităţi extraordinare.

– Da, domnule prim-ministru... Fără poliţie, vă repet...

Probabil că celălalt îl hărţuia cu întrebări care îl zăpăceau. Privirea lui îl chema pe Maigret în ajutor, dar comisarul nu avea cum să-l ajute. Point ceda deja.

– Persoana din biroul meu nu se află aici în calitate de...

Totuşi, moral şi fizic, Point era un om puternic.

Şi Maigret se considera un ins tare, dar, cîndva, cedase şi el, cînd fusese prins într-un angrenaj mai puţin puternic totuşi. îşi amintea şi îşi va aminti toată viaţa că ceea ce îl copleşea cel mai mult era impresia că înfrunta o forţă fară nume, fără chip, pe care nu puteai pune mîna. Dar şi că această forţă, pentru toată lumea, era Forţa cu F mare, Dreptul.

Point ceda pe toată linia:

– E vorba de comisarul Maigret... I-am cerut să vină la mine în calitate de persoană privată... Sînt sigur că...

Celălalt îl întrerupse. Receptorul vibră.

– Nu, nici o pistă... Nimeni... Nu, nici soţia mea nu ştie... Nici secretara... Jur, domnule prim-ministru...

Point devenea umil.

– Da... De la ora nouă... Vă promit... Vreţi să-i vorbiţi?... O clipă...

Se uită ruşinat la Maigret.

– Domnul prim-ministru doreşte...

Comisarul luă receptorul.

– Vă ascult, domnule prim-ministru.

– Am aflat că domnul Point, colegul meu de la Lucrări Publice, te-a informat despre incident.

– Da, domnule prim-ministru.

– Nu mai e cazul să repet că totul trebuie să rămînă strict secret. Aşadar, nu se pune problema să se efectueze o anchetă oficială. Nu va fi sesizată nici Siguranţa

Națională.

– Am înțeles, domnule prim-ministru.

– Evident că, dacă, personal, fără nici un demers oficial şi fără să pari că te ocupi de asta, descoperi ceva despre raportul Calame, mă vei...

Se corectă imediat. Nu voia să fie amestecat personal în acest caz.

– ...îl vei anunța pe colegul meu Point.

– Da, domnule prim-ministru.

– Asta e tot.

Maigret vru să-i întindă receptorul ministrului, dar celălalt închisese.

– îmi cer scuze, Maigret. M-a forțat să vorbesc despre dumneata. Se spune că a fost un avocat celebru la Curtea cu Juri înainte de a intra în politică şi sînt convins de asta. îmi pare rău că te-am pus într-o situație...

– Vă întîlniți cu el mîine dimineață ?

– La nouă. Nu vrea să ştie ceilalți membri ai guvernului. Cel mai mult îl îngrijorează faptul că Piquemal va vorbi sau a vorbit deja, pentru că e singurul, în afară de noi trei, care ştie că documentul a fost găsit.

– Voi încerca să aflu ce fel de om e.

– Fără să dezvălui nimic, nu?

– Vă avertizez totuşi, în mod cinstit, că sînt obligat să-i spun şefului meu. Nu trebuie să intru în detalii, deci nici să pomenesc de raportul Calame. Dar e necesar să ştie că lucrez pentru dumneavoastră.

Dacă ar fi vorba doar de mine, aş putea să mă ocup de caz în afara serviciului. Dar probabil că voi avea nevoie de unii dintre colaboratorii mei...

– Vor şti şi ei?

– Nu vor şti nimic despre raport, vă promit.

– Eram gata să-mi dau demisia, dar mi-a luat-o înainte, spunînd că nu are nici măcar posibilitatea să mă disocieze de cabinet, pentru că ar însemna, dacă nu să dezvăluie adevărul, cel puțin să stîrnească bănuiala celor care au urmărit ultimele evenimente politice. Din acest moment, sînt oaia rîioasă, iar colegii mei...

– Aveți certitudinea că raportul pe care l-ați avut în mînă este cu adevărat o copie a raportului Calame?

Point ridică imediat capul, surprins.

– Crezi că ar putea fi un fals ?

– Nu cred nimic. Continuu să examinez toate ipotezele. Prezentîndu-vă un raport Calame, adevărat sau fals, şi facîndu-l apoi să dispară, autorii vă discreditează în mod automat pe dumneavoastră şi întreg guvernul, deoarece veți fi acuzat că l-ați distrus.

– în acest caz, vom auzi despre asta chiar de mîine.

– Nu neapărat atît de repede. Aş vrea să ştiu unde şi în ce împrejurări a fost găsit raportul.

– Crezi că vei reuşi fară să se afle ?

– Voi încerca. Presupun, domnule ministru, că mi-ați spus totul? îmi permit să insist deoarece în împrejurările actuale este important să...

– Ştiu. Ți-am spus totul, mai puțin un mic detaliu.

Ţi-am vorbit la început despre Arthur Nicoud. Atunci cînd l-am întîlnit, nu mai ştiu la ce dineu, eram un simplu deputat şi nici nu-mi trecea prin minte că voi ajunge într-o zi să conduc Lucrările Publice.

Ştiam că era unul dintre membrii firmei Nicoud şi Sauvegrain, antreprenorii de pe Avenue de la Republique. Arthur Nicoud nu se comporta ca un afacerist, ci ca un om de lume. Spre deosebire de ceea ce s-ar putea crede, nu e întruchiparea noului îmbogăţit, şi nici măcar a mînuitorului de bani. E cultivat. Ştie să trăiască. Frecventează cele mai bune restaurante din Paris, înconjurat întotdeauna de femei frumoase, îndeosebi actriţe şi vedete de cinema. Cred că toate persoanele importante din lumea literelor, artelor şi politicii au fost invitate cel puţin o dată la duminicile lui de la Samois. Am întîlnit acolo mulţi dintre colegii mei din Camera Deputaţilor, directori de ziare şi savanţi, oameni pentru integritatea cărora aş băga mîna în foc.

Nicoud însuşi, în casa lui de la ţară, lasă impresia unui om pentru care nimic nu contează mai mult decît să-şi servească invitaţii cu bucatele cele mai fine şi cele mai rare într-un cadru rafinat. Soţia mea nu l-a plăcut niciodată. Am fost acolo poate de vreo şase ori, niciodată singuri, niciodată în intimitate.

In unele duminici, luam prînzul pînă la treizeci de persoane, la mese mici, ca apoi să ne reîntîlnim în bibliotecă sau în jurul piscinei. Ce nu ţi-am spus este că, odată, în urmă cu doi ani, dacă nu mă înşel, da, acum doi ani, de Crăciun, fiica mea a primit un stilou mic din aur marcat cu iniţialele sale, însoţit de o carte de vizită a lui Arthur Nicoud. Am fost gata să-i trimit înapoi cadoul. Nu-mi mai amintesc cui i-am vorbit despre asta, unuia dintre colegi, şi eram destul de supărat. Mi-a spus că gestul lui Nicoud nu avea consecinţe, că era mania lui, la fiecare sfîrşit de an, să trimită o amintire soţiei sau fiicei oaspeţilor săi. Anul acela trimisese stilouri, comandate probabil cu zecile. în alt an, făcuse cadou pudriere, tot din aur, deoarece se pare că are pasiunea aurului. Fiica mea a păstrat stiloul. Cred că îl foloseşte şi acum. Iar mîine, cînd povestea cu raportul Calame va exploda în presă, se va scrie că fiica lui Auguste Point a primit şi acceptat...

Maigret dădu din cap. Nu minimaliza importanţa unui astfel de detaliu.

– Altceva ? Nu v-a împrumutat cu bani ?

Point roşi pînă în vîrful urechilor. Maigret înţelegea de ce. Nu pentru că avea ceva să-şi reproşeze, ci pentru că, de acum înainte, oricine avea dreptul să-i pună această întrebare.

– Niciodată! Jur...

– Vă cred. Nu deţineţi nici o acţiune a societăţii Nicoud şi Sauvegrain?

Ministrul răspunse că nu, zîmbind cu amărăciune.

– încă de mîine dimineaţă, voi face tot ce-mi stă în putinţă, promise Maigret. înţelegeţi că ştiu mai puţin decît dumneavoastră şi că nu sînt deloc familiarizat cu mediul politic. După cum v-am spus, mă îndoiesc că vom putea găsi raportul mai înainte ca omul care îl are să-l folosească. Dumneavoastră l-aţi fi distrus ca să vă salvaţi colegii pe care îi compromite ?

– în nici un caz.

– Chiar dacă v-ar fi cerut şeful partidului ?

– Chiar dacă prim-ministrul mi-ar fi sugerat asta.

– Eram aproape sigur. îmi cer scuze că am întrebat.

Acum vă las, domnule ministru.

Cei doi se ridicară şi Point îi întinse o mînă mare şi păroasă.

– Eu îmi cer scuze că te-am amestecat în toată povestea asta. Mă simțeam atît de descurajat, de derutat...

Faptul că îşi pusese soarta în mîinile altcuiva îl făcea să se simtă mai uşurat. Vorbea cu vocea lui normală. Aprinse plafoniera şi deschise uşa.

– Nu poți veni la mine la minister fără să stîrneşti întrebări, pentru că eşti prea cunoscut. Nu poți nici să-mi telefonezi, pentru că mă tem să nu-mi fie ascultate telefoanele, ți-am mai spus. Acest apartament nu e un secret pentru nimeni. Cum am putea lua legătura?

– Voi găsi mijlocul de a vă contacta cînd va fi necesar. Puteți să mă sunați însă acasă, seara, de la o cabină publică, aşa cum ați făcut astăzi, şi, dacă nu sînt, să lăsați un mesaj soției mele.

Avură amîndoi aceeaşi idee, în acelaşi moment, şi nu se putură abține să zîmbească. Oare nu păreau, aşa cum stăteau în fața uşii, doi conspiratori?

– Noapte bună, domnule ministru.

– Mulțumesc, Maigret. Noapte bună.

Comisarul nu chemă ascensorul. Coborî pe jos cele patru etaje, îi ceru portăresei să-i deschidă uşa şi ajunse în strada învăluită în ceață, care devenise mai groasă şi mai rece. Ca să aibă şanse să găsească un taxi, trebuia să meargă pînă în bulevardul Montparnasse. O luă la dreapta, cu pipa între dinți şi mîinile la spate, apoi, după vreo douăzeci de metri, două lumini mari se aprinseră în fața lui şi se auzi motorul unei maşini care pornea.

Ceața îl împiedica să evalueze distanța. O clipă, Maigret avu impresia că automobilul, care se pusese în mişcare, venea direct peste el, dar acesta trecu mai departe, după ce îl învălui preț de cîteva secunde într-o lumină difuză.

Nu avusese timp să ridice mîna ca să-şi ascundă fața. De altfel, era convins că ar fi fost inutil.

După toate probabilitățile, cineva încercase să afle cine făcuse în seara aceea o lungă vizită în apartamentul ministrului, ale cărui ferestre erau şi acum luminate.

Ridicînd din umeri, Maigret îşi văzu de drum şi nu mai întîlni decît un cuplu care mergea fără grabă, braț la braț, gură în gură, şi aproape că dădu peste el.

în cele din urmă, găsi un taxi. La el acasă, pe bulevardul Richard-Lenoir, lumina era încă aprinsă.

Scoase cheia, ca de obicei, şi, tot ca de obicei, soția îi deschise mai înainte ca el să fi găsit broasca.

Doamna Maigret era în cămaşă de noapte, cu picioarele goale, cu ochii umflați de somn şi se duse imediat să se cuibărească în culcuşul cald.

– Cît e ceasul ? întrebă ea cu o voce adormită.

– Unu şi zece.

Maigret zîmbi gîndindu-se că, în alt apartament, mai somptuos, dar anonim, un

cuplu trăia aproape aceleaşi momente.

Point şi soția lui nu se aflau în casa lor. Nu era dormitorul, nici patul lor. Se simțeau străini în imensa clădire oficială unde locuiau şi care probabil că li se părea plină de capcane.

– Ce voia de la tine ?

– La drept vorbind, nu ştiu exact.

Doamna Maigret era doar pe jumătate trează şi se străduia să se trezească de-a binelea în timp ce el se dezbrăca.

– Nu ştii de ce voia să te vadă ?

– Mai curînd ca să-mi ceară sfatul.

Nu voia să folosească cuvîntul „îmbărbătare", care ar fi fost mai potrivit. Era ciudat. I se părea că acolo, în intimitatea familială aproape palpabilă a apartamentului său, dacă ar fi rostit cuvintele „raportul Calame", ar fi izbucnit în rîs.

în apartamentul din bulevardul Pasteur, cu o jumătate de oră mai înainte, aceste cuvinte aveau o rezonanță dramatică. Un ministru la ananghie le rostea cu un fel de teroare. Un prim-ministru se deranjase să vorbească despre acel raport ca despre cea mai importantă problemă de stat.

Era vorba de vreo treizeci de foi de hîrtie care zăcuseră ani de zile într-un pod sau în altă parte, fără ca nimeni să se preocupe de ele, descoperite poate din întîmplare de un supraveghetor de şcoală.

– La ce te gîndeşti ?

– La un anume Piquemal.

– Cine e?

– Nu ştiu exact.

Era adevărat că se gîndea la Piquemal sau, mai curînd, repeta cele trei silabe ale numelui său, găsindu-le comice.

– Somn uşor.

– Şi ție. Dimineață să mă trezeşti la şapte.

– De ce aşa devreme ?

– Trebuie să dau un telefon.

Doamna Maigret întinsese deja brațul să stingă lumina, întrerupătorul aflîndu-se în partea ei.

III Necunoscutul din bar O mînă îi atinse încetişor umărul şi o voce îi şopti la ureche:

– Maigret! E şapte.

Mirosul ceştii cu cafea din mîna soției sale îi pătrundea în nări. Simțurile şi creierul i se puneau în funcțiune oarecum ca o orchestră cînd muzicienii din fosă îşi acordează instrumentele. încă nu exista o coordonare. Ora şapte, o zi diferită aşadar de celelalte, deoarece se trezea de obicei la opt. Fără să deschidă pleoapele, descoperea că afară era soare, în timp ce ziua trecută fusese cețoasă. Mai înainte ca noțiunea de ceață să-i amintească de bulevardul Pasteur, simți în gură un gust rău, pe care nu-l mai avusese de mult timp la trezire. Se întrebă dacă nu cumva va fi mahmur, gîndindu-se la paharele mici fară picior şi la rachiul de țară al ministrului.

Deschise ochii morocănos şi se ridică în capul oaselor, puţin mai liniştit cînd constată că nu-l durea capul. Seara trecută nu-şi dăduse seama că fiecare îşi golise paharul de multe ori.

– Eşti obosit? îl întrebă soţia.

– Nu. E bine.

Cu ochii umflaţi de somn, îşi bău cafeaua cu înghiţituri mici, privind în jur şi murmurînd cu o voce încă somnoroasă:

– Azi e frumos.

– Da. E brumă.

Soarele avea aciditatea şi prospeţimea unui vin alb de ţară. Viaţa la Paris începea, pe bulevardul Richard-Lenoir, cu un anumit număr de zgomote familiare.

– Trebuie să pleci aşa devreme?

– Nu. Doar să-i telefonez lui Chabot; după opt s-ar putea să nu-l mai găsesc acasă. Dacă e zi de tîrg la Fontenay-le-Comte, va pleca chiar de la şapte şi jumătate.

Julien Chabot, care devenise judecător de instrucţie la Fontenay-le-Comte, unde locuia cu mama lui în casa mare în care se născuse, era unul dintre prietenii săi de pe timpul cînd studia la Nantes, iar Maigret trecuse pe la el cu doi ani în urmă, la întoarcerea de la un congres desfaşurat la Bordeaux.

Bătrîna doamnă Chabot mergea la biserică la prima slujbă, cea de la ora şase dimineaţa, iar de la şapte, casa fremăta deja de viaţă: la opt, Julien ieşea, nu ca să meargă la Palatul de Justiţie, unde nu era copleşit de treburi, ci ca să hoinărească pe străzile oraşului sau pe malul rîului Vendee.

– Mai vreau o ceaşcă de cafea, te rog!

Trase la el telefonul şi ceru legătura. în momentul în care centralista repeta numărul, Maigret se gîndi brusc că, dacă una dintre ipotezele sale din ajun era adevărată, însemna că telefonul lui era deja pus sub ascultare. Asta îl făcu să bombăne ursuz. Resimţea deodată dezgustul care pusese stăpînire pe el cînd, împotriva voinţei sale, fusese prins el însuşi într-o maşinaţie politică. Puţin lipsi să nu se înfurie pe Auguste Point, cu care nu avusese nici în clin, nici în mînecă, pe care nu-l întîlnise niciodată, dar care găsise de cuviinţă să i se adreseze lui ca să-l scoată din încurcătură!

– Doamna Chabot?... Alo!... Doamna Chabot la telefon?... Aici Maigret... Nu! Maigret...

Era cam tare de urechi. Se văzu nevoit să-şi repete numele de cinci-şase ori, precizînd:

– Jules Maigret, cel de la poliţie...

Atunci ea exclamă:

– Eşti la Fontenay?

– Nu. Telefonez de la Paris. Fiul dumneavoastră e acasă?

Bătrîna striga prea tare, prea aproape de receptor.

Maigret nu înţelegea ce spune. Şi trecu un minut pînă să audă vocea lui Chabot.

– Julien ?

– Da.

– Mă auzi ?

– Perfect. Ca şi cum ai telefona din gară. Ce mai faci?

– Foarte bine. Ascultă. Te deranjez ca să-ți cer cîteva informații. Erai la masă?

– Da. Dar nu-i nimic.

– L-ai cunoscut pe Auguste Point ?

– Cel care e ministru ?

– Da.

– îl întîlneam deseori cînd era avocat la La Roche-sur-Yon.

– Ce părere ai despre el?

– E un om remarcabil.

– Dă-mi detalii. Tot ce-ți trece prin minte.

– Tatăl lui, Evariste Point, are la Sainte-Hermine, oraşul lui Clemenceau, un hotel faimos, nu pentru camerele, ci pentru bucătăria lui. Oameni cu gusturi fine vin de departe să ia aici masa. Cred că are vreo optzeci de ani. De cîțiva ani, a lăsat afacerea ginerelui său şi fiicei sale, dar încă se mai ocupă de ea. Auguste Point, singurul lui fiu, şi-a făcut studiile aproape în acelaşi timp cu noi, dar la Poitiers, apoi la Paris. Mă asculți ?

– Da.

– Să continui ? Era un tocilar, un zelos. A deschis un cabinet de avocatură în Piața Prefecturii, în La Roche-sur-Yon. Cunoşti oraşul. Ani de zile a stat acolo şi s-a ocupat îndeosebi de litigii între arendaşi şi proprietari. S-a căsătorit cu fiica unui avocat, Arthur Belion, care a murit acum doi-trei ani şi a cărui văduvă încă mai trăieşte în La Roche. Presupun că, dacă n-ar fi fost războiul. Auguste Point ar fi continuat să pledeze liniştit în Vandeea şi la Poitiers.

în timpul ocupației, nu a dat prilej să se vorbească despre el, continuînd să-şi ducă mai departe viața modestă. Toată lumea a fost surprinsă cînd, cu cîteva săptămîni înainte de retragerea nemților, aceştia l-au arestat şi l-au dus la Niort, apoi undeva în Alsacia. Cu aceeaşi ocazie, nemții au mai pus mina pe trei-patru persoane, printre care şi un chirurg din Bressuires, şi astfel s-a aflat că, tot războiul, Point adăpostise, într-o fermă a lui de lîngă La Roche, agenți englezi şi aviatori evadați din lagărele germane. S-a întors acasă slab şi suferind, la cîteva zile după Eliberare. N-a încercat să iasă în față, nu a intrat în nici un comitet, n-a defilat nici cu unii, nici cu alții. îți aminteşti dezordinea care domnea atunci. Politica îşi băga şi ea coada. Nu mai ştiai cine era curat şi cine nu. Toți s-au îndreptat către el cînd n-au mai fost siguri de nimic. A făcut treabă bună, întotdeauna discret, fără să i se urce la cap, şi l-am trimis la Paris ca deputat. Cam asta ar fî toată povestea. Familia Point şi-a păstrat casa din Piața Prefecturii. Locuiesc la Paris în cursul sesiunilor Camerei, apoi se întorc imediat, iar Point şi-a păstrat întotdeauna o parte din clientelă. Cred că soția lui îl ajută mult. Au o fată.

– Ştiu.

– Atunci înseamnă că ştii tot atît cît mine.

– O cunoşti pe secretara lui ?

– Pe domnişoara Blanche ? Am văzut-o deseori în biroul lui. îi spunem Cerberul, din cauza ardorii sălbatice cu care veghează asupra patronului ei.

– Nimic altceva despre ea ?

– Presupun că e îndrăgostită de el, aşa, cum sînt fetele bătrîne.

– Lucra pentru el înainte să devină o fată bătrînă.

– Ştiu. Dar în privința asta nu sînt în stare să-ți spun nimic. Ce s-a întîmplat?

– încă nimic. îl cunoşti pe un anume Jacques Fleury?

– Nu prea bine. L-am întîlnit de două-trei ori în urmă cu cel puțin douăzeci de ani. Probabil că locuieşte la Paris. Nu ştiu cu ce se ocupă.

– Mulțumesc şi îmi cer încă o dată scuze că te-am deranjat de la micul dejun.

– Are grijă mama să nu se răcească!

Neştiind ce să mai spună, Maigret adăugă:

– E frumos la voi ?

– E soare, dar acoperişurile sînt albe de brumă.

– Şi la noi e frig. Pe curînd, bătrîne. Omagiile mele mamei tale.

– La revedere, Jules.

Pentru Julien Chabot, acest telefon era un eveniment şi avea să se gîndească la el în timpul plimbării pe străzile oraşului, întrebîndu-se de ce era interesat Maigret de viața ministrului Lucrărilor Publice.

Comisarul luă şi el micul dejun, fără să scape de acel gust de alcool din gură, şi, cînd plecă, hotărî să meargă pe jos. Se opri la un bar din Piața Republicii ca să-şi curețe stomacul cu un pahar de vin alb.

Contrar obiceiului, cumpără toate ziarele de dimineață şi ajunse la Poliția Judiciară exact la timp pentru raport.

Cîtă vreme colegii lui se aflară în biroul şefului, Maigret nu spuse nimic, ascultînd vag şi privind distrat Sena şi trecătorii de pe podul Saint-Michel.

Rămase ultimul. Şeful lui ştia ce însemna asta.

– Ce s-a întîmplat, Maigret?

– O belea! răspunse el întîi.

– Pe capul nostru?

– Nu. Parisul n-a fost niciodată atît de liniştit ca în ultimele cinci zile. Numai că, ieri-seară, m-a sunat personal un ministru şi m-a rugat să mă ocup de un caz care nu-mi place deloc. N-am putut să nu accept.

L-am prevenit că am să vă anunț, dar fără să vă dau detalii.

Directorul Poliției Judiciare se încruntă.

– Un caz foarte neplăcut ?

– Foarte.

– Care are legătură cu catastrofa de la Clairfond ?

– Da.

– Şi un ministru, personal, te-a însărcinat cu o misiune ?

– Prim-ministrul este la curent.

– Nu vreau să-mi spui mai mult. Du-te, bătrîne, dacă trebuie, şi fii prudent.

– Voi încerca.

– Ai nevoie de oameni?

– Probabil trei-patru. Dar nu vor şti exact despre ce e vorba.

– De ce nu s-au adresat celor de la Siguranța Națională ?

– Nu înţelegeţi ?

– Ba da. Asta mă şi îngrijorează în ceea ce te priveşte! în fine!...

Maigret se întoarse în biroul lui şi deschise uşa dinspre încăperea inspectorilor.

– Vii o clipă Ia mine, Janvier?

Apoi, văzîndu-l pe Lapointe care se pregătea să plece:

– Ai O treabă importantă ?

– Nu, şefule. Rutină.

– Trimite pe altcineva şi aşteaptă-mă. Şi tu, Lucas.

Apoi închise uşa biroului şi rămase cu Janvier.

– îţi dau o sarcină grea, bătrîne. Nu va fi nevoie de raport scris şi totul îmi va fi adus la cunoştinţă numai mie. Dacă faci vreo imprudenţă, ar putea să te coste scump.

Janvier zîmbi, fericit că i se încredinţa o sarcină delicată.

– Ministrul Lucrărilor Publice are o secretară pe nume Blanche Lamotte, în vîrstă de vreo patruzeci şi trei de ani.

Maigret îşi scosese carneţelul negru din buzunar.

– Nu ştiu unde locuieşte şi ce program are la serviciu. Vreau să aflu tot ce face, ce fel de viaţă duce în afara ministerului şi ce persoane frecventează.

Nici ea, nici altcineva nu trebuie să bănuiască faptul că Poliţia Judiciară se ocupă de persoana ei. Poate că, supraveghind ieşirea angajaţilor la prînz, vei putea afla unde ia masa. Vezi cum faci. Dacă bagă de seamă că te interesezi de ea, fa la nevoie pe amorezatul.

Janvier, care era căsătorit şi căruia soţia tocmai îi născuse al patrulea copil, facu o uşoară strâmbătură.

– Am înţeles, şefule. O să-mi dau toată silinţa.

Nu vreţi să descopăr ceva anume?

– Nu. Spune-mi tot ce afli şi voi vedea dacă îmi poate fi sau nu de folos.

– Urgent?

– Foarte. Nu vorbeşti cu nimeni despre asta, nici măcar cu Lapointe sau Lucas. înţeles?

Maigret deschise din nou uşa dintre cele două birouri şi strigă:

– Lapointe! Vino la mine!

Micul Lapointe, cum îi spuneau toţi, deoarece era angajat cel mai de curînd şi arăta mai mult a student decît a poliţist, înţelesese că era vorba de o misiune de încredere şi era emoţionat.

– Ştii Şcoala de Drumuri şi Poduri ?

– Da, de pe Rue des Saint-Peres. Am luat mult timp masa de prînz într-un mic restaurant care se află aproape în faţa ei.

– Bun. Există acolo un supraveghetor pe nume Piquemal. Are acelaşi prenume ca al meu, Jules. Nu ştiu dacă locuieşte în şcoală sau nu. Nu cunosc nimic despre el şi vreau să aflu cît mai multe.

Apoi repetă aproape tot ce-i spusese şi lui Janvier.

– Nu ştiu de ce, dar, după cum mi-a fost descris, îmi pare a fî celibatar. Poate locuieşte la hotel. în cazul ăsta, ia şi tu o cameră acolo şi dă-te drept student.

După care veni rîndul lui Lucas, care avu parte de acelaşi discurs, doar că el era însărcinat cu supravegherea lui Jacques Fleury, şeful de cabinet al ministrului.

Celor trei inspectori nu prea le apăruse poza în ziare. Marele public nu-i cunoştea. Mai exact, Lucas era cunoscut doar după nume.

Bineînțeles, dacă Siguranța Națională s-ar fi ocupat de povestea asta, ar fi fost imediat recunoscuți, dar era ceva inevitabil. De altfel, în acest caz, aşa cum Maigret deja se gîndise în acea dimineață, convorbirile lui telefonice, de acasă sau de la birou, erau ascultate de cei de pe strada Saussaies.

Noaptea trecută, cineva îl luminase intenționat cu farurile pe cît era posibil în ceață şi, dacă acel cineva cunoştea apartamentul unde se retrăgea Auguste Point, ştia că se afla acolo şi că avea un vizitator şi probabil că era în stare să-l recunoască pe Maigret dintr-o ochire.

După ce rămase singur în birou, deschise fereastra, ca şi cum, după ce se ocupase de cazul acela, simțea că are nevoie de o gură de aer curat. Ziarele se aflau pe birou. Vru să le deschidă, dar preferă să rezolve mai întîi treburile curente, să semneze rapoarte şi citații.

Asta îl facea aproape să-i îndrăgească pe hoții mărunți, pe maniacii, escrocii şi răufăcătorii de tot felul de care se ocupa în mod obişnuit.

Dădu cîteva telefoane, apoi intră iar la inspectori ca să dea nişte instrucțiuni care nu aveau nici o legătură cu Point, nici cu blestematul de raport Calame.

La ora aceea, Auguste Point probabil că fusese deja la prim-ministru. Oare îi povestise mai întîi totul soției sale, aşa cum îl sfătuise comisarul?

Afară era mai frig decît crezuse şi trebui să închidă fereastra. Se aşeză în fotoliu şi deschise în sfîrşit primul ziar din teanc.

încă mai scriau despre catastrofa de la Clairfond şi toate, indiferent de partidul pe care îl susțineau, erau obligate, din cauza opiniei publice, să ceară cu insistență o anchetă.

Cele mai multe îl atacau pe Arthur Nicoud. Un articol se intitula: „Monopolul Nicoud-Sauvegrain".

Şi reproducea lista lucrărilor încredințate în ultimii ani firmei de pe Avenue de la Republique de către guvern şi de unele primării. Iar alături apărea, în coloană, prețul acestor lucrări, al căror total se ridica la cîteva miliarde.

în încheiere, se putea citi:

Ar fi interesant de făcut lista persoanelor oficiale, miniştri, deputați, senatori, consilieri municipali din Paris şi din alte oraşe care au fost oaspeții lui Arthur Nicoud la somptuoasa sa proprietate din Samois.

Poate că şi examinarea atentă a taloanelor cecurilor domnului Nicoud ar fi revelatoare!

Un singur ziar. Le Globe, al cărui inspirator, dacă nu chiar proprietar, era deputatul Mascoulin, avea o manşetă în genul faimosului „J'accuse" al lui Zola:

E adevărat că... ?

Urmau, cu litere mai groase decît ale articolelor obişnuite, cu un chenar care scotea şi mai mult în evidență textul, un anumit număr de întrebări:

E adevărat că ideea sanatoriului de la Clairfond nu a apărut în mintea unor legislatori preocupați de sănătatea copilului, ci în cea a unui negustor de beton ?

E adevărat că această idee, acum cinci ani, a fost inoculată unui anumit număr de persoane importante în cursul unor dejunuri somptuoase oferite de acest negustor de beton la proprietatea lui din Samois ?

E adevărat că acolo, dincolo de vinul bun şi mîncarea bună, invitații ieşeau frecvent din biroul privat al omului de afaceri cu un cec în buzunar ?

E adevărat că, atunci cînd proiectul s-a conturat, toți cei care cunosc locul ales pentru fabulosul sanatoriu au înțeles nebunia şi periculozitatea acțiunii ?

E adevărat că o comisie parlamentară însărcinată cu recomandări pentru Cameră şi prezidată de fratele actualului prim-ministru a fost obligată să apeleze la cunoştințele unui specialist cu o reputație incontestabilă ?

E adevărat că acest specialist, Julien Calame, profesor de mecanică aplicată şi arhitectură civilă la Şcoala Națională de Drumuri şi Poduri, a petrecut trei săptămîni la fața locului cu planurile... ?

...că la întoarcere a înmînat celor în drept un raport catastrofal pentru susținătorii proiectului ?

...că totuşi creditele au fost votate şi construirea sanatoriului a început cîteva săptămîni mai tîrziu ?

E adevărat că, pînă la moartea sa, survenită acum doi ani, Julien Calame, după părerea tuturor celor care i-au fost apropiați, a lăsat impresia unui om care are ceva pe conştiință ?

E adevărat că, în raport, el prevedea catastrofa de la Clairfond aproape exact aşa cum s-a produs ?

E adevărat că raportul Calame, care trebuie să fi existat totuşi în mai multe exemplare, a dispărut din arhivele Camerei, precum şi din cele ale diferitelor ministere implicate ?

E adevărat că cel puțin treizeci de personaje politice trăiesc, de la producerea catastrofei, cu spaima că se va găsi o copie a acestui raport ?

E adevărat că, în pofida măsurilor de precauție luate, această descoperire a fost făcută foarte recent... ?

...şi că această copie salvată în mod miraculos a fost înmînată celui în drept ?

Un titlu ocupa mijlocul paginii:

Vrem să ştim Raportul Calame se mai află la cel căruia i-a fost înmînat ?

A fost distrus pentru a salva banda de oameni politici compromişi ?

Dacă nu a fost distrus, unde se află la ora la care scriem şi de ce nu a fost încă publicat, din moment ce opinia publică cere pe bună dreptate pedepsirea adevăraților vinovați de o catastrofă care a costat viața a o sută douăzeci şi opt de tineri francezi ?

în sfîrşit, în partea de jos a paginii, cu aceleaşi litere ca precedentele două titluri:

Unde e raportul Calame ?

Maigret se pomeni ştergîndu-şi fruntea de sudoare.

Nu era greu să-ți imaginezi reacția lui Auguste Point după citirea acestui articol.

Le Globe nu se bucura de o mare circulație. Era un ziar de opinie. Nu reprezenta

nici unul dintre marile partide politice, ci o facțiune puțin numeroasă, în fruntea căreia se afla Joseph Mascoulin.

Celelalte ziare aveau să facă şi ele fiecare ancheta lor pentru descoperirea adevărului.

Iar Maigret dorea şi el să fie descoperit acest adevăr, cu condiția să fie descoperit în întregime.

Dar avea impresia că nu asta se căuta. De exemplu, dacă Mascoulin era omul în mîinile căruia se afla în prezent raportul, de ce, în loc să pună întrebări, nu-l publica cu litere la fel de groase ca articolul lui ?

în aceste condiții, ar fi provocat o criză ministerială, o curățenie radicală în rîndurile parlamentarilor şi ar fi apărut în ochii publicului ca apărătorul intereselor poporului şi al moralității politice.

Pentru el, care lucrase întotdeauna în culise, era ocazia unică de a ajunge în prim-planul actualității şi probabil, în anii următori, de a juca un rol de prestigiu.

Dacă avea documentul, de ce nu-l publica?

Venise rîndul lui Maigret să pună întrebări, ca în articol!

Dacă Mascoulin nu-l avea, de unde ştia că raportul fusese găsit?

Cum aflase că fusese înmînat de Piquemal unui personaj oficial?

Şi cum putea bănui că Point nu-l dăduse şi el mai sus?

Maigret nu era şi nu voia să fie la curent cu dedesubturile politicii. Totuşi, nu avea nevoie să ştie multe despre „lucrăturile" care se pun la cale în culise ca să remarce:

1. Că, de la catastrofa de la Clairfond, raportul Calame fusese menționat de trei ori într-un ziar dubios, dacă nu de şantaj. La Rumeur, aparținînd lui Hector Tabard.

2. Că raportul fusese descoperit, în condiții destul de ciudate, în urma menționării lui în această publicație.

3. Că Piquemal, simplu supraveghetor la Şcoala de Drumuri şi Poduri, se dusese direct la cabinetul ministrului în loc să meargă pe calea ierarhică, adică la directorul instituției.

4. Că Joseph Mascoulin avea cunoştință despre predarea raportului.

5. Că părea la curent cu dispariția raportului.

Mascoulin şi Tabard jucau oare acelaşi joc? îl jucau împreună sau separat?

Maigret deschise din nou fereastra şi rămase mult timp cu ochii la cheiurile Senei, fumîndu-şi pipa.

Niciodată nu se ocupase de un caz atît de încurcat, cu atît de puține elemente la dispoziție.

Cînd era vorba de o spargere sau de un asasinat, atunci se afla din capul locului pe un teren familiar.

Aici însă era vorba despre nişte oameni cărora le cunoştea vag numele şi reputația din ziare.

De exemplu, ştia că Mascoulin lua zilnic prînzul la aceeaşi masă într-un restaurant din Place des Victoires, Filet de Sole, unde, tot timpul, cineva venea să dea mîna cu el sau să-i şoptească informații.

Se spunea despre Mascoulin că era la curent cu viața privată a tuturor

politicienilor. Interpelările lui erau rare, numele lui nu prea apărea în ziare decît cu o zi înaintea unui vot important. Atunci puteai citi:

Deputatul Mascoulin prezice că proiectul va fi adoptat cu trei sute patruzeci şi două de voturi.

Oamenii de meserie luau aceste pronosticuri drept literă de evanghelie, deoarece Mascoulin se înşela rareori şi numai cu două-trei voturi.

Nu făcea parte din nici o comisie, nu prezida nici un comitet şi totuşi era mai temut decît şeful unui mare partid.

Pe la prînz, Maigret avu chef să meargă la Filet de Sole şi să ia masa acolo, măcar ca să-l privească mai de aproape pe omul pe care doar îl întrezărise la ceremonii oficiale.

Mascoulin era celibatar, deşi trecuse de patruzeci de ani. Nu se ştia să aibă amante. Nu-l întîlneai nici în saloane, nici la teatre sau la cabarete.

Avea un cap prelung şi osos şi, de la amiază, obrajii lui păreau că nu fuseseră bărbieriţi. Se îmbrăca prost, mai exact, nu era preocupat de hainele lui, niciodată călcate, care îi confereau un aer de curăţenie îndoielnică.

Oare de ce îşi spunea Maigret, judecind după descrierea făcută de Point, că Piquemal era probabil un om de acelaşi fel?

Era circumspect faţă de singuratici, de oamenii care nu au o pasiune declarată.

Pînă la urmă, nu se duse să ia masa la Filet de Sole, deoarece ar fi semănat cu o declaraţie de război, aşa că se îndreptă spre braseria Dauphine. Acolo găsi doi colegi cu care putu, timp de o oră, să vorbească despre altceva decît despre raportul Calame.

Unul dintre ziarele de după-amiază relua în parte tema din Le Globe, mult mai prudent, în fraze voalate, întrebînd doar care era adevărul în privinţa raportului Calame. Un redactor încercase să-i ia un interviu prim-ministrului pe acest subiect, dar nu se putuse apropia de el.

Nimeni nu vorbea despre Point, deoarece construirea sanatoriului depindea în realitate de Ministerul Sănătăţii.

Se făcuse ora trei cînd cineva bătu la uşa lui Maigret, care se deschise după mormăitul acestuia.

Era Lapointe, cu o expresie preocupată.

– Ceva nou ?

– Nimic definitiv, şefule. Pînă acum, ar putea să fie doar o întîmplare.

– Spune tot.

– Am încercat să vă urmez instrucţiunile. îmi veţi spune dacă am făcut greşeli. Mai întîi, am telefonat la Şcoala de Drumuri şi Poduri, pretinzînd că eram un văr al lui Piquemal, că tocmai sosisem la Paris, şi aş fi vrut să-l văd, dar nu aveam adresa lui.

– Ţi-au dat-o?

– Fără cea mai mică ezitare. Locuieşte la Hotel du Berry, pe strada Jacob. E un hotel modest, cu numai vreo treizeci de camere şi unde patroana însăşi se ocupă de curăţenie, în timp ce patronul stă la recepţie. Am trecut pe acasă să iau o valiză şi m-am prezentat la hotel dîndu-mă drept student, după cum m-aţi sfătuit. Am avut noroc că aveau o cameră liberă şi am închiriat-o pentru o săptămînă.

Era aproape zece şi jumătate cind am coborît şi m-am oprit la recepţie ca să

flecăresc cu patronul.

– I-ai vorbit despre Piquemal ?

– Da. I-am spus că l-am cunoscut în vacanță, că, după cîte îmi aminteam, parcă şi el locuia acolo.

– Ce-ai aflat de la el ?

– Că era ieşit. Pleacă de la hotel în fiecare dimineață la opt şi se îndreaptă direct spre un mic bar din colțul străzii, unde bea cafeaua cu cornuri. La opt şi jumătate trebuie să fie la Şcoală.

– Mai vine la hotel în cursul zilei ?

– Nu. Se întoarce întotdeauna pe la şapte şi jumătate şi urcă la el în cameră, de unde nu iese, seara, decît o dată sau de două ori pe săptămînă. Se pare că e insul cel mai ordonat din lume, că nu primeşte pe nimeni în vizită, nu se vede cu femei, nu fumează, nu bea, îşi petrece serile şi uneori o parte din noapte citind.

Maigret simțea că Lapointe mai avea ceva în tolbă şi aştepta răbdător.

– Poate că am greşit! Am crezut că fac bine.

Cînd am aflat că are camera la acelaşi etaj cu a mea şi i-am aflat numărul, mi-am spus că ați dori să ştiți ce se află înăuntru. Hotelul e aproape gol ziua. Doar la etajul trei era cineva care cînta la saxofon, probabil un muzician care repeta, şi auzeam o femeie de serviciu la etajul de deasupra mea. Am încercat cu cheia camerei mele. Sînt nişte chei simple, model vechi. N-am reuşit imediat, dar, poziționînd-o într-un anumit fel, am reuşit să deschid uşa.

– Sper că Piquemal nu era acasă ?

– Nu. Dacă cineva ar căuta amprentele mele digitale, le-ar găsi peste tot, pentru că nu aveam mănuşi. Am deschis sertarele, dulapul şi o valiză neîncuiată, care se afla într-un colț. Piquemal are doar un costum de schimb, gri închis, precum şi o pereche de pantofi negri. Pieptenele lui are dinți lipsă. Periuța de dinți e uzată. Nu foloseşte cremă de ras, ci săpun şi pămătuf. Patronul hotelului nu s-a înşelat cînd a spus că îşi petrece serile citind.

Am găsit cărți peste tot, îndeosebi lucrări de filosofie, de economie politică şi de istorie. Cele mai multe au fost cumpărate de ocazie de pe cheiuri. Trei sau patru poartă ştampila unor biblioteci publice. Am copiat cîteva nume de autori: Engels, Spinoza, Kierkegaard, Sfîntul Augustin, Karl Marx, părintele Sertillanges, Saint-Simon... Vă spun ceva?

– Da. Continuă.

– într-o cutie de carton dintr-un sertar am găsit carnete de membru vechi şi noi, unele datînd de douăzeci de ani, altele doar de trei ani. Cel mai vechi este al Asociației Crucile de Foc. Mai era unul, datînd din 1937, de membru al Acțiunii Franceze.

Imediat după război, Piquemal a făcut parte dintr-o secție a Partidului Comunist. Carnetul a fost reînnoit timp de trei ani.

Lapointe îşi consulta notele.

– A făcut parte şi din Liga Internațională de Teozofie cu sediul în Elveția. Cunoaşteți?

– Da.

– Am uitat să vă spun că două dintre cărţi sînt despre yoga şi, chiar alături, am găsit un manual de judo.

Pe scurt, Piquemal încercase toate religiile şi teoriile filosofice sau sociale. Făcea parte dintre cei pe care îi vezi, cu privirea fixă, mergînd în urma drapelelor la defilările partidelor extremiste.

– Asta e tot?

– Da, în privinţa camerei. N-am găsit nici o scrisoare. Coborînd, l-am întrebat pe patron dacă nu primeşte niciodată corespondenţă şi mi-a spus că primeşte doar prospecte şi convocări. M-am dus la cafeneaua din colţ. Din păcate, am ajuns la ora aperitivului. Era lume la tejghea. A trebuit să aştept mult timp şi să beau două pahare pînă să pot vorbi cu patronul fară să par că fac o anchetă. I-am servit aceleaşi gogoşi, că veneam din provincie, că eram nerăbdător să-l văd pe Piquemal. „Profesorul ?", m-a întrebat el. Ceea ce pare să indice că, în unele medii, Piquemal se dă drept profesor. „Dacă ai fi venit la opt... Acum probabil că îşi ţine cursul... Nu ştiu unde ia masa de prînz..." „A venit azi-dimineaţă?" „S-a sprijinit cu coatele lîngă coşul cu cornuri, ca de obicei. Mănîncă întotdeauna trei. Dar, în dimineaţa asta, cineva pe care nu-l cunosc şi care venise înaintea lui s-a apropiat de el şi i-a vorbit. De obicei, domnul Piquemal nu e prea sociabil. Probabil că are prea multe în cap ca să-şi piardă timpul cu conversaţii fără importanţă. Amabil, dar rece. înţelegi?

Bună ziua ! Cît costă ? Bună seara! Pe mine asta nu mă ofensează, pentru că am şi alţi clienţi ca el, care muncesc cu creierul, şi îmi închipui că ăsta e motivul.

Cel mai mult m-a surprins că domnul Piquemal a plecat cu necunoscutul şi, în loc să facă la stingă ca în celelalte dimineţi, au făcut la dreapta." – Ţi-a descris clientul ?

– Prost. Un bărbat la vreo patruzeci de ani, cu aerul unui funcţionar sau al unui comis-voiajor. A intrat fără să spună nimic cu puţin înainte de ora opt, s-a aşezat la capătul barului şi a comandat o cafea cu alcool. Nu avea nici barbă, nici mustaţă şi era mai curînd corpolent.

Maigret nu se putu abţine să nu-şi spună că erau semnalmentele cîtorva zeci de inspectori de la Securitatea Naţională.

– Asta e tot ce-ai aflat ?

– Nu. După masa de prînz, am telefonat din nou la Şcoala de Drumuri şi Poduri. Am spus că vreau să vorbesc cu Piquemal. De data asta n-am spus cine sînt şi nici n-am fost întrebat. Mi s-a răspuns doar că nu fusese văzut în cursul zilei. „E liber?" „Nu. Pur şi simplu n-a venit. Şi mai surprinzător e că n-a telefonat ca să anunţe că lipseşte. E prima dată cînd i se întîmplă." M-am întors la hotel şi am urcat în camera mea. Apoi am bătut la uşa lui Piquemal. Am deschis-o. Nu era nimeni. Nimic nu fusese deranjat de la prima mea vizită. Mi-aţi cerut să vă dau toate detaliile. M-am dus la Şcoală şi am jucat rolul prietenului din provincie. Am aflat unde ia masa de prînz, la o sută de metri de acolo, pe Rue des Saints-Peres, la un restaurant ţinut de un normand. Am fost acolo. Piquemal n-a prînzit la restaurant azi. I-am văzut şervetul într-un inel numerotat şi o sticlă cu apă minerală începută pe masa lui obişnuită. Asta e tot, şefule. Am făcut greşeli ?

Lapointe pusese îngrijorat această ultimă întrebare deoarece chipul comisarului luase o expresie preocupată.

Oare avea să se întîmple cu acest caz ce se întîmplase şi cu celălalt caz politic de care Maigret fusese obligat să se ocupe şi din cauza căruia fusese trimis în dizgraţie la Lupon? Şi atunci totul se întîmplase din cauza unei anumite rivalităţi dintre cei de la Siguranţa Naţională şi cei de la Poliţia Judiciară, fiecare dintre cele două poliţii primind directive diferite şi apărînd în acel moment, vrînd, nevrînd, din cauza luptei dintre două personaje sus-puse, interese opuse.

La miezul nopţii, prim-ministrul aflase că Point apelase la Maigret...

La opt dimineaţa, Piquemal, omul care descoperise raportul Calame, fusese acostat de un necunoscut, în micul bar unde îşi bea liniştit cafeaua, şi îl urmase fără să opună rezistenţă, fară să discute...

– Ai făcut treabă bună, băiete.

– Fără greşeli de ortografie ?

– Nu cred.

– Şi acum ?

– Nu ştiu. Poate mai bine ai rămîne la Hotel du Berry, să vezi dacă reapare Piquemal.

– Şi în acest caz vă telefonez ?

– Da. Aici sau acasă.

Unul dintre cei doi oameni care citiseră raportul Calame dispăruse...

Mai rămăsese Point, care şi el îl citise, dar el era ministru şi, în consecinţă, mai greu de ascuns.

Cînd se gîndea la el, parcă iar îi venea în gură gustul rachiului din noaptea trecută şi Maigret simţi nevoia să bea o bere într-un loc unde putea sta cot la cot cu oameni obişnuiţi, preocupaţi de micile lor treburi.

IV Lucas nu e multumit Maigret tocmai se întorcea de la braseria Dauphine, unde se dusese să bea o bere, cînd îl văzu pe Janvier îndreptîndu-se cu paşi repezi spre Poliţia Judiciară.

Era mijlocul după-amiezii şi afară se făcuse aproape cald. Soarele îşi pierduse paloarea şi, pentru prima dată în anul acela, Maigret îşi lăsase pardesiul la birou. Strigă „Hei!" de două sau trei ori. Janvier se opri, îl zări şi se apropie de el.

– Nu vrei să bei ceva ?

Fără un motiv anume, comisarul nu avea chef să se întoarcă imediat la birou. Probabil că şi primăvara era puţin de vină, dar şi atmosfera tulbure în care se cufundase din ajun.

Maigret avu impresia că Janvier avea o expresie ciudată, cea a unui om care nu ştie dacă va primi o săpuneală sau felicitări. In loc să stea la bar, se aşezară în sala din spate unde, la acea oră, nu se afla nimeni.

– Bere?

– Dacă vreţi.

Apoi păstrară tăcerea pînă cînd rămaseră singuri.

– Nu ne ocupăm numai noi de domnişoară, şefule, murmură atunci Janvier. Ba chiar am impresia că o mulţime de inşi se interesează de ea.

– Spune tot.

– Azi-dimineață, prima mea grijă a fost să dau o raită prin împrejurimile ministerului, pe bulevardul Saint-Germain. La nici o sută de metri, l-am zărit pe Rougier. Stătea pe trotuarul de vizavi şi părea interesat de vrăbii.

Amîndoi îl cunoşteau pe Gaston Rougier, un inspector de la Siguranța Națională, cu care aveau de altfel relații foarte bune. Era un băiat bun, care locuia la periferie şi avea întotdeauna buzunarele pline cu fotografiile celor şase-şapte copii ai lui.

– Te-a văzut?

– Da.

-Ți-a vorbit?

– Bulevardul era aproape pustiu. Nu puteam s-o iau înapoi. Cînd am ajuns în dreptul lui, m-a întrebat:

„Şi tu?". Am făcut pe prostul. „Ce şi eu?" Atunci mi-a făcut cu ochiul. „Nimic. Nu-ți cer să-mi spui nimic. Mi se pare că e plin de fețe cunoscute pe aici în dimineața asta. Nenorocirea e că nu există nici măcar un bistrou în fața afurisitului ăsta de minister." De unde ne aflam, puteam zări curtea interioară şi l-am recunoscut pe Ramire, de la Informații Generale, care părea în termeni excelenți cu portarul. Jucînd teatru pînă la sfîrşit, mi-am văzut de drum. Abia pe strada Solferino m-am oprit într-o cafenea şi, pentru orice eventualitate, am consultat cartea de telefon.

Am găsit numele secretarei şi adresa: strada Vaneau nr. 63. Eram la doi paşi.

– Ai dat iar peste cei de la Siguranță ?

– Nu chiar. Ştiți cum e strada Vaneau, calmă, aproape provincială, cu cîțiva copaci prin grădini.

La numărul 63, se află un imobil fără pretenții, dar confortabil. Portăreasa curăța cartofi. „Domnişoara Lamotte nu e acasă ?", am întrebat. Imediat am avut impresia că se uită la mine cu un aer ironic. Totuşi, am continuat: „Sînt inspector la o companie de asigurări. Domnişoara Lamotte a făcut cerere pentru o asigurare de viață şi efectuez ancheta obişnuită".

N-a izbucnit în rîs, dar cam tot aia a fost. M-a întrebat: „Cîte poliții diferite există la Paris ?". „Nu ştiu ce vreți să spuneți." „Mai întîi că te-am mai văzut, cu un comisar gras, căruia i-am uitat numele, cînd domnița de la 57 a luat prea multe pastile de somn, acum doi ani. Pe urmă, colegii dumitale n-au luat-o deloc pe ocolite." „Au venit mulți?", am întrebat-o.

„A fost mai întîi cel de ieri." „V-a arătat insigna?" „Nu i-am cerut-o. Nu ți-o cer nici dumitale. Sînt în stare să recunosc un polițist cînd văd unul." „V-a pus multe întrebări ?" „Patru-cinci: dacă locuieşte singură; dacă primeşte uneori vizita unui bărbat la vreo cincizeci de ani, destul de corpolent... I-am spus că nu." „Şi e adevărat ?" „Da. Pe urmă, dacă, atunci cînd vine acasă, are în general o servietă. I-am spus că se mai întîmplă, că are o maşină de scris în apartament şi că îşi aduce destul de des de lucru după orele de serviciu. Presupun că ştii la fel de bine ca mine că e secretara unui ministru?" „Da, ştiu." „Şi a mai vrut să ştie dacă, cu o zi înainte, avea cu ea servieta. Am mărturisit că n-am fost atentă. Apoi s-a prefăcut că pleacă. Eu am urcat la unu, unde mă ocup în fiecare dimineață de menajul unei bătrîne. L-am auzit puțin mai tîrziu trecînd pe scară. Nu m-am arătat. Ştiu totuşi că s-a oprit la etajul trei, unde locuieşte domnişoara Blanche, şi că

a intrat la ea în cameră." „Şi l-aţi lăsat?" „Sînt destul de mult timp portăreasă ca să ştiu să nu mă pun rău cu poliţia." „A stat mult acolo?" „Vreo zece minute." „L-aţi revăzut?" „Nu pe el." ‚Aţi înştiinţat-o pe locatara dumneavoastră?" Maigret asculta privindu-şi paharul cu insistenţă, încercînd să lege acest incident de evenimentele pe care le cunoştea.

Janvier continuă:

– A ezitat. A simţit că roşeşte şi a preferat să-mi spună adevărul. „I-am spus că a venit cineva şi a pus întrebări despre ea, apoi a urcat la etaj. N-am pomenit de poliţie." „A părut surprinsă?" „Da, în primul moment. După care a murmurat că bănuieşte cine a fost. Iar cei din dimineaţa asta, care au venit la cîteva minute după ce plecase la birou, erau doi.

Şi ei mi-au spus că sînt de la poliţie. Cel mai mic de statură a făcut un gest să-mi arate insigna, dar nu m-am uitat." urcat şi ei ?" „Nu. Mi-au pus aceleaşi întrebări, plus altele." „Care anume?" „Dacă iese des, cu cine, ce prieteni are, ce prietene, dacă dă multe telefoane, dacă..." Maigret îl întrerupse pe inspector.

– Ce ţi-a spus despre ea ?

– Mi-a dat numele unei prietene, o anume Lucile Cristin, care locuieşte în cartier, lucrează probabil într-un birou şi e saşie. Domnişoara Blanche ia masa de prînz la un restaurant de pe bulevardul Saint-Germain care se numeşte A«x Trois Ministeres.

Seara îşi face singură de mîncare. Această Lucile Cristin vine destul de des să ia masa cu ea. N-am putut să dau de adresa ei. Portăreasa mi-a vorbit şi de altă prietenă, care vine mai rar în vizită, dar la care domnişoara Blanche merge la cină în fiecare duminică. E căsătorită cu un mandatar din Hale pe nume Hariel şi locuieşte pe strada Courcelles. Portăreasa crede că e din La Roche-sur-Yon, ca domnişoara Blanche.

– Te-ai dus pe strada Courcelles?

– Mi-aţi recomandat să nu neglijez nimic. Întrucît nici măcar nu ştiu despre ce e vorba...

– Continuă.

– Informaţia era exactă. Am urcat la apartamentul doamnei Hariel, care duce o existenţă confortabilă şi are trei copii, cel mai mic avînd opt ani. Am spus din nou că sînt inspector de asigurări. N-a reacţionat. Am dedus că eram primul care venea la ea. A cunoscut-o pe Blanche Lamotte în La Roche, unde au fost colege de şcoală. S-au pierdut din vedere şi s-au întîlnit din întîmplare la Paris, acum trei ani.

Doamna Hariel şi-a invitat prietena la ea, şi astfel mesele de duminică au devenit un obicei. în rest, nimic deosebit. Blanche Lamotte are o viaţă regulată, se dedică în întregime muncii sale şi vorbeşte cu căldură despre şeful ei, pentru care s-ar arunca şi-n foc.

– Asta e tot?

– Nu. Cam acum un an, Blanche l-a întrebat pe Hariel dacă ştia un post liber pentru o cunoştinţă care se găsea într-o situaţie dificilă. Era vorba despre Fleury. Hariel, care mi se pare un om de treabă, l-a luat la biroul lui. Fleury trebuia să meargă acolo în fiecare dimineaţă la ora şase.

– Şi ce s-a întîmplat ?

– A lucrat trei zile, după care n-a mai venit şi nici nu şi-a cerut scuze vreodată. Domnişoara Blanche era consternată. Şi-a cerut scuze ea în locul lui.

M-am întors pe bulevardul Saint-Germain, cu gîndul să intru la Trois Ministeres. De departe l-am zărit, tot acolo, nu numai pe Gaston Rougier, dar şi pe unul dintre colegii lui, căruia i-am uitat numele...

Maigret se străduia să facă ordine în toate aceste informații. Luni seara. Auguste Point se dusese la apartamentul său din bulevardul Pasteur şi lăsase acolo raportul Calame, crezînd că e mai în siguranță decît în altă parte.

Or, încă de marți dimineață, cineva care afirmase că e de la poliție venise pe strada Vaneau, la domiciliul domnişoarei Blanche, şi, după ce îi pusese portăresei cîteva întrebări fără importanță, intrase în camera secretarei.

Oare respectivul chiar era de la poliție?

Dacă da, cazul mirosea şi mai rău decît se temuse comisarul. Totuşi, intuia că această primă vizită nu avea nici o legătură cu cei de la Siguranța Națională.

Să fi fost acelaşi om care, negăsind nimic acasă la secretară, se îndreptase apoi spre bulevardul Pasteur şi pusese mîna pe raportul Calame?

– Nu ți l-a descris ?

– Vag. Un ins trecut de prima tinerețe, corpolent, care pare destul de obişnuit să chestioneze oamenii pentru ca aceştia să-l ia drept polițist.

Semăna cu descrierea făcută de patronul barului din strada Jacob cînd se referise la bărbatul care intrase în vorbă cu Piquemal şi părăsise localul cu el.

Cit despre cei doi din acea dimineață, care nu urcaseră la apartamentul secretarei, Maigret bănuia că erau de la Siguranța Națională.

– Şi acum ce fac ?

– Habar n-am.

– Uitasem! Cînd am trecut din nou pe bulevardul Saint-Germain, am avut impresia că îl zăresc pe Lucas într-un bar.

– Probabil că el era.

– Lucrează la acelaşi caz ?

– Mai mult sau mai puțin.

– Mă ocup mai departe de domnişoara?

– Mai vorbim după ce mă întîlnesc cu Lucas.

Stai aici puțin.

Maigret se îndreptă spre telefon şi sună la Poliția Judiciară.

– Lucas s-a întors ?

– Nu încă.

– Tu eşti, Torrence? Cum vine, te rog să mi-l trimiți la braseria Dauphine !

Un puşti trecea pe stradă cu ultima ediție a ziarelor de după-amiază, în care se vedea un titlu scris cu litere de-o şchioapă. Maigret se îndreptă spre uşă, căutînd mărunțiş în buzunar.

Apoi se întoarse la masă şi desfăcu ziarul. Titlul ocupa toată lățimea paginii:

Arthur Nicoud a fugit ?

Ştirea era destul de senzațională de vreme ce obligase ziarul să-şi transforme

prima pagină.

Cazul Clairfond a luat o întorsătură neaşteptată, dar la care unii ar fi trebuit poate să se aştepte.

Se ştie că, imediat după catastrofă, opinia publică a fost impresionată şi a cerut neintlrziat găsirea vinovaților.

Compania Nicoud şi Sauvegrain, care a construit, în urmă cu cinci ani, de acum faimosul sanatoriu, ar fi trebuit, după spusele inițiaților, supusă imediat unei anchete severe.

De ce nu s-a întîmplat aşa ? Probabil că vom primi explicații în următoarele zile. Fapt e că Arthur Nicoud, temîndu-se să se arate în public, a crezut de cuviință să se pună la adăpost într-un pavilion de vînătoare pe care îl are în Sologne.

Se pare că poliția ştia. Unii spun chiar că ea l-ar fi sfătuit pe antreprenor să dispară momentan din circulație, pentru a evita orice incident.

Numai că, în această dimineață, la patru săptămîni de la catastrofă, la nivel înalt s-a hotărît convocarea lui Arthur Nicoud pentru a i se pune întrebările aflate pe buzele tuturor.

în zori, doi inspectori de la Siguranța Națională s-au prezentat la pavilion, unde n-au găsit decît un paznic de vînătoare.

Acesta le-a spus anchetatorilor că patronul lui a plecat seara trecută spre o destinație necunoscută.

Misterul n-a durat mult. în urmă cu două ore, corespondentul nostru special la Bruxelles ne-a telefonat că Arthur Nicoud a sosit în acest oraş pe la mijlocul dimineții şi ocupă un apartament luxos la hotelul Metropole.

Corespondentul nostru a reuşit să ajungă la antreprenor şi să-i pună cîteva întrebări, pe care le reproducem integral împreună cu răspunsurile.

– Este adevărat că ați părăsit brusc pavilionul dumneavoastră din Sologne pentru că ați fost anunțat că poliția urma să vină acolo ?

– Este absolut fals. Nu cunoşteam şi nici acum nu cunosc intențiile poliției care, de o lună, ştie foarte bine unde mă poate găsi.

– Ați părăsit Franța prevăzînd felul în care va evolua situația ?

– Am venit la Bruxelles pentru că afaceri în domeniul construcțiilor reclamă prezența mea aici.

– Ce afaceri ?

– Construirea unui aerodrom pentru care am făcut o ofertă.

– Aveți intenția să reveniți în Franța şi să vă puneți la dispoziția autorităților?

– N-am intenția să-mi schimb cu nimic planurile.

– Vreți să spuneți că veți rămîne la Bruxelles pînă cînd cazul Clairfond va fi uitat ?

– Repet că voi rămîne aici atît timp cît mă vor reține afacerile mele.

– Chiar dacă s-ar emite un mandat de arestare pe numele dumneavoastră ?

– Timp de o lună, au avut tot timpul să mă chestioneze. Să le fie de bine dacă n-au făcut-o !

– Ați auzit de raportul Calame ?

– Nu ştiu despre ce vorbiți.

Cu aceste ultime cuvinte, Arthur Nicoud a pus capăt convorbirii, pe care corespondentul nostru ne-a transmis-o imediat prin telefon.

Se pare, deşi n-am putut obţine confirmarea, că o tînără femeie blondă, elegantă, încă neidentificată, a sosit la o oră după Nicoud şi a fost condusă direct în apartamentul lui, unde se află şi la această oră.

Siguranţa Naţională ne-a confirmat că doi inspectori s-au deplasat în Sologne ca să-i pună unele întrebări antreprenorului. Cînd am adus vorba despre un mandat de arestare, ni s-a răspuns că nu se pune problema pentru moment.

– Ăsta e cazul nostru? mormăi Javier, cu o strîmbătură.

– Ăsta.

Inspectorul deschise gura, probabil ca să întrebe cum se făcea că Maigret se ocupa de un caz politic atît de dubios. Dar nu spuse nimic. Lucas venea spre ei, trăgînd puţin piciorul stîng, cum îi era obiceiul. Nu se opri la bar, ci se aşeză în faţa lor, ursuz, şi îşi şterse faţa de sudoare.

Arătă spre ziar şi spuse pe un ton de reproş, pe care nu-l avea niciodată în prezenţa lui Maigret:

– Am citit şi eu.

Iar comisarul se simţi puţin vinovat faţă de cei doi colaboratori ai săi. Probabil că de-acum înţelesese şi Lapointe despre ce era vorba.

– O bere ? propuse Maigret.

– Nu. Un Pernod.

Nici asta nu se potrivea cu caracterul lui Lucas.

Aşteptară ca băutura să fie servită, apoi începură să vorbească cu glas scăzut.

– Presupun că te-ai lovit peste tot de cei de la Marea Casă?

Era un mod familiar de a numi Siguranţa Naţională.

– Puteaţi să mă sfătuiţi să fiu discret! bombăni Lucas. Dacă trebuie să le-o luăm înainte, prefer să vă avertizez că ne-au cam lăsat în urmă.

– Spune.

– Ce?

– Ce-ai făcut.

– Am început prin a mă plimba pe bulevardul Saint-Germain, unde am ajuns la cîteva minute după Janvier.

– Rougier? întrebă acesta, care nu se putu abţine să zîmbească gîndindu-se la comicul situaţiei.

– Era proţăpit în mijlocul trotuarului şi m-a văzut apropiindu-mă. M-am prefăcut grăbit. Dar mi s-a adresat, amuzat: „îl cauţi pe Janvier? Tocmai a dat colţul străzii Solferino". Nu spun ce plăcere poate să-mi facă să fiu luat peste picior de unul de la Siguranţa Naţională. Neputînd să iau informaţii despre Fleury în preajma ministerului, am...

– Ai căutat în cartea de telefon ? întrebă Janvier.

– Nu m-am gîndit la asta. Ştiind că frecventează barurile de pe Champs-Elysees, m-am dus laFouquet's.

– Pun prinsoare că e în cartea de telefon.

– Posibil. Mă laşi să termin?

Janvier era acum binedispus, zeflemitor, ca unul care a sfeclit-o deja şi vede pe altul care păţeşte la fel.

în fond, toţi trei, atît Maigret, cît şi cei doi colaboratori ai lui, se simţeau pe un teren străin, la fel de stîngaci, şi îşi imaginau lesne ironiile colegilor de la Siguranţă.

– Am stat de vorbă cu barmanul. Fleury e cunoscut ca un cal breaz! De cele mai multe ori, are ditamai datoria, iar cînd suma devine mult prea mare, nu mai e servit. Atunci dispare cîteva zile, pînă îşi epuizează creditul în toate barurile şi restaurantele.

– Şi pînă la urmă plăteşte ?

– într-o seară, revine, radios, şi achită nota de plată cu un aer nepăsător.

– Şi o ia de la început ?

– Da. Şi asta durează de ani de zile.

– Şi de cînd e la minister?

– Cu diferenţa că acum, cînd e şef de cabinet şi se presupune că are influenţă, a crescut numărul celor care îl cinstesc şi îl invită la masă. I s-a întîmplat, înainte de asta, să dispară din circulaţie timp de luni de zile. Odată, a fost văzut lucrînd în Hale, numărînd verzele descărcate din camioane.

Janvier se uită la Maigret cu subînţeles.

– Are o soţie şi doi copii, undeva pe lîngă Vanves.

Ar trebui să le trimită bani. Noroc că soţia lui lucrează ca menajeră la un domn în vîrstă singur.

Copiii lucrează şi ei.

– Cu cine frecventează barurile ?

– Mult timp, cu o femeie la vreo patruzeci de ani, o brunetă durdulie, se pare, căreia toţi îi spuneau Marcelle şi de care părea foarte îndrăgostit.

Unii pretind că a descoperit-o la casa unei braserii de la Poarta Saint-Martin. Nu se ştie ce s-a întîmplat cu ea. De mai bine de un an, e cu o anume Jacqueline Page şi locuiesc amîndoi într-un apartament din strada Washington, deasupra unei băcănii italiene. Jacqueline Page are douăzeci şi trei de ani şi face uneori figuraţie în filme. Se străduieşte să fie prezentată tuturor producătorilor, regizorilor şi actorilor care vin la Fouquet's şi caută să le intre în voie.

– Fleury e îndrăgostit ?

– Aşa pare.

– Gelos?

– Se spune că da. Numai că nu îndrăzneşte să protesteze, se face că nu vede.

– Ai văzut-o ?

– Am crezut că fac bine dacă dau o raită pe strada Washington.

– Şi ce i-ai spus ?

– N-a fost nevoie să-i spun nimic. Cum a deschis uşa, a exclamat: „Iar!".

Janvier şi Maigret nu-şi putură reţine zîmbetul.

– Iar ce ? întrebă Maigret, care cunoştea dinainte răspunsul.

– Un poliţist, ştiţi foarte bine. Mai trecuseră doi înaintea mea.

– Separat?

– împreună.

– I-au pus întrebări despre Fleury?

– Au întrebat-o dacă acesta lucrează uneori seara şi dacă aduce documente de la minister.

– Şi ea ce-a răspuns ?

– Că seara au altă treabă. E colțoasă. Lucru ciudat, mama ei închiriază scaune la biserica din cartierul Picpus.

– Au scotocit prin apartament ?

– Au aruncat o privire prin încăperi. Nu se poate vorbi de apartament. E mai curînd un adăpost provizoriu. în bucătărie nu poți decît să faci cafeaua de dimineață. Celelalte încăperi, un salon, un dormitor şi ceea ce ar trebui să fie sufrageria, sînt în dezordine, cu pantofi şi lenjerie de damă aruncate ici şi colo, reviste, discuri, romane populare, fară să mai vorbim de sticle şi pahare.

– Jacqueline se întîlneşte cu el la masa de prînz ?

– Rar. De cele mai multe ori, stă în pat pînă pe la mijlocul după-amiezii. Din cînd în cînd, el îi telefonează în cursul dimineții şi îi cere să se întîlnească într-un restaurant.

– Au mulți prieteni ?

– Toți cei care frecventează aceleaşi localuri.

– Asta e tot ?

Pentru prima dată, Lucas răspunse cu un reproş aproape patetic în glas:

– Nu, nu-i tot! Mi-ați dat instrucțiuni să aflu cît pot de multe lucruri. Mai întîi, am o listă cu vreo zece foşti amanți ai acestei Jacqueline, inclusiv cîțiva cu care încă se mai întîlneşte.

Şi, cu un aer dezgustat, puse pe masă o hîrtie cu nume scrise cu creionul.

– Veți descoperi numele a doi oameni politici.

Apoi, aproape că am găsit-o pe Marcelle.

– Cum?

– La pas. Am intrat în toate braseriile de pe Marile Bulevarde, începînd cu Opera. Bineînțeles, cea bună era ultima, în Place de la Republique.

– Marcelle şi-a reluat serviciul la casă ?

– Nu, dar cei de acolo îşi amintesc de ea şi au revăzut-o în cartier. Proprietarul braseriei crede că locuieşte prin apropiere, pe lîngă strada Blondei.

Deoarece a întîlnit-o deseori pe strada Croissant, are impresia că lucrează la un ziar sau la o tipografie.

– Ai verificat?

– încă nu. Trebuie s-o fac ?

Tonul colaboratorului său îl făcu pe Maigret să-l întrebe, jumătate în glumă, jumătate în serios:

– Eşti supărat?

Lucas se strădui să zîmbească.

– Nu. Recunoaşteți totuşi că e o treabă ciudată.

Mai ales cînd afli pe urmă din ziare că e vorba de porcăria asta de scandal! Dacă trebuie să continuu, continuu. Dar vă spun sincer...

– Crezi că treaba asta mă amuză mai mult decît pe tine?

– Nu. Sunt sigur.

– Strada Croissant nu e foarte lungă. în mediul ăla, toți se cunosc între ei.

– S-ar putea să ajung iar după cei de la Siguranță.

– Probabil.

– Bun! Mă duc. Pot să mai beau unul ?

Arăta spre paharul pe care îl golise. Maigret îi făcu semn chelnerului să mai aducă un rînd şi, în ultima clipă, comandă şi el un Pernod în loc de bere.

Inspectori de la alte servicii, care îşi terminaseră programul, veneau să bea aperitivul la bar şi îi salutau cu mîna. Maigret, încruntat, se gîndea la Auguste Point, care citise probabil articolul şi se aştepta ca, dintr-un moment în altul, numele său să apară în ziare scris cu litere de-o şchioapă.

Soția lui, căreia probabil îi destăinuise totul, nu era mai liniştită decît el. Oare Point îi spusese şi domnişoarei Blanche ? îşi dădeau seama toți trei de activitatea subterană din jurul lor?

– Eu ce fac ? întrebă Janvier, pe tonul cuiva dezgustat de ceea ce trebuie să facă, dar care s-a resemnat.

– Ai curaj să supraveghezi strada Vaneau?

– Toată noaptea?

– Nu. Pe la unsprezece, îl voi trimite pe Torrence să te schimbe.

– Credeți că se va întîmpla ceva ?

Maigret recunoscu deschis:

– Nu.

Nu avea nici cea mai mică idee. Sau, mai curînd, avea o mulțime, atît de încîlcite, încît nu mai vedea clar.

întotdeauna trebuia revenit la faptele cele mai simple, cele pe care le puteai controla.

Era sigur că, luni după-amiază, numitul Piquemal se prezentase la cabinetul ministrului Lucrărilor Publice. Acolo se adresase probabil uşierului de serviciu şi completase o fişă. Maigret nu o văzuse, dar probabil că era clasată şi Point nu ar fi putut inventa această vizită.

Cel puțin două persoane, care se aflau în birourile vecine, ar fi putut să audă discuția: domnişoara Blanche şi Jacques Fleury.

Cei de la Siguranță se gîndiseră şi ei la asta, deoarece trimiseseră oameni la domiciliile lor.

Oare Piquemal chiar îi înmînase raportul Calame lui Auguste Point?

Lui Maigret i se părea neverosimil ca ministrul să fi pus la cale toată această comedie care, de altfel, nu ar fi avut sens.

Point se deplasase la domiciliul său din bulevardul Pasteur. Comisarul credea şi acest lucru.

Prin urmare, persoana care se prezentase a doua zi dimineață acasă la domnişoara Blanche şi îi scotocise locuința nu era sigură de locul unde se afla raportul.

Iar după-amiază, documentul dispăruse.

Miercuri dimineață, Piquemal dispărea si el.

în acelaşi timp, pentru prima dată, ziarul lui Joseph Mascoulin vorbea despre raportul Calame şi întreba pe față cine ținea documentul sub obroc.

Maigret începu să mişte din buze, vorbind încetişor, ca pentru sine:

– Din două, una: au furat raportul ori ca să-l distrugă, ori ca să se folosească de el. Pînă în prezent, se pare că nimeni nu s-a folosit încă de el.

Lucas şi Janvier ascultau fară să intervină.

– Doar dacă nu cumva...

Bău încet jumătate din pahar şi îşi şterse buzele.

– Pare complicat, dar, în politică, lucrurile sînt rareori simple. Numai persoanele compromise în cazul Clairfond au interes să distrugă documentul.

Prin urmare, dacă se află că acesta a dispărut după ce a revenit la suprafață timp de cîteva ore, bănuielile se vor îndrepta în mod automat spre ei.

– Cred că înțeleg, murmură Janvier.

– Cel puțin vreo treizeci de oameni politici, fără a-l mai pune la socoteală şi pe Nicoud, riscă scandalul şi chiar mai rău în povestea asta. Dacă se reuşeşte îndreptarea bănuielilor spre un singur individ, dacă se creează probe contra lui, dacă acest individ e vulnerabil, se obține țapul ispăşitor ideal. Auguste Point e fără apărare.

Cei doi inspectori îl priviră mirați. Maigret uitase că nu ştiau decît o parte din cele întîmplate. Acum se depăşise stadiul în care putea să aibă secrete față de ei.

– Se află pe lista invitaților lui Nicoud la Samois, spuse el. Fiica lui a primit un stilou din aur de la antreprenor.

– Ați vorbit cu el ?

Maigret făcu din cap semn că da.

– El a...?

Lucas nu-şi sfîrşi întrebarea. Maigret înțelesese.

Inspectorul voise să întrebe: „El v-a cerut să-l ajutați?".

Asta risipea în sfîrşit stînjeneala care îi apăsase pe cei trei bărbați.

– Da, el. La ora asta, aş fi surprins să nu ştie şi alții.

– Nu mai e nevoie să ne ascundem ?

– In orice caz, nu de cei de la Siguranță.

Mai zăboviră încă un sfert de ceas în fața paharelor. Maigret se ridică primul, le spuse bună seara şi trecu pentru orice eventualitate pe la birou. Nu era nimic pentru el. Point nu telefonase, nici altă persoană amestecată în cazul Clairfond.

La cină, doamna Maigret înțelese după expresia feței soțului ei că era mai bine să nu-i pună întrebări. Comisarul îşi petrecu seara citind o revistă de poliție internațională şi, la zece, se culcă.

– Ai mult de muncă ?

Erau gata să adoarmă. Doamna Maigret voia de mult timp să-i pună această întrebare.

– Nu multă, dar urîtă.

De două ori vru să întindă mîna spre telefon şi să-l sune pe Auguste Point. Nu ştia ce i-ar fi spus, dar ar fi luat legătura cu el.

Se trezi la opt. Prin perdele se vedea o ceață uşoară care se lipea de geamuri şi părea că atenuează zgomotele străzii. Se îndreptă pe jos spre colțul bulevardului Richard-Lenoir să ia autobuzul şi se opri în fața vînzătorului de ziare.

Bomba explodase. Ziarele nu mai puneau întrebări, ci anunțau pe manşetă:

Cazul Clairfond.

Dispariția lui Jules Piquemal care găsise raportul Calame.

Raportul, predat autorităților, pare să fi dispărut şi el.

Cu ziarele sub braț, Maigret urcă pe platforma autobuzului şi nu încercă să citească mai mult înainte de a ajunge la Poliția Judiciară.

în timp ce străbătea culoarul, auzi telefonul sunînd în biroul lui, grăbi pasul şi ridică receptorul.

– Comisarul Maigret? întrebă centralistul. E a treia oară într-un sfert de oră cînd vă caută de la Ministerul Lucrărilor Publice. Vă fac legătura?

încă nu apucase să-şi dea jos pălăria şi pardesiul, uşor umezit de ceață.

V Scrupulele profesorului Point avea vocea unui om care nu a dormit toată noaptea, care n-a prea dormit nici nopțile dinainte şi care nu-şi mai dă osteneala să-şi aleagă cuvintele, deoarece a depăşit stadiul în care te preocupi de efectul pe care îl produci. Acel timbru neutru, fără accent, fără energie, constituie oarecum, la bărbat, acelaşi semn pe care îl constituie la femeie un anumit fel de a plînge, care nu e patetic, care o urîțeşte fară ca ei să-i pese de asta, cu gura larg deschisă.

– Maigret, poți veni imediat ? în situația în care am ajuns, în afară de cazul în care ai o reținere personală, nu mai există nici un motiv să eviți biroul din bulevardul Saint-Germain. Te previn că anticamera e plină de jurnalişti şi telefonul sună întruna.

Le-am promis o conferință de presă la ora unsprezece.

Maigret se uită la ceas.

– Vin numaidecît.

Cineva bătea la uşă. Tînărul Lapointe intră înainte ca Maigret să fi pus receptorul în furcă, foarte îngîndurat.

– Vrei să-mi spui ceva?

– Da, ceva nou.

– Important ?

– Aşa cred.

– la-ți pălăria şi vino cu mine. îmi spui pe drum.

Se opri un moment în fața aprodului şi îi ceru să-l anunțe pe şef că nu va lua parte la raport. In curte, se apropie de una dintre micile maşini negre ale Poliției Judiciare.

– Treci la volan.

Apoi, cînd ajunseră pe chei:

– Spune repede.

– Mi-am petrecut noaptea la Hotel du Berry, în camera pe care mi-am luat-o acolo.

– Piquemal n-a mai venit ?

– Nu. Cineva de la Siguranță a stat toată noaptea în stradă.

Maigret bănuia. Nu era îngrijorător.

– N-am vrut să intru în camera lui Piquemal cit era întuneric, pentru că ar fi

trebuit să aprind lumina şi s-ar fi văzut din stradă. Am aşteptat să se crape de ziuă şi am trecut la o examinare a locului mai amănunţită decît prima dată. Printre altele, am luat cărţile una cîte una şi le-am răsfoit. într-un tratat de economie politică, am găsit această scrisoare, aşezată acolo ca un semn de carte.

Conducînd cu o mînă, scoase cu cealaltă portofelul din buzunar şi i-l întinse lui Maigret.

– în despărţitura din stînga. Scrisoarea care are antetul Camerei Deputaţilor.

Era o foaie de hîrtie de format mic, ca acelea folosite de membrii Camerei pentru misive scurte.

Scrisoarea purta data zilei de joi din săptămîna precedentă. Scrisul era mărunt, neîngrijit, cu litere care se suprapuneau şi cuvinte care se sfîrşeau aproape ilizibil.

Dragă domnule, Vă mulţumesc pentru înştiinţare. Sînt foarte interesat de ceea ce îmi spuneţi şi v-aş întîlni bucuros mîine, pe la opt seara, la Brasserie du Croissant, pe strada Montmartre. Pînă atunci, vă cer să nu vorbiţi nimănui despre problema care vă preocupă.

Al dumneavoastră Nu avea o semnătură propriu-zisă, ci o parafă ale cărei litere ar fi putut fi oricare dintre literele alfabetului.

– Presupun că e scrisă de Joseph Mascoulin ?

mormăi comisarul.

– Da, de el. Am trecut dis-de-dimineaţă pe la un amic care e stenograf la Cameră şi cunoaşte scrisul majorităţii deputaţilor. A fost de ajuns să-i arăt doar primul rînd şi parafa.

Ajunseseră deja pe bulevardul Saint-Germain şi, în faţa Ministerului Lucrărilor Publice, Maigret zări cîteva maşini ale presei. Aruncă o privire spre trotuarul din faţă şi nu văzu pe nimeni de la Siguranţa Naţională. Oare acum, cînd bomba explodase, renunţaseră la supraveghere?

– Vă aştept?

– Poate că e mai bine.

Maigret traversă curtea, urcă scara mare şi intră într-o anticameră cu un covor roşu închis şi coloane gălbui, unde recunoscu cîteva chipuri. Doi-trei jurnalişti voiră să se îndrepte spre el, dar un uşier le-o luase înainte.

– Pe aici, domnule comisar. Domnul ministru vă aşteaptă.

în imensul birou întunecos, unde erau aprinse cîteva lămpi. Auguste Point, care stătea în picioare, i se păru mai scurt, mai masiv decît în apartamentul din bulevardul Pasteur. Ministrul îi strînse mîna cu insistenţa celor care au suferit un şoc puternic şi sînt recunoscători pentru cea mai mică dovadă de simpatie.

– îţi mulţumesc că ai venit, Maigret. Acum îmi reproşez că te-am amestecat în povestea asta. Vezi bine că nu mă îngrijoram degeaba!

Se întoarse spre o femeie care terminase o convorbire telefonică şi tocmai punea telefonul în furcă.

– Ţi-o prezint pe secretara mea, domnişoara Blanche, despre care ţi-am vorbit.

Aceasta se uita la Maigret, neîncrezătoare. Simţeai că e în defensivă. Nu-i întinse mîna, dar schiţă un mic salut.

Avea un chip banal, lipsit de atracție, dar, sub rochia neagră foarte simplă, înveselită doar de dantela îngustă de la guler, Maigret ghicea cu surprindere un corp încă tînăr, durduliu, foarte atrăgător.

– Dacă nu ai nimic împotrivă, mergem în apartamentul meu. Nu m-am putut obişnui deloc cu acest birou, unde mă simt întotdeauna stînjenit. Răspunzi tu la telefon, Blanche?

– Da, domnule ministru.

Point deschise o uşă de la celălalt capăt al încăperii şi murmură cu aceeaşi voce neutră:

– O iau înainte. Drumul e destul de complicat.

Nici el nu se familiarizase încă şi părea străin pe culoarele pustii, unde i se întîmpla să ezite în fața cîte unei uşi.

Ajunseră la o scară mai îngustă, traversară la etaj două încăperi mari şi goale. Apariția unei slujnice cu sorț alb, care trecea cu o mătură în mînă, indica faptul că părăsiseră partea oficială a clădirii şi ajunseseră la apartamentele private.

– Voiam să ți-l prezint pe Fleury. Era în biroul vecin. Dar am uitat în ultimul moment.

Auziră vocea unei femei. Point deschise o ultimă uşă şi intrară într-un salon mai mic decît celelalte, unde o femeie era aşezată la fereastră şi o tînără stătea în picioare lîngă ea.

– Soția şi fiica mea. Am considerat preferabil să vorbim în fața lor.

Doamna Point ar fi putut fi oricare mic-burgheză trecută de prima tinerețe pe care o întîlneşti pe stradă mergînd la piață. Era şi ea trasă la față şi cu privirea pierdută puțin în gol.

– Mai întîi trebuie să vă mulțumesc, domnule comisar. Soțul meu mi-a povestit totul şi ştiu cît bine i-a făcut întrevederea pe care ați avut-o.

Pe o masă stăteau răspîndite ziarele cu titlurile lor senzaționale.

La început, Maigret nu-i dădu prea multă atenție tinerei, care i se păru mai calmă, mai stăpînă pe ea însăşi decît părinții ei.

– Vreți o cafea?

Totul îl ducea cu gîndul la o casă în care murise cineva, unde rutina zilnică este brusc bulversată, iar oamenii umblă de colo-colo, vorbesc şi se agită fără să ştie unde să stea şi ce să facă.

Maigret rămăsese cu pardesiul pe el. Anne-Marie se gîndi prima să-l poftească să şi-l dea jos şi îl puse pe speteaza unui fotoliu.

– Ai citit ziarele din dimineața asta ? întrebă în cele din urmă ministrul, fără să se aşeze.

– N-am avut timp decît să-mi arunc ochii pe titluri.

– încă nu-mi pomenesc numele, dar toată lumea din presă ştie. Probabil că au primit informația pe la miezul nopții. Am fost anunțat de un cunoscut, paginator pe strada Croissant. I-am telefonat imediat prim-ministrului.

– Ce reacție a avut?

– Nu ştiu dacă a fost sau nu surprins. Nu mă mai simt în stare să judec oamenii.

Evident, l-am trezit din somn. Mi s-a părut că manifestă o oarecare surprindere, dar parcă era mai puțin tulburat decît m-aş fi aşteptat.

Ai fi zis că vorbeşte din vîrful buzelor, fără convingere, ca şi cum cuvintele nu ar mai fi avut importanță.

– Ia loc, Maigret. îmi cer scuze că rămîn în picioare, dar, de azi-dimineață, nu mai reuşesc să stau jos. Am o senzație de angoasă. Trebuie să stau în picioare, să merg. Cînd ai sosit, de o oră mă plimbam prin birou, în timp ce secretara răspundea la telefon. Unde rămăsesem? Da. Prim-ministrul mi-a spus ceva de genul: „Ei bine, dragul meu, va trebui să faci față tărăboiului!". Chiar aşa cred că s-a exprimat. L-am întrebat dacă serviciile lui îl dețin pe Piquemal. în loc să-mi răspundă direct, a murmurat: „Ce te face să crezi asta?". Apoi mi-a explicat că, la fel ca mine sau oricare alt ministru, nici el nu putea să jure că ştie ce fac aceste servicii.

A urmat o întreagă digresiune pe acest subiect.

„Sîntem învinovățiți de toate", mi-a spus el, „fără să se înțeleagă că poziția noastră e trecătoare, că cei cărora le dăm ordine ştiu asta, că au avut alt şef ieri şi poate că mîine vor avea altul". I-am sugerat:

„Probabil că cel mai bine ar fi să-mi prezint demisia chiar mîine dimineață". „O iei prea repede, Point.

Mă prinzi nepregătit. în politică, lucrurile se petrec rareori cum ai prevăzut. O să mă gîndesc la propunerea dumitale şi te voi suna puțin mai tîrziu." Presupun că a dat cîteva telefoane unora dintre colegi. Poate că au avut o reuniune. Nu ştiu. Acum nu mai au nici un motiv să mă anunțe şi pe mine.

Restul nopții m-am plimbat prin dormitor, în timp ce soția mea încerca să mă linişească.

Aceasta se uită la Maigret părînd că îi spune:

„Ajutați-mă! Vedeți în ce hal a ajuns!".

Şi era adevărat. în seara cînd îl întîlnise, Point îi apăruse lui Maigret ca un om care se clatină în urma loviturii primite, care încă nu ştie cum se va descurca, dar care nu a abandonat partida.

Acum vorbea ca şi cum evenimentele nu-l mai priveau, ca şi cum, soarta lui fiind hotărîtă o dată pentru totdeauna, renunțase la luptă.

– V-a mai sunat ? întrebă Maigret.

– Pe la cinci dimineața. După cum vezi, am fost cîțiva care n-am închis un ochi noaptea trecută. Mi-a spus că demisia mea nu va rezolva nimic, că va fi considerată o recunoaştere a vinovăției şi că tot ce trebuie să fac este să spun adevărul.

– Inclusiv despre conținutul raportului C alame ?

întrebă comisarul.

Point reuşi să zîmbească.

– Nu. Nu chiar. Cînd credeam că discuția se încheiase, a adăugat: „Presupun că vei fi întrebat dacă ai citit raportul". I-am răspuns: „L-am citit".

„Aşa mi s-a părut şi mie că am înțeles. E un raport destul de voluminos, înțesat, presupun, de detalii tehnice despre un subiect cu care nu e neapărat familiarizat un om al legii. Ar fi mai exact să spui că l-ai răsfoit. Nu mai ai raportul la îndemînă ca să-ți

împrospătezi memoria. îți spun asta, dragă prietene, ca să te scutesc de necazuri mai mari decît cele care te aşteaptă. Dacă vei vorbi de conținutul raportului, dacă vei aminti numele unor oameni, indiferent care ar fi ei - asta nu mă priveşte şi nici nu-mi pasă -, atunci vei fi acuzat că lansezi acuzații pe care nu eşti în măsură să le susții. Mă înțelegi ?" Point îşi aprinse pipa pentru cel puțin a treia oară de la începutul discuției şi soția lui se întoarse spre Maigret.

– Puteți fuma. Sînt obişnuită.

– Telefonul a început să sune de la şapte dimineața. Cei mai mulți erau jurnalişti care voiau să-mi pună întrebări. La început, am răspuns că nu am \ nici o declarație de făcut. Apoi am simțit că tonul devenea aproape amenințător, iar doi directori de ziare m-au sunat personal. în cele din urmă, i-am chemat pe toți, în dimineața asta, la ora unsprezece, în cabinetul meu, pentru o conferință de presă. Dar trebuia să ne vedem înainte. Presupun că...

Avusese curajul, poate din pudoare, poate din teamă sau superstiție, să întîrzie întrebarea pînă în acel moment.

– Presupun că n-ai descoperit nimic ?

Maigret, poate ca să dea mai multă importanță gestului şi astfel să-i insufle o anumită încredere ministrului, scoase scrisoarea din buzunar şi i-o întinse fară să spună nimic. Gestul avea ceva puțin teatral, neobişnuit la el.

Doamna Point nu se mişcă de pe canapea, dar Anne-Marie se îndreptă spre tatăl ei şi citi peste umărul lui.

– De la cine e ? se interesă ea.

Maigret îl întrebă pe Point:

– Recunoaşteți scrisul ?

– îmi aminteşte ceva, fară să-mi fie totuşi familiar.

– Această scrisoare a fost trimisă joia trecută de Joseph Mascoulin.

– Cui?

– Lui Jules Piquemal.

Urmă un moment de tăcere. Point, fară o vorbă, îi întinse misiva soției sale. După toate aparențele, fiecare încerca să evalueze importanța acestei descoperiri.

Cînd Maigret luă cuvîntul, urmă, la fel ca în apartamentul din bulevardul Pasteur, un fel de interogatoriu.

– în ce relații sînteți cu Mascoulin ?

– N-am relații cu el.

-V-ați certat?

– Nu.' Point era grav, preocupat. Deşi nu se amesteca în politică, Maigret cunoştea cît de cît obiceiurile parlamentarilor. în general, deputații, chiar din partide diferite, chiar dacă la tribună se atacă cu ferocitate, întrețin relații cordiale care amintesc, prin familiaritatea lor, de relațiile de şcoală sau de cazarmă.

– Nu vorbiți cu el? insistă Maigret.

Point îşi trecu mîna peste frunte.

– S-a întîmplat cu mai mulți ani în urmă, cînd am intrat prima oară în Cameră. O Cameră nouă, probabil că-ți aminteşti, care îşi jurase să termine cu afaceriştii dubioşi.

Era imediat după război şi în ţară se stîrnise un val de idealism. Toţi erau însetaţi de moralitate.

– Cei mai mulţi dintre colegii mei sau, în orice caz, o proporţie importantă erau, ca şi mine, noi în politică.

– Nu şi Mascoulin.

– Nu. Mai rămăseseră unii din vechile legislaturi, dar fiecare era convins că nou-veniţii vor crea atmosfera. După cîteva luni, nu mai aveam aceeaşi încredere. După doi ani, eram descurajat. îţi aminteşti, Henriette?

Se întorsese spre soţia lui.

– In aşa măsură, încît hotărîse să nu mai candideze, spuse aceasta.

– In cursul unui dineu unde trebuia să iau cuvîntul, am spus ce aveam pe suflet, iar presa, de faţă, şi-a notat vorbele mele. M-ar mira să nu mi se servească în una din zilele astea o parte din discursul meu. Tema era axată oarecum pe „mîinile murdare".

Explicam, în esenţă, că nu regimul nostru politic este defectuos, ci ambianţa în care, vrînd, nevrînd, trăiesc politicienii. Nu e nevoie să spun mai mult.

îţi aminteşti faimosul titlu La Republique des camarades. Ne întîlnim zilnic. Dăm mîna ca nişte vechi prieteni. După cîteva săptămîni de şedinţe, toţi ne tutuim şi ne facem unii altora mici servicii. Zilnic strîngi din ce în ce mai multe mîini şi, dacă nu sînt foarte curate, dai din umeri cu indulgenţă. „Lasă!

Nu e băiat rău!" Sau: „E obligat să facă asta pentru alegătorii lui". Mă înţelegi? Am declarat că, dacă fiecare dintre noi ar refuza, o dată pentru totdeauna, să strîngă mîini murdare, mîini de coţcari, atmosfera politică s-ar purifica imediat.

Şi, după un timp, adăugă cu amărăciune:

– Am făcut ceea ce propovăduiam. Am evitat unii jurnalişti şi oameni de afaceri necinstiţi care bîntuie culoarele Palatului Bourbon. Am refuzat unor alegători influenţi servicii pe care nu credeam că trebuie să le fac. Şi, într-o zi, în Sala paşilor pierduţi, cînd Mascoulin se apropia de mine cu mîna întinsă, m-am făcut că nu-l văd şi m-am întors ostentativ spre altul dintre colegii mei. Ştiu că a pălit la faţă şi nu mi-a iertat niciodată asta. E genul de om care nu iartă.

– V-aţi comportat la fel şi cu Hector Tabad, directorul publicaţiei La Rumeurl – Am refuzat de două-trei ori să-l primesc şi n-a mai insistat.

Se uită la ceas.

– Mi-a mai rămas o oră, Maigret. La unsprezece va trebui să dau piept cu jurnaliştii şi să le răspund la întrebări. Mă gîndisem să le înmînez un comunicat, dar asta nu-i va mulţumi. Trebuie să le spun că Piquemal a venit să-mi aducă raportul Calame şi că m-am dus la apartamentul meu din bulevardul Pasteur să-l citesc.

– Şi că nu l-aţi citit!

– Voi încerca să fiu mai puţin categoric. Cel mai greu, imposibil chiar, va fi să-i fac să înghită că am lăsat acel faimos raport într-un apartament fără supraveghere şi că, a doua zi, cînd am vrut să-l iau ca să-l înmînez prim-ministrului, dispăruse. Nimeni nu mă va crede. Dispariţia lui Piquemal nu simplifică deloc lucrurile, dimpotrivă. Se va pretinde că, printr-un mijloc oarecare, am îndepărtat un martor deranjant. Singurul lucru care m-ar fi salvat ar fi fost să le dau numele celui care a furat documentul.

Apoi adăugă, vrînd parcă să se scuze pentru ciuda lui:

– Nu mă puteam aştepta la asta în patruzeci şi opt de ore, nici măcar de la dumneata. Ce crezi că trebuie să fac?

Doamna Point interveni pe un ton categoric:

– Să-ţi dai demisia şi să ne întoarcem la La Roche-sur-Yon. Oamenii care te cunosc vor şti că nu eşti vinovat. Iar de ceilalţi nu trebuie să-ţi pese. Ai conştiinţa împăcată, nu?

Privirea lui Maigret se opri pe chipul fetei lui Point şi comisarul o văzu pe aceasta strîngînd din buze. înţelegea că tînăra nu putea fi de partea mamei sale şi că, pentru ea, o astfel de retragere a tatălui ei ar fi însemnat probabil pierderea speranţelor.

– Ce spui? murmură Point, nedecis.

Era vorba de o responsabilitate pe care comisarul nu şi-o putea asuma.

– Dar dumneavoastră?

– Am impresia că trebuie să mă ţin tare. în orice caz, dacă mai e o cît de mică speranţă să fie descoperit hoţul.

Era tot o întrebare indirectă.

– întotdeauna sper, pînă în ultimul minut, mormăi Maigret, altfel n-aş mai începe niciodată o anchetă.

Nefiind familiarizat cu politica, am pierdut timp cu demersuri care pot să pară inutile. Totuşi, nu sînt sigur că se vor dovedi chiar fară rost.

înainte ca Point să apară în faţa jurnaliştilor, trebuia să-i redea dacă nu încrederea, măcar o oarecare siguranţă. Pentru asta, Maigret începu să zugrăvească un tablou mai sobru al situaţiei.

– Am ajuns, domnule ministru, pe un teren unde mă simt mai în largul meu. Pînă acum, trebuia să lucrez, în principiu, fară ca nimeni să bănuiască; totuşi, ne-am lovit tot timpul de cei de la Siguranţa Naţională. La uşa ministerului dumneavoastră, la cea a secretarei dumneavoastră, acasă la Piquemal sau în faţa domiciliului şefului dumneavoastră de cabinet, oamenii mei i-au găsit invariabil pe oamenii de la Siguranţă. M-am întrebat un moment ce căutau şi dacă nu cumva cele două servicii faceau o anchetă paralelă. Acum cred că voiau pur şi simplu să ştie ce vom descoperi. Nici dumneavoastră, nici secretara dumneavoastră, nici Piquemal şi nici Fleury nu erau sub supraveghere, ci eu şi oamenii mei. Din momentul în care dispariţia lui Piquemal şi cea a documentului devin oficiale, căutarea lor intră în atribuţiile Poliţiei Judiciare, deoarece au avut loc pe teritoriul Parisului. Un om nu dispare fară urmă. Iar un spărgător e prins întotdeauna.

– Mai devreme sau mai tîrziu! murmură Point, zîmbind cu tristeţe.

Iar Maigret, ridicîndu-se în picioare şi privindu-l în ochi, spuse:

– Aveţi datoria să rezistaţi pînă atunci.

– Asta nu depinde doar de mine.

– Ba depinde mai ales de dumneavoastră.

– Dacă Mascoulin se află în spatele acestei maşinaţiuni, atunci nu va întîrzia să interpeleze guvernul.

– Dacă nu cumva preferă să profite de ceea ce ştie ca să-şi sporească influenţa.

Point se uită la el cu surprindere.

– Ştii ? Credeam că nu eşti preocupat de politică.

– Asta nu se întîmplă doar în politică, există Mascoulini şi în alte medii. Cred - opriți-mă dacă greşesc - că are o singură pasiune, puterea, dar e un animal cu sînge rece care ştie să aştepte momentul potrivit. Din cînd în cînd, declanşează o furtună la Cameră şi în presă, dezvăluind abuzuri sau vreun scandal.

Point asculta cu mai mult interes.

– Şi aşa, treptat, şi-a cîştigat reputația unui nemilos denunțător de abuzuri. Astfel că toți aiuriții, toți dezgustații, toți revoltații de felul lui Piquemal se adresează lui cînd descoperă sau cred că descoperă ceva necurat. Presupun că primeşte acelaşi gen de scrisori pe care le primim noi cînd e comisă o crimă misterioasă. Ne scriu nebuni, dezechilibrați, maniaci, dar şi oameni care profită de ocazie ca să-şi verse ura contra unei rude, a unui fost prieten sau a unui vecin. în grămada asta există totuşi scrisori care ne oferă şi indicii reale şi fără de care mulți asasini s-ar plimba încă liberi pe stradă. Piquemal Singuraticul, care a căutat adevărul în toate partidele extremiste, în toate religiile, în toate filosofiile, este exact genul de om care, descoperind raportul Calame, nu s-a gîndit nici o clipă să-l transmită şefilor săi direcți, în care nu are încredere. S-a îndreptat spre denunțătorul de abuzuri profesionist, convins că astfel raportul va scăpa de nu ştiu ce conjurație a tăcerii.

– Dacă raportul e la Mascoulin, de ce nu s-a folosit încă de el?

– Din motivul pe care vi l-am spus. Are nevoie, periodic, să declanşeze un scandal ca să-şi întrețină reputația. Dar ziarele de şantaj precum La Rumeur nu publică nici ele toate informațiile pe care le au.

Tocmai afacerile despre care nu vorbesc sînt cele care le aduc profituri. Raportul Calame e o bucată prea grasă ca s-o dea publicului. Dacă e la Mascoulin, cîte personaje în posturi importante credeți că se află la discreția lui, inclusiv Arthur Nicoud?

– Multe. Cîteva zeci.

– Cred că au ajuns în mîinile lui multe rapoarte Calame, pe care le poate folosi în orice moment şi care îi vor permite, în ziua cînd se va simți destul de puternic, să-şi atingă scopurile.

– M-am gîndit şi eu, recunoscu Point. Şi asta mă şi sperie! Dacă raportul e la el, atunci se află la loc sigur şi m-ar surprinde să-l găsim. Or, dacă nu-l arătăm sau dacă nu avem dovada indubitabilă că o anumită persoană l-a distrus, voi fi dezonorat, deoarece eu voi fi acuzat că l-am făcut să dispară.

Maigret o văzu pe doamna Point întorcînd capul în altă parte ; o lacrimă i se scurgea pe obraz. Point o văzu şi el şi se tulbură, în timp ce Anne-Marie exclama:

– Mamă!

Doamna Point scutură din cap, vrînd parcă să spună că nu era nimic, şi ieşi repede din încăpere.

– Vezi! spuse soțul ei, ca şi cum ceea ce se întîmplase nu avea nevoie de nici un comentariu.

A greşit atunci Maigret? S-a lăsat impresionat de atmosfera dramatică din jur ? Fapt e că spuse, ca şi cum ar fi fost sigur pe el:

– Nu vă promit că voi găsi raportul, dar voi pune mîna pe cel sau pe cea care a

intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur ca să-l ia. Asta mi-e meseria.

– Crezi?

– Sînt sigur.

Se ridicase în picioare. Point murmură:

– Coborîm împreună.

Apoi, către fiica sa:

– Du-te repede şi repetă-i mamei tale ce mi-a spus comisarul. îi va face bine.

Străbătură în sens invers drumul făcut prin culisele ministerului şi ajunseră în biroul lui Point unde, în afară de domnişoara Blanche, care răspundea la telefon, se mai afla un personaj înalt şi slab, cu părul grizonant, care deschidea corespondența.

– Ți-l prezint pe Jacques Fleury, şeful meu de cabinet. Comisarul Maigret...

Acesta avu impresia că îl mai văzuse undeva pe omul acela, probabil într-un bar sau într-un restaurant. Arăta bine şi era îmbrăcat cu o eleganță care scotea în evidență neglijența ministrului. Era individul tipic pe care îl întîlneai în barurile de pe Champs-Elysees în compania unor femei drăguțe.

Avea o palmă uscată şi o strîngere de mînă sinceră. De departe, părea mai tînăr, mai energic decît de aproape, deoarece cînd te apropiai descopereai pungile de sub ochi şi un fel de lăsare a buzelor pe care o ascundea cu un zîmbet nervos.

– Cîți sînt ? îl întrebă Point, arătînd spre anticameră.

– Vreo treizeci. Au venit şi corespondenții unor ziare străine. Nu ştiu cîți fotografi sînt. Vin întruna.

Maigret şi ministrul schimbară o privire. Comisarul părea că spune, făcîndu-i cu ochiul încurajator: „Fiți tare!".

Point îl întrebă:

– Ieşi prin anticameră ?

– Dacă tot îi veți anunța că mă ocup de anchetă, nu mai are importanță.

Simțea îndreptată asupra lui aceeaşi privire bănuitoare a domnişoarei Blanche pe care nu reuşise s-o îmbuneze. Părea că încă mai ezita în privința părerii pe care trebma să şi-o facă despre el. Totuşi, poate că atitudinea calmă a şefului ei o determina să creadă că intervenția lui Maigret era mai curînd un lucru bun.

Cînd comisarul traversă anticamera, primii se repeziră fotografii, iar el nu facu nimic ca să scape de ei. Reporterii îl asaltară apoi cu întrebări.

– Vă ocupați de raportul Calame?

El îi îndepărtă, zîmbind.

– în cîteva minute, ministrul vă va răspunde el însuşi la întrebări.

– Nu negați că vă ocupați de el ?

– Nu neg nimic.

Cîțiva se ținură după dînsul pe scara de marmură, sperind că îi vor smulge o declarație.

– întrebați-l pe ministru, le răspunse el.

Unul dintre ei întrebă:

– Credeți că Piquemal a fost asasinat ?

Era prima dată cînd această ipoteză era formulată cu claritate.

– Cunoaşteţi răspunsul meu preferat: nu cred nimic, răspunse el.

După cîteva clipe şi alte cîteva declicuri, urca în maşina Poliţiei Judiciare, unde Lapointe, la volan, îşi petrecuse timpul citind ziarele.

– Unde mergem ? La birou ?

– Nu. Pe bulevardul Pasteur. Ce scriu ziarele ?

– Scriu în special despre dispariţia lui Piquemal.

Unul dintre ele, nu mai ştiu care, i-a luat un interviu doamnei Calame, care locuieşte şi acum în apartamentul unde trăia cu soţul ei, pe bulevardul Raspail. Se pare că e o femeie energică: spune ce gîndeşte şi n-a încercat să ocolească cuvintele. N-a citit raportul, dar îşi aminteşte foarte bine că soţul ei, cu vreo cinci ani în urmă, a petrecut cîteva săptămîni în Haute-Savoie. La întoarcere, a avut o perioadă de activitate intensă şi i s-a întîmplat deseori să lucreze pînă noaptea tîrziu. „N-a primit niciodată atîtea telefoane", a spus ea. venit la el o mulţime de oameni, de care habar n-aveam. Era preocupat, îngrijorat. Cînd îl întrebam ce-l frămînta, îmi răspundea că munca şi responsabilităţile lui. Mi-a vorbit mult de responsabilităţi în perioada aceea. Aveam impresia că ceva îl rodea. Ştiam că e bolnav. De mai bine de un an, medicul mă anunţase că suferea de cancer. îmi amintesc că într-o zi a spus, oftînd:

„Dumnezeule mare! Cît e de greu pentru un om să ştie care e datoria lui!".

Se deplasau pe strada Vaugirard, unde un autobuz îi obliga să meargă cu viteză redusă.

– E o coloană întreagă, adăugă Lapointe.

– Ce-a făcut cu documentele soţului ei ?

– A lăsat totul cum era în biroul lui, unde face curat în mod regulat, ca atunci cînd trăia.

– N-a primit vizite în ultima vreme ?

– Două, răspunse Lapointe, privindu-şi cu admiraţie şeful.

– Piquemal ?

– Da. Asta a fost prima vizită, cam acum o săptămînă.

– îl cunoştea ?

– Destul de bine. Pe cînd trăia Calame, venea deseori să-i ceară sfatul. Ea crede că se ocupă cu matematica. I-a spus că voia să găsească una dintre lucrările sale pe care i-o încredinţase mai demult profesorului.

– Şi a găsit-o ?

– Avea cu el o servietă. Ea l-a lăsat în birou, unde Piquemal a stat cam o oră. Cînd a ieşit, l-a întrebat, iar el i-a răspuns că n-o găsise, că, din nefericire, lucrarea lui probabil că se rătăcise. Femeia nu s-a uitat în servieta lui. Nu l-a bănuit de nimic.

Abia după două zile...

– Cine a fost al doilea vizitator ?

– Un bărbat la vreo patruzeci de ani, care a pretins că era un fost elev de-al lui Calame şi a întrebat-o dacă a păstrat dosarele acestuia. Şi el a vorbit de lucrări făcute în comun.

– L-a lăsat să intre în birou ?

– Nu. Coincidenţa i s-a părut cel puţin bizară şi a răspuns că toate documentele

soţului ei rămăseseră la Şcoala de Drumuri şi Poduri.

– L-a descris pe al doilea vizitator?

– Ziarul nu spune nimic. Dacă a facut-o, reporterul a păstrat informaţia pentru el şi probabil că acum îşi continuă investigaţia.

– Trage lîngă trotuar. Aici e.

Ziua, bulevardul era la fel de liniştit ca noaptea, cu acelaşi caracter paşnic specific clasei de mijloc.

– Vă aştept?

– Vii cu mine. S-ar putea să avem de lucru.

Uşa cu geam a portăresei se afla în stînga culoarului. Femeia, în vîrstă, cu un aer destul de distins, părea obosită.

– Ce s-a întîmplat? îi întrebă ea pe cei doi bărbaţi, fără să se ridice din fotoliu, în timp ce un motan roşcat îi sărea de pe genunchi, venind să se frece de pantalonii lui Maigret.

Acesta se prezentă, avu grijă să-şi scoată pălăria şi să vorbească pe un ton respectuos:

– Domnul Point mi-a cerut să fac o anchetă în privinţa unui furt a cărui victimă a fost acum două zile.

– Un ftirt? La noi în casă ? Şi nu mi-a spus nimic ?

– Are să vă confirme personal cînd va avea ocazia să vă întîlnească şi, dacă aveţi îndoieli, îi puteţi telefona.

– Nu-i nevoie. Din moment ce sînteţi comisar, trebuie să vă cred, nu? Cum de s-a întîmplat aşa ceva? E o casă liniştită. N-am avut niciodată de-a face cu poliţia de treizeci şi cinci de ani de cînd sînt aici.

– Aş vrea să vă amintiţi de ziua de marţi, îndeosebi de dimineaţă.

– Marţi... Staţi puţin... Asta a fost alaltăieri...

– Da. în seara dinainte, ministrul venise la apartamentul lui.

– El v-a spus asta ?

– Nu numai că mi-a spus, ci ne-am şi întîlnit aici. Mi-aţi deschis uşa puţin după zece seara.

– Da, cred că-mi amintesc.

– Probabil că a plecat la puţin timp după mine.

– Da.

– Aţi mai deschis şi altor persoane în cursul nopţii ?

– Sigur nu. Rareori se întîmplă ca locatarii să vină după miezul nopţii. Sînt oameni liniştiţi. Dacă s-ar fi întîmplat, mi-aş aminti.

– La ce oră deschideţi uşa dimineaţa ?

– La şase şi jumătate, uneori la şapte.

– Apoi rămîneţi aici?

Portăreasa avea acolo o singură cameră, cu o maşină de gătit cu gaz, o masă rotundă, o chiuvetă şi, în spatele unei perdele, un pat acoperit cu o cuvertură de un roşu închis.

– Ies doar ca să mătur scara.

– La ce oră ?

– Nu înainte de ora nouă. După ce am dus corespondenţa, care vine la opt şi jumătate.

– Cabina ascensorului fiind cu geam, presupun că, atunci cînd vă aflaţi pe scară, vedeţi cine urcă şi cine coboară.

– Da. Mă uit întotdeauna din obişnuinţă.

– Aţi văzut pe cineva urcînd la etajul patru în acea dimineaţă?

– în mod sigur, nu.

– Nimeni nu v-a întrebat în cursul dimineţii sau spre prînz dacă ministrul e acasă?

– Nimeni. Doar a sunat telefonul.

– Aici?

– Nu. în apartament.

– De unde ştiţi ?

– Mă aflam pe scară, între etajele patru şi cinci.

– Cît era ceasul ?

– Să fi fost zece. Poate mai puţin. Picioarele nu-mi mai dau voie să mă mişc repede. Am auzit soneria telefonului prin uşă. A sunat mult. Apoi, după un sfert de oră, cînd am terminat curăţenia şi am coborît, a sunat iar, şi chiar am bombănit: „N-ai decît să suni!".

– Pe urmă ?

– Nimic.

– Aţi intrat în cameră?

– Ca să mă aranjez puţin.

– N-aţi ieşit din imobil?

– Ca în fiecare dimineaţă, cam un sfert de oră sau douăzeci de minute, cît am făcut piaţa. Băcănia e alături, iar măcelarul chiar la colţul străzii. De la băcan, văd cine intră şi iese. Supraveghez întotdeauna casa.

– Şi de la măcelărie ?

– Nu pot să văd, dar nu stau mult. Trăiesc singură cu pisica. Cumpăr în fiecare zi aproape acelaşi lucru.

La vîrsta mea, nu mai ai poftă de mîncare.

– Nu ştiţi exact la ce oră eraţi la măcelar...

– Nu, nu ştiu exact. Deasupra casei de marcat e un ceas mare, dar nu mă uit niciodată la el.

– Cînd v-aţi întors, n-aţi văzut să iasă cineva pe care nu l-aţi văzut intrînd?

– Nu-iiii amintesc. Nu. Mă ocup mai puţin de oamenii care ies decît de cei care intră, sigur, cu excepţia locatarilor, pentru că, în privinţa lor, trebuie să pot răspunde dacă sînt acasă sau nu. Vin mereu comisionari, angajaţi de la gaz, vînzători de aspiratoare...

Maigret ştia că nu va afla nimic mai mult de la ea şi că, mai tîrziu, dacă îşi va aminti un detaliu, i-l va spune în mod sigur.

– Voi merge împreună cu inspectorul să chestionăm locatarii, spuse Maigret.

– Dacă vreţi. Veţi vedea că toţi sînt oameni de treabă, poate mai puţin bătrîna de la trei care...

Simplul fapt că urma să îndeplinească o muncă de rutină îl făcea pe Maigret să se simtă mult mai bine.

– Ne revedem la plecare, promise el.

Şi avu grijă, ieşind, să mîngîie capul motanului.

– Te ocupi de apartamentele din stînga, îi spuse el apoi lui Lapointe. Eu, de cele din dreapta. Ai înțeles ce caut?

Apoi adăugă cu familiaritate:

– La treabă, amice!

VI Prînzul la Filet de Sole înainte de a suna la prima uşă, se răzgîndi şi se întoarse spre Lapointe, care întindea deja mîna spre butonul soneriei.

– Nu ți-e sete ?

– Nu, şefule.

– începe treaba. Vin şi eu repede.

La nevoie, ar fi putut să dea de la portăreasă telefonul la care tocmai se gîndise. Dar, pe lîngă că nu voia să vorbească de față cu martori, i-ar fi plăcut să bea ceva, de exemplu, un pahar cu vin alb.

Şi merse vreo sută de metri ca să găsească un bărulet unde, în afara patronului, nu mai era nimeni.

– Un pahar cu vin alb, comandă el.

Apoi se răzgîndi.

– Mai bine un Pernod.

Se potrivea mai bine cu dispoziția lui, cu vremea, cu mirosul din bărulețul acela curat, unde părea că nu intra nimeni niciodată.

Aşteptă să fie servit şi bău jumătate din pahar, apoi se îndreptă spre cabină.

Cînd citeşti în ziare relatarea unei anchete, ai impresia că poliția urmează o linie dreaptă, că ştie încotro merge încă de la început. Evenimentele se înlănțuie logic, asemenea intrărilor şi ieşirilor personajelor într-o piesă de teatru bine dirijată.

Rareori se vorbeşte despre agitația inutilă, despre cercetările plicticoase în direcții care se înfundă, despre investigațiile făcute la întîmplare în stînga şi în dreapta.

Maigret n-ar fi putut să citeze nici o anchetă în cursul căreia să nu fi bîjbîit la un moment dat.

Nu avusese timp în dimineața aceea, la Poliția Judiciară, să vadă ce făcuseră Lucas, Janvier şi Torrence, care primiseră cu o zi în urmă misiuni ce păreau acum lipsite de importanță.

– Poliția Judiciară? Dă-mi-l, te rog, pe Lucas!

Dacă nu-i acolo, pe Janvier.

îi răspunse Lucas:

– Şefu', dumneavoastră sînteți ?

–

Da. înainte de orice, notează-ți o treabă urgentă. Trebuie să faci rost de o fotografie a lui Piquemal, tipul de la Şcoala de Drumuri şi Poduri.

Nu căuta în camera lui de la hotel. Nu vei găsi.

M-ar mira să nu existe la Şcoală o fotografie de grup, cum se fac de obicei la sfirşit

de an, din care să poată scoate ceva cei de la Identitatea Judiciară.

Să lucreze cît pot de repede. încă mai e timp ca poza să apară în ziarele de după-amiază. Să fie transmisă şi la toate secțiile de poliție. Ca să nu neglijăm nimic, pune pe cineva să arunce o privire şi la Institutul Medico-Legal.

– Am înțeles, şefule.

– Ceva nou ?

– Am găsit-o pe numita Marcelle, care se numeşte Marcelle Luquet.

Maigret renunțase deja la pista asta în mintea lui, dar nu vru să-i dea lui Lucas impresia că muncise degeaba.

-Şi?

– Face corectură la Tipografia Croissant, unde e în schimbul de noapte. Nu se tipăreşte acolo nici La Rumeur, nici Le Globe. A auzit de Tabard, dar nu-l cunoaşte personal. Nu l-a întâlnit niciodată pe Mascoulin.

– Ai stat de vorbă cu ea?

– I-am oferit o cafea cu fiişcă în strada Montmartre.

E o femeie bine. A trăit singură pînă să-l întîlnească pe Fleury şi s-a îndrăgostit de el. încă îl mai iubeşte.

Nu-i poartă pică pentru că a părăsit-o, iar dacă Fleury ar vrea mîine să reia legătura, s-ar întoarce la el fără să-i facă vreun reproş. După spusele ei, e un copil mare care are nevoie de ajutor şi de afecțiune.

Pretinde că, deşi e în stare de mici înşelăciuni cum fac copiii, nu ar fi capabil de o murdărie în toată puterea cuvîntului.

– Janvier e pe lîngă tine?

– Da.

– Dă-mi-l.

Janvier nu avea nimic de spus. I se urîse aşteptînd în fața imobilului de pe strada Vaneau pînă pe la miezul nopții, cînd fusese schimbat de Torrence.

– Blanche Lamotte a venit acasă pe jos, singură, pe la unsprezece seara, şi a urcat la ea, unde lumina a rămas aprinsă cam o jumătate de oră.

– N-ai văzut pe nimeni de la Siguranță prin împrejurimi ?

– Nimeni. Am putut să număr oamenii de pe stradă care se întorceau acasă de la cinema sau de la teatru.

Torrence avusese o noapte şi mai calmă. Doar şapte persoane trecuseră în noaptea aceea pe strada Vaneau.

– Lumina s-a aprins la şase dimineața. Presupun că se trezeşte de dimineață ca să se ocupe de curățenie. A ieşit la opt şi zece şi s-a îndreptat spre bulevardul Saint-Germain.

Maigret se întoarse la bar să-şi golească paharul şi, deoarece băutura era uşoară, mai luă unul în timp ce îşi umplea pipa.

Cînd reintră în imobilul de pe bulevardul Pasteur, află că Lapointe ajunsese la al treilea apartament şi începu, cu răbdare, să se ocupe de partea lui.

Uneori durează să pui întrebări oamenilor. La ora aceea, găseau doar femei care se ocupau de menaj. Primul lor reflex era să le închidă uşa în nas, deoarece îi luau drept

vînzători de tot felul de aparate sau agenți de asigurări. Dar toate tresăreau cînd auzeau cuvîntul „poliție".

în timp ce le vorbeau, ele erau cu gîndul la altceva, la ce aveau pe foc, la bebelușul care se juca pe podea, la aspiratorul electric care continua să meargă în gol. Unele erau jenate că fuseseră surprinse în neglijeu și își aranjau instinctiv părul.

– încercați să vă amintiți de dimineața zilei de marți...

– Marți, da...

– De exemplu, între zece și douăsprezece, vi s-a întîmplat să deschideți ușa?

Prima pe care o chestionă Maigret nu se afla marți acasă, ci la spital, unde era operată sora ei.

A doua, tînără și ținînd pe braț un copil sprijinit în J șold, confunda mereu marți cu miercuri.

i – Da, eram aici. Sînt întotdeauna aici dimineața.

Fac piața spre seară, cînd vine soțul meu.

– Ați deschis cumva ușa ?

Trebuia, cu mare răbdare, să le readuci treptat în atmosfera de marți dimineața. Dacă le-ai fi întrebat direct dacă au văzut, în ascensor sau pe scară, o persoană străină care urca la etajul patru, ar fi răspuns nu, cu bună credință, fară să-și dea osteneala să se gîndească.

La etajul trei, Maigret îl prinse din urmă pe Lapointe, deoarece nu găsise pe nimeni în apartamentul care îi revenea lui la etajul doi.

Locatarii, asemenea imobilului, își trăiau în spatele ușilor viața simplă de familie, parcă fară istorie.

Mirosul se schimba de la un etaj la altul, la fel și culoarea tapetului, dar totul aparținea aceleiași clase muncitoare și cinstite care întotdeauna se sperie puțin de poliție.

Maigret se lupta cu o bătrînă surdă, care nu-l invitase să intre și îl punea să repete fiecare întrebare. II auzea pe Lapointe vorbind în spatele ușii de vizavi.

– De ce ați vrea să fi deschis ușa? striga surda.

Scorpia aia de portăreasă mă acuză cumva că spionez locatarii ?

– Ba nu, doamnă. Nu sînteți acuzată de nimic.

– Atunci de ce vine poliția la mine să-mi pună întrebări ?

– încercăm să stabilim dacă nu cumva un om...

– Care om ?

– Un om pe care nu-l cunoaștem, dar pe care îl căutăm.

– Ce căutați?

– Un om.

-Ce-a făcut?

încă mai încerca să se facă înțeles, cînd ușa din față se deschise. Lapointe îi făcu semn lui Maigret că aflase ceva nou și comisarul o părăsi brusc pe femeia supărată.

– V-o prezint pe doamna Gaudry, șefule. Soțul ei lucrează la o bancă de pe bulevardul Italienilor. Fiul ei are cinci ani.

Maigret îl zărea pe băiat în spatele mamei sale, tinîndu-se cu amîndouă mîinile de

rochia ei.

– Dimineața, se întîmplă uneori să-şi trimită copilul în apropiere, la vreun negustor, dar numai dintre cei care se află de partea aceasta a bulevardului.

– Nu-l las să traverseze strada singur. Stau mereu cu uşa întredeschisă cînd e plecat. Aşa se face că marți...

– Ați auzit pe cineva urcînd?

– Da. îl aşteptam pe Bob. O clipă, am crezut că el era. Cei mai mulți urcă cu ascensorul, dar lui încă nu-i dau voie.

– Dar aş putea! spuse băiatul. L-am pornit deja.

– Ai fost pedepsit. Pe scurt, am aruncat o privire în momentul în care un bărbat traversa palierul şi se îndrepta' spre etajul patru.

– Cît era ceasul ?

– In jur de zece şi jumătate. Tocmai pusesem o tocană pe foc.

– Bărbatul v-a vorbit?

– Nu. La început, l-am văzut doar din spate.

Purta un pardesiu bej destul de subțire, poate de gabardină, n-am fost foarte atentă, şi avea umerii lați şi gîtul destul de gros.

Aruncă o privire spre gîtul lui Maigret.

– Avea burtă ca mine?

Ea ezită, roşind.

– Nu chiar. Era mai tînăr. în jur de patruzeci de ani, după părerea mea. I-am zărit fața cînd a ajuns la cotul scării şi, aruncîndu-mi şi el o privire, mi s-a părut că prezența mea îl nemulțumea.

– S-a oprit la patru ?

– Da.

– A sunat la o uşă ?

– Nu. A intrat în apartamentul domnului Point, chiar dacă i-a trebuit ceva timp ca să deschidă.

– Ca şi cum ar fi încercat mai multe chei ?

– Nu pot să spun asta, dar ca şi cum n-ar fi fost familiarizat cu broasca.

– L-ați văzut cînd a plecat ?

– Nu l-am văzut pentru că, de data asta, a luat ascensorul.

– A stat mult ?

– Mai puțin de zece minute.

– Ați stat în tot acest timp pe palier ?

– Nu. Numai că Bob nu mai venea şi uşa era întredeschisă. Am auzit ascensorul urcînd, oprindu-se la patru şi coborînd.

– în afara corpolenței, ați putea să mi-l descrieți ?

– E greu. Era destul de rumen la față, ca un om care mănîncă bine.

– Avea ochelari?

– Nu cred. Sînt sigură că nu.

– Fuma pipă ? Țigară ?

– Nu. Stați puțin... Sînt aproape sigură că fuma o țigară de foi... M-a frapat asta

pentru că şi cumnatul meu...

Totul corespundea, inclusiv ţigara de foi, cu descrierea făcută de negustorul de vinuri de pe strada Jacob bărbatului care îl acostase pe Piquemal. Putea să corespundă şi cu cea a necunoscutului care urcase la apartamentul domnişoarei Blanche, pe strada Vaneau.

Cîteva minute mai tîrziu, Maigret şi Lapointe se aflau pe trotuar.

– Unde mergem?

– Lasă-mă la birou. Apoi te duci pe strada Vaneau şi pe strada Jacob ca să afli dacă bărbatul fuma cumva ţigară de foi.

Cînd comisarul intră în birou, Lucas obţinuse deja o fotografie în care apărea Piquemal, în planul doi din păcate, dar care era destul de clară pentru ca specialiştii de la Identitatea Judiciară să scoată ceva din ea.

Maigret se anunţă la directorul Poliţiei Judiciare, unde rămase aproape o jumătate de oră ca să-i prezinte situaţia.

– Prefer asta! conchise, oftînd, şeful, după ce ascultă tot ce avea de spus Maigret.

– Şi eu.

– Voi fi şi mai liniştit cînd vom afla - dacă vom afla cîndva - cine e acest tip.

Amîndoi aveau acelaşi gînd ascuns şi preferau să nu vorbească despre asta. Oare nu era posibil ca individul căruia îi regăseau astfel urma de trei ori să fie omul celuilalt serviciu, al Siguranţei Naţionale ?

Maigret avea prieteni buni acolo, îndeosebi unul, pe nume Catroux, căruia îi botezase fiul. Dar ezita să i se adreseze, pentru că, în cazul în care Catroux ştia ceva, risca să-l pună într-o situaţie stînjenitoare.

Foarte curînd, fotografia lui Piquemal avea să apară în ziarele de după-amiază. Oare nu era o adevărată ironie ca, în acelaşi moment, omul căutat de Poliţia Judiciară să se afle în mîinile Siguranţei?

Era posibil ca aceasta să-l fi retras temporar din circulaţie pentru că ştia prea multe.

Poate că fusese dus la sediul central ca să fie tras de limbă.

Ziarele urmau să anunţe că Poliţia Judiciară şi în special Maigret se ocupau de caz.

Siguranţa putea să-l lase să plece în campanie, apoi, peste cîteva ore, să anunţe că ea îl prinsese pe Piquemal.

– Crezi, bineînţeles, insista şeful, că Point e cinstit şi nu-ţi ascunde nimic?

– Aş jura.

– La fel şi cei din jurul lui ?

– Asta e impresia mea. Am cules informaţii despre fiecare. Sigur, nu ştiu totul despre viaţa lor, dar ceea ce ştiu mă face să cred că trebuie căutat în altă parte. Scrisoarea pe care v-am arătat-o...

– Mascoulin ?

– Cu siguranţă e amestecat în povestea asta.

Dovadă, scrisoarea.

– Ce vrei să faci ?

– Poate că asta n-o să mă ajute cu nimic, dar tare aş vrea, fară un motiv anume, să-l văd puţin mai de aproape. Mi-e de ajuns să iau masa de prînz la Filet de Sole, în Place des Victoires, unde se spune că vine în fiecare zi.

– Ai grijă.

– Ştiu.

Trecu pe la biroul inspectorilor să dea cîteva instrucţiuni. Lapointe tocmai se întorsese.

– Cum e cu trabucurile ?

– E ciudat că o femeie a reţinut acest detaliu.

Patronul barului nu e în stare să spună dacă bărbatul fuma pipă, ţigară de foi sau ţigaretă, deşi a stat la bar mai bine de un sfert de oră. Ar înclina totuşi către ţigara de foi. Portăreasa domnişoarei Blanche a fost însă categorică în această privinţă.

– Fuma o ţigară de foi ?

– Nu. Ţigaretă. A aruncat un chiştoc pe scară şi l-a strivit cu talpa pantofului.

Se făcuse unu cînd Maigret intră în faimosul restaurant din Place des Victoires, cu o vagă senzaţie neplăcută în piept, deoarece nu e deloc prudent, cînd eşti doar un slujbaş, să te măsori cu unul ca Mascoulin.

Nu avea nimic contra lui, doar un bilet scurt pe care deputatul putea să-l explice în o sută de feluri plauzibile. Iar acolo, Mascoulin era pe terenul lui.

Maigret arăta ca un intrus şi şeful chelnerilor îl privi cum se apropia de el fără să se deranjeze să-l întîmpine.

– Aveţi o masă liberă?

– Cîte persoane ?

– Sînt singur.

Cele mai multe mese erau ocupate şi se auzea un murmur intens de conversaţii acompaniate de zgomotul furculiţelor şi clinchetul paharelor. Şeful chelnerilor se uită în jur şi se apropie de o masă mai mică decît celelalte, lipită de tamburul uşii.

Alte trei mese erau libere, dar, dacă Maigret i-ar fi atras atenţia, probabil i-ar fi răspuns că erau rezervate, ceea ce era foarte posibil.

Garderobiera, la un semn, veni în cele din urmă să-i ia pardesiul şi pălăria. Apoi comisarul trebui să aştepte mult timp ca un chelner să se ocupe de comanda lui şi avu răgaz să cerceteze cu privirea întreaga sală.

Restaurantul era frecventat de oameni importanţi şi, la masa de prînz, veneau aproape numai bărbaţi, bancheri, avocaţi cunoscuţi, jurnalişti, politicieni, toţi evoluînd mai mult sau mai puţin în acelaşi mediu şi salutîndu-se de departe cînd se recunoşteau.

Unii îl recunoscuseră pe comisar şi probabil că la cîteva mese se vorbea despre el cu glas scăzut.

Joseph Mascoulin stătea în colţul din dreapta, pe banchetă, în compania maestrului Pinard, un avocat aproape la fel de faimos ca deputatul pentru ferocitatea cu care îşi rostea pledoariile.

Al treilea mesean stătea cu spatele la Maigret, un bărbat trecut de prima tinereţe, cu umerii înguşti şi un păr rar şi grizonant pieptănat peste cap. Abia cînd îşi arătă profilul îl recunoscu Maigret pe Sauvegrain, cumnatul şi asociatul lui Nicoud, căruia îi

văzuse fotografia în ziare.

Mascoulin, care mînca un antricot, îl reperase deja pe Maigret şi îl privea fix, ca şi cum n-ar mai fi fost nimic altceva interesant în sală. La început, în ochii lui se citise curiozitatea, apoi se aprinsese o luminiță ironică, iar acum părea că aşteaptă cu amuzament următoarele mişcări ale comisarului.

Acesta putu, în sfîrşit, să comande şi ceru o jumătate de litru de vin alb, apoi continuă să tragă scurt din pipă, înfruntînd privirea deputatului. Diferența dintre ei era, ca întotdeauna în asemenea cazuri, că ochii lui Maigret păreau că privesc în gol. Ai fi putut crede că ceea ce fixa astfel era la fel de neutru, de neinteresant ca un perete alb şi că nu se gîndea la nimic, poate doar la sola pe care o comandase.

Nu cunoştea nici pe departe istoria completă a lui Nicoud şi a companiei sale. Zvonurile spuneau că Sauvegrain, cumnatul, care, pînă la căsătoria surorii sale, cu vreo zece ani înainte, nu era decît un obscur executant, făcea parte din companie doar cu numele. Ocupa un birou pe Avenue de la Republique, nu departe de cel al lui Nicoud. Era un birou mare, somptuos, dar Sauvegrain îşi petrecea acolo zilele aşteptînd vizitatorii fără importanță care îi erau trimişi ca să-şi umple timpul.

Dacă Mascoulin îl accepta în mod deschis la masa lui, probabil că avea motivele sale. Oare maestrul Pinard se afla acolo pentru că apăra interesele lui Sauvegrain ?

Un director de ziar, ieşind, se opri în fața lui Maigret şi dădu mîna cu el.

– La muncă? îl întrebă el.

Şi, întrucît comisarul se prefăcea că nu înțelege, adăugă:

– Nu cred că v-am mai văzut vreodată aici.

Privirea lui se îndreptă spre colțul unde se afla Mascoulin.

– Nu ştiam că Poliția Judiciară se ocupă de acest gen de cazuri. L-ați găsit pe Piquemal?

– Nu încă.

– Mai căutați raportul Calame?

întrebarea fusese pusă pe un ton ironic, ca şi cum raportul Calame ar fi existat doar în imaginația unora sau ca şi cum Maigret nu ar fi putut să-l găsească niciodată.

– Căutăm, se limită el să răspundă.

Jurnalistul deschise gura, nu mai spuse ceea ce voise să spună şi ieşi facînd un semn cordial din mînă. în tamburul uşii aproape că se lovi de un nou-venit pe care Maigret probabil că nu l-ar fi văzut dacă nu şi-ar fi urmărit interlocutorul cu privirea.

Cînd să deschidă a doua uşă, bărbatul îl zări pe comisar prin geam şi fața lui exprimă o anumită tulburare. în mod normal, ar fi trebuit să-l salute pe Maigret, pe care îl cunoştea de ani de zile. Dădu s-o facă, aruncă o privire ezitantă spre masa lui Mascoulin şi, sperînd poate că Maigret nu avusese timp să-l recunoască, se întoarse brusc şi dispăru.

Mascoulin văzuse întreaga scenă din colțul lui, dar nimic nu apăru pe fața lui de jucător de pocher.

Ce căuta Maurice Labat la Filet de Sole şi de ce bătuse în retragere cînd îl zărise pe Maigret în restaurant ?

Timp de vreo zece ani, fusese angajatul Siguranței Naționale şi, într-o anumită

perioadă, destul de scurtă, ce-i drept, se spunea chiar că avea influenţă asupra ministrului.

Apoi, brusc, se aflase mai întîi că îşi dăduse demisia, apoi că nu o făcuse de bunăvoie, ci ca să evite neplăceri mai mari.

De atunci, era văzut evoluînd în preajma celor din mediile care frecventau locuri precum Filet de Sole. Nu deschisese, ca alţii în cazul lui, o agenţie de detectivi particulari. Nimeni nu ştia să aibă vreo profesie, nici venituri declarate. în afara soţiei şi copiilor, avea, într-un apartament din strada Ponthieu, o amantă, cu douăzeci de ani mai tînără decît el şi care probabil că îl costa destul de scump.

Maigret uită să savureze sola aşa cum ar fi meritat, deoarece incidentul Labat avea de ce să-l pună pe gînduri.

Nu era normal să creadă că cel cu care fostul poliţist venea să se întîlnească la Filet de Sole nu era altul decît Mascoulin?

Labat era, printre alţii o mie, omul pe care îl puteai însărcina cu unele treburi mai mult sau mai puţin dubioase şi probabil că îşi păstrase niscaiva prieteni la Siguranţă.

Sperase, retrăgîndu-se în grabă, că Maigret nu avusese timp să-l recunoască? Mascoulin, pe care comisarul nu putea să-l vadă în acel moment, îi făcuse oare semn să nu intre?

Dacă Labat ar fi avut vreo patruzeci de ani, puţină burtă şi ar fi fiimat ţigări de foi, comisarul ar fi fost convins că îl descoperise pe bărbatul care intrase în apartamentul din bulevardul Pasteur şi în cel din strada Vaneau şi care îl răpise pe Piquemal.

Dar Labat abia dacă avea treizeci şi şase de ani.

Era şi arăta ca un corsican. Mic de statură şi slab, purta pantofi cu tocuri groase ca să arate mai înalt şi mustăţi negre ca nişte virgule. în sfîrşit, fuma ţigări din zori şi pînă-n seară, după cum arătau degetele lui îngălbenite.

Dar apariţia lui îndrepta gîndirea lui Maigret într-o nouă direcţie, şi comisarului îi era necaz că se lăsase hipnotizat de cei de la Siguranţa Naţională.

Labat fusese angajatul lor, dar acum nu mai era.

Mai existau vreo cîteva zeci de foşti poliţişti ca el la Paris, de care Siguranţa fusese nevoită să se debaraseze din motive mai miilt sau mai puţin asemănătoare.

Maigret îşi puse în gînd să obţină lista lor. Vru să-l sune imediat pe Lucas ca să facă rost de ea, dar renunţă, oricît ar părea de ciudat, deoarece ezita să traverseze sala sub privirea ironică a lui Mascoulin.

Acesta, care nu comandase desert, îşi bea cafeaua.

Maigret nu ceru nici el desert, ci cafea şi un coniac, apoi începu să-şi umple pipa,

ndindu-se la angajaţii Siguranţei cunoscuţi de el. Se simţea puţin ca atunci cînd cauţi un nume pe care îl ai pe limbă, dar nu reuşeşti să ţi-l aminteşti.

Cînd i se vorbise despre bărbatul corpolent şi mai ales de trabuc, ceva se profilase în mintea lui.

Cufundat în gînduri, abia băgă de seamă că Mascoulin se ridica, ştergîndu-şi buzele cu şervetul, şi adresa cîteva cuvinte vecinilor de masă. Mai exact, îl vedea ridicîndu-se, împingînd masa ca să-şi facă loc, venind în sfi

rşit spre el cu pas domol, dar era ca şi cum toate astea nu l-ar fi privit pe el.

– îmi dați voie, domnule comisar? întrebă Mascoulin, apucînd speteaza scaunului din fața lui Maigret.

Avea fața serioasă, cu un tremur uşor în colțul buzelor, care era poate doar un tic nervos.

Un moment, Maigret îl privi încurcat. Nu se aştepta la asta. Nu mai auzise niciodată vocea lui Mascoulin, gravă şi cu un timbru plăcut. Se spunea că datorită acestei voci unele femei, în pofida chipului prea puțin atrăgător al Marelui Inchizitor, se băteau pe locuri la Cameră cînd trebuia să ia el cuvîntul.

– Ciudată coincidență că ați venit aici chiar astăzi!

Voiam să vă telefonez.

Maigret rămînea impasibil, străduindu-se în măsura posibilului să-i facă sarcina mai grea, dar deputatul nu părea descumpănit de tăcerea lui.

– Am aflat mai adineauri că vă ocupați de Piquemal şi de documentul Calame.

Vorbea cu glas scăzut, din cauza celorlalți clienți, şi multe persoane de la alte mese îşi îndreptaseră privirile spre ei.

– Nu numai că am informații importante să vă furnizez, dar cred că ar trebui să dau o declarație oficială. Poate că veți vrea să trimiteți un inspector la Cameră ca să ia notă de ea ? Oricine îi va spune unde mă găseşte.

Maigret nu avu nici o reacție.

– E vorba despre acel Piquemal, cu care întîmplarea a făcut să am un contact săptămîna trecută.

Maigret avea în buzunar scrisoarea lui Mascoulin şi începea să înțeleagă de ce acesta simțea nevoia să-i vorbească.

– Nu mai ştiu în ce zi, secretarul mi-a dat să citesc una dintre numeroasele scrisori pe care le primesc zilnic şi la care el trebuie să răspundă. Era semnată Piquemal şi purta adresa unui hotel de pe strada Jacob, căruia i-am uitat numele, un nume de provincie, dacă nu mă înşel.

Fără să-şi ia ochii de la el, Maigret bău o gură de cafea şi reîncepu să tragă scurt din pipă.

– După cum bănuiți, primesc zilnic cîteva sute de scrisori de la tot felul de oameni, nebuni, pe jumătate nebuni, dar şi oameni cinstiți care îmi semnalează abuzuri, şi secretarul meu, un tînăr de valoare în care am toată încrederea, are sarcina să le trieze.

Oare de ce, studiind fața interlocutorului său, Maigret se întrebă dacă Mascoulin era pederast?

Nu se zvonise nimic de genul acesta despre el. Dacă era, ştia să se ascundă bine. Comisarul avea impresia că asta ar fi explicat unele trăsături ale caracterului său.

– Scrisoarea lui Piquemal mi s-a părut sinceră şi sînt sigur că veți avea aceeaşi impresie dacă o găsesc, deoarece consider de datoria mea să v-o trimit. îmi spunea că era singurul om din Paris care ştia unde se află raportul Calame şi în măsură să şi-l procure. Adăuga că mi se adresa mai curînd mie decît unui organism oficial deoarece ştia că prea mulți oameni aveau interesul să îngroape povestea asta şi eram singurul în care avea deplină încredere, îmi cer scuze că repet cuvintele lui. I-am trimis cîteva rînduri, pentru orice eventualitate, ca să-i fixez o întîlnire.

Maigret scoase fară grabă portofelul din buzunar şi luă dinăuntru scrisoarea cu antetul Camerei, limitîndu-se să i-o arate, fară s-o întindă peste masă, în ciuda gestului făcut de Mascoulin ca s-o ia.

– Biletul ăsta?

– Presupun. Cred că-mi recunosc scrisul.

Nu întrebă cum ajunsese scrisoarea în posesia lui Maigret, evită să se arate în vreun fel surprins şi spuse:

– Văd că sînteţi la curent. L-am întîlnit aşadar la Brasserie du Croissant, care nu se află departe de tipografie şi unde, seara, îmi fixez o parte dintre întîlniri. Mi s-a părut puţin cam exaltat, cam prea „extremist" pentru gusturile mele. L-am lăsat să vorbească.

– Şi v-a anunţat că deţine raportul ?

– Nu chiar. Astfel de oameni nu fac niciodată lucrurile atît de simplu. Au nevoie să creeze o atmosferă de complot. Mi-a spus că lucrează la Şcoala de Drumuri şi Poduri, că i se întîmplase să-i servească drept asistent profesorului Calame şi crede că ştie unde se află raportul întocmit de acesta mai demult în privinţa sanatoriului de la Clairfond. Discuţia nu a durat mai mult de zece minute, deoarece trebuia să verific şpalturile articolului meu.

– Piquemal v-a adus apoi raportul ?

– Nu l-am mai văzut. Propunea să mi-l înmîneze luni sau marţi, cel tîrziu miercuri. I-am răspuns că nu voiam, din motive pe care probabil le înţelegeţi, ca documentul să-mi treacă prin mîini. Acest raport e o adevărată dinamită, avem astăzi dovada.

– Cui l-aţi sfătuit să-l încredinţeze ?

– Şefilor lui.

– Adică directorului Şcolii de Drumuri şi Poduri ?

– Nu cred că am precizat. Poate am rostit cuvîntul minister, care mi-a venit în mod absolut firesc în minte.

– Nu a încercat să vă telefoneze ?

– Nu, după cîte ştiu.

– Nici să vă reîntîlnească ?

– Dacă a făcut-o, n-a reuşit, pentru că, după cum v-am spus, n-am mai aflat despre el decît din ziare.

Se pare că mi-a urmat sfatul, exagerîndu-l puţin, deoarece s-a dus direct la ministru. Imediat ce am auzit de dispariţia lui, mi-am pus în gînd să vă informez despre incident. Acum am făcut-o. Date fiind repercusiunile posibile ale cazului, prefer ca declaraţia mea să fie înregistrată aşa cum se cuvine.

Prin urmare, dacă în după-masa asta...

Nu mai era nimic de făcut. Maigret era obligat să-i trimită pe cineva ca să consemneze declaraţia.

Comisarul era sigur că inspectorul îl va găsi pe Mascoulin înconjurat de o parte a colegilor lui şi de jurnalişti. Nu era oare un mod de a-l acuza pe Auguste Point?

– Vă mulţumesc, se limită el să spună. Voi da dispoziţiile necesare.

Mascoulin păru puţin descumpănit, ca şi cum s-ar fi aşteptat la altceva. îşi închipuise că Maigret îi va pune întrebăi'i stînjenitoare ori îşi va manifesta într-un fel sau

altul neîncrederea?

– Nu-mi fac decît datoria. Dacă aş fi prevăzut că evenimentele vor lua o astfel de întorsătură, v-aş fi spus totul mai curînd.

Mascoulin părea tot timpul că joacă un rol şi, ai fi jurat, chiar fară să ascundă acest lucru. Parcă ar fi spus : „Am fost mai viclean decît tine. Să văd cum ripostezi la asta!".

A greşit Maigret atunci ? Dintr-un anumit punct de vedere, da, deoarece nu avea nimic de cîştigat, ci doar de pierdut dacă se măsura cu un om atît de puternic şi de şiret ca Mascoulin.

Deputatul se ridicase în picioare şi îi întindea mîna. Comisarul îşi aminti fulgerător de Point şi de povestea cu mîinile murdare.

Nu-şi dădu osteneala să cîntărească situația, luă ceaşca de cafea, care era goală, şi o duse la buze, făcîndu-se că nu observă mîna întinsă.

O umbră trecu prin ochii lui Mascoulin. Tremurul din colțul gurii deveni şi mai vizibil.

Se mulțumi să spună:

– La revedere, domnule Maigret.

Apăsase oare intenționat pe cuvîntul „domnule", aşa cum i se păru lui Maigret? Dacă da, era o amenințare aproape pe față, deoarece însemna că Maigret nu se va mai bucura mult timp de titlul de comisar.

îl urmări cu privirea în timp ce se întorcea la masa lui şi se apleca spre ceilalți doi, strigînd apoi:

– Chelner! Plata, te rog!

Cel puțin zece persoane, care, într-un fel sau altul, jucau toate un rol important în viața țării, aveau privirea ațintită asupra lui.

îşi bău coniacul probabil fără să-şi dea seama, deoarece abia afară îi simți gustul în gură.

VII Taxiurile comisarului Nu era pentru prima dată cînd îşi facea o astfel de intrare, mai puțin ca şef şi mai mult ca un vajnic coleg. Deschise uşa biroului inspectorilor şi, împingîndu-şi pălăria pe ceafă, se aşeză pe un colț de birou, goli pipa pe podea, lovind-o de tocul pantofului, apoi o umplu din nou. Se uita la fiecare în parte, ocupați cum erau cu diferite treburi, cu expresia unui tată care vine acasă seara şi, mulțumit că îşi regăseşte familia, o trece în revistă.

Apoi, după un timp, mormăi:

– Pun prinsoare, Lapointe, că o să-ți apară poza în ziare.

Acesta ridică repede capul, străduindu-se să nu roşească, cu oarecare neîncredere în privire. In fond, toți, cu excepția lui Maigret, care se obişnuise deja, erau în sinea lor încîntați cînd ziarele le publicau fotografia. Totuşi, de fiecare dată se prefăceau că protestează: „Cu o astfel de publicitate, să vezi ce uşor o să ne fie de acum la filaj!".

Ceilalți ascultau şi ei. Dacă Maigret venise să-i vorbească lui Lapointe în biroul comun, însemna că ceea ce voia să-i spună îi privea şi pe ei.

– Iei un blocnotes şi te duci la Camera Deputaților. Nu-ți va fi deloc greu, sînt sigur, să-l găseşti pe deputatul Mascoulin, şi aş fi surprins să nu se afle în mijlocul unui

mare număr de persoane. îți va face o declarație pe care o vei înregistra cu grijă.

Apoi vei veni s-o bați la maşină şi o vei lăsa pe biroul meu.

Ziarele de după-masă, avînd pe prima pagină fotografia lui şi pe cea a ministrului Auguste Point, îi ieşeau din buzunar. Aruncase doar o privire. Ştia aproape exact ce putea citi sub titlurile scrise cu litere groase.

– Asta e tot? întrebă Lapointe, luîndu-şi pardesiul şi pălăria din dulap.

– Deocamdată.

Maigret stătea în acelaşi loc şi fuma visător.

– Auziți, copii...

Inspectorii ridicară imediat capul.

– încercați să vă gîndiți la oameni de la Siguranță care au fost dați afară sau obligați să demisioneze.

– Recent? întrebă Lucas.

– N-are importanță cînd. Să spunem, în cursul ultimilor zece ani.

– Probabil că e o listă întreagă, zise Torrence.

– Spune nişte nume.

– Baudelin. Cel care face acum anchete pentru o companie de asigurări.

Maigret încercă să şi-l amintească pe Baudelin, un tip înalt şi palid care fusese nevoit să părăsească Siguranța nu pentru necinste sau lipsă de discreție, ci fiindcă dovedea mai multă energie şi abilitate în a se da bolnav decît în a-şi îndeplini sarcinile de serviciu.

– Altul.

– Falconet.

Acesta trecuse de cincizeci de ani şi fusese rugat să iasă mai repede la pensie deoarece se apucase de băutură şi nu se mai putea conta pe el.

– Altul.

– Micul Valencourt.

– Prea mic.

Deşi la început crezuseră altceva, găseau doar cîteva nume şi, de fiecare dată, după ce îşi imagina silueta bărbatului, Maigret scutura din cap.

– Nici ăsta nu se potriveşte. Am nevoie de un tip corpolent, aproape la fel de corpolent ca mine.

– Fischer.

Toți izbucniră în rîs, pentru că acesta cîntărea cel puțin o sută douăzeci de kilograme.

– Mulțumesc! bombăni Maigret.

Mai rămase un timp cu ei, apoi se ridică, zîmbind.

– Lucas! Sună, te rog, la Siguranță şi spune că vreau să vorbesc cu Catroux!

Acum, cînd se ocupa doar de inspectorii care părăsiseră Siguranța Națională, nu mai avea sentimentul că îi cerea prietenului său să trădeze serviciul.

Catroux, care lucra de douăzeci de ani la Siguranță, putea să-i răspundă mai bine la întrebare decît cei de la Poliția Judiciară.

Se simțea că Maigret avea o idee, că era încă vagă, că probabil nu era deloc

coerentă. După aerul lui prefăcut morocănos, după ochii mari care se fixau asupra oamenilor fară să-i vadă, înțelegeai totuşi că acum ştia în ce direcție să caute.

Se străduia încă să găsească numele pe care, mai adineauri, îl avusese pe limbă. Lucas sună şi vorbi cu familiaritate cu omul de la celălalt capăt al firului, care probabil că era un coleg.

– Catroux nu-i acolo, şefule.

– Să nu-mi spui că e în misiune la celălalt capăt al Franței?

– Nu, e bolnav.

– E la spital ?

– Acasă.

– I-ai cerut adresa ?

– Credeam că o ştiți.

Da, el şi Catroux erau buni prieteni. Totuşi, nu se vizitaseră niciodată acasă. Maigret îşi amintea doar că odată îşi lăsase colegul la uşă, pe bulevardul Batignolles, undeva spre capăt, pe stînga, şi îşi amintea că în dreapta uşii era un restaurant.

– A apărut fotografia lui Piquemal ?

– în pagina a doua.

– Nici un telefon ?

– încă nu.

Intră în biroul lui, deschise cîteva scrisori, fară să se aşeze, îi duse lui Torrence cîteva acte care îl priveau şi, în sfîrşit, coborî în curte. Ezită în fața maşinilor de serviciu şi, pînă la urmă, preferă un taxi. Deşi nu i se putea reproşa nimic pentru că îl vizita pe Catroux, considera mai prudent să nu lase să staționeze în fața casei lui o maşină de la Poliția Judiciară.

Întîi greşi imobilul, pentru că acum existau două restaurante la cincizeci de metri unul de altul. Apoi întrebă portăreasa:

– Unde locuieşte domnul Catroux?

– La etajul doi, pe dreapta. Ascensorul e stricat.

Maigret sună la uşă. Nu-şi amintea de doamna Catroux, care veni să-i deschidă uşa şi îl recunoscu imediat.

– Intrați, domnule Maigret.

– Soțul dumneavoastră e în pat ?

– Nu, în fotoliu. N-are decît o gripă rebelă. Aşa pățeşte de obicei la începutul fiecărei ierni. De data asta a facut-o la sfîrşit.

Pe pereți puteau fi văzute portretele a doi copii, un băiat şi o fată, la toate vîrstele. Acum erau amîndoi căsătoriți şi colecția începea să se îmbogățească cu fotografiile nepoților.

– Maigret? întrebă vocea veselă a lui Catroux, mai înainte ca vizitatorul să fi ajuns la uşa camerei unde se afla prietenul său.

Nu era un salon, ci o încăpere mare unde intuiai că se derula cea mai mare parte a vieții celor din casă. Catroux, înfofolit într-un halat gros, era aşezat lîngă fereastră, cu ziarele pe genunchi, cu altele pe un scaun alături de el, iar pe o măsuță se afla un bol cu o infuzie. In mînă avea o țigară.

– Ai voie să fumezi ?

– Ssst! Nu fi de partea soției mele ! Doar cîteva fumuri din cînd în cînd, ca să schimb gustul.

Era răguşit şi avea ochii febrili.

– Scoate-ți pardesiul. Cred că e foarte cald aici.

Soția mea vrea neapărat să transpir. Stai jos.

– Beți ceva, domnule Maigret ? întrebă stăpîna casei.

Era o femeie aproape bătrînă, ceea ce-l surprindea pe comisar. El şi Catroux aveau cam aceeaşi vîrstă, dar i se părea că soția lui era mult mai tînără.

– Sigur că da, Isabelle. Nu aştepta să-ți răspundă şi scoate urcioraşul cu calvados vechi.

între cei doi bărbați se aşternu o tăcere stînjenitoare. Evident, Catroux ştia că Maigret nu venise la el ca să vadă cum se mai simte şi poate că se aştepta la întrebări mai incomode decît cele pe care le avea în minte colegul lui de la Poliția Judiciară.

– Nu-ți fie teamă, bătrîne. Nu vreau să-ți fac vreun necaz.

Celălalt se uita pe prima pagină a ziarului şi părea că spune: „Despre asta e vorba, nu ?".

Maigret aşteptă să i se aducă paharul de calvados.

– Şi mie? protestă prietenul lui.

– Tu n-ai voie.

– Doctorul n-a spus nimic despre asta.

– Nu e nevoie să spună ca să ştiu.

– Doar o picătură, ca să-i simt gustul!

Ea îi turnă puțin pe fundul paharului şi, aşa cum ar fi făcut şi doamna Maigret, se retrase cu discreție.

– Mă bate un gînd, mărturisi Maigret. Mai adineauri, împreună cu inspectorii mei, am încercat să facem o listă cu cei care au lucrat la voi şi au fost dați afară.

Catroux se uita în continuare la ziar, încercînd să facă legătura între ceea ce îi spunea Maigret şi ceea ce citise.

– Dați afară pentru ce ?

– Pentru orice. Ştii la ce mă refer. Se întîmplă şi la noi, mai rar, pentru că sîntem mai puțini.

Catroux zîmbi, ironic.

– Crezi asta ?

– Dar poate şi pentru că ne ocupăm de lucruri mai puțin variate. în consecință, tentația e mai mică. Mai adineauri, ne-am tot

ndit, dar am găsit doar cîteva nume.

– Care?

– Baudelin, Falconet, Valencourt, Fischer...

– Atît?

– Aproape. Am preferat să vin la tine. Nu printre ăştia caut, ci printre cei care au călcat strîmb.

– Gen Labat?

Nu era ciudat că prietenul lui rostea tocmai acest nume ? Nu puteai crede că o facea intenționat, ca şi cum l-ar fi informat pe Maigret farå să vrea?

– M-am gîndit la el. Probabil că e amestecat.

Totuşi, nu pe el îl caut.

– Te gîndeşti la un nume?

– Un nume şi un chip. Am obținut nişte semnalmente. De la bun început mi-au amintit de cineva.

De atunci...

– Ce semnalmente ? O să meargă mai repede decît dacă îți dau o listă întreagă. Mai ales că nici mie nu-mi vin în minte toate numele.

– Mai întîi, de la prima privire, oamenii au crezut că e polițist.

– Asta poate fi valabil pentru mulți.

– Vîrstă mijlocie, corpolență puțin peste medie, ceva mai puțin gras decît mine.

Catroux păru că evaluează burta prietenului său.

– Dacă nu mă înşel, continuă să facă anchete, pe cont propriu sau pentru unele persoane.

– O agenție de detectivi particulari ?

– Poate. Nu e obligatoriu ca numele lui să apară scris pe uşa biroului, nici să dea anunțuri în ziare.

– Sînt mai mulți, inclusiv foşti şefi foarte onorabili care, ajungînd la vîrsta pensionării, au deschis o agenție. De exemplu, Louis Canonge. Dar şi Cadet, care a fost şeful meu.

– Avem şi noi din ăştia. Mă refer la cealaltă categorie.

– Mai am nevoie de semnalmente.

– Fumează trabuc.

Maigret îşi dădu imediat seama că interlocutorul lui se gîndea la un nume. Fruntea i se încrețise şi fața lui exprima o oarecare iritare.

– Te gîndeşti la cineva ?

– Da.

– Cine?

– O secătură.

– O secătură caut şi eu.

– O secătură nu de mare calibru, dar periculoasă.

– De ce?

– In primul rînd, secăturile astea sînt întotdeauna periculoase. Pe urmă, se consideră că face treburile murdare ale unor politicieni.

– Şi asta se potriveşte.

– Crezi că e amestecat în povestea ta ?

– Dacă i se potrivesc semnalmentele pe care ți le-am dat, dacă fumează țigară de foi, dacă e amestecat în politică, există mari şanse să fie omul pe care îl caut. Doar nu vrei să spui...

în mintea lui Maigret apăru brusc chipul unui om, o față destul de mare, cu ochi buhăiți, buze groase deformate de chiştocul trabucului.

– Stai puțin! îmi amintesc. E...

Dar tot nu-şi aducea aminte numele.

– Benoit, şopti Catroux. Eugene Benoit. A deschis o agenție de detectivi particulari pe bulevardul Saint-Martin, la un mezanin deasupra unei ceasornicării. Are numele scris pe geam. Cred că uşa e mai mult închisă decît deschisă, pentru că personalul agenției se reduce la o singură persoană: el.

într-adevăr, acesta era omul de care comisarul încerca să-şi amintească de douăzeci şi patru de ore.

– Presupun că nu-i uşor să faci rost de fotografia lui.

Catroux se gîndi.

– Depinde de data exactă la care a părăsit serviciul. Era...

Făcu nişte calcule cu glas scăzut, apoi strigă:

– Isabelle!

Soția, care era pe aproape, apăru imediat.

– Caută, în raftul de jos al bibliotecii, anuarul Siguranței Naționale. E doar unul, care datează de cîțiva ani. Conține două-trei sute de fotografii.

Soția i-l aduse, iar el îl răsfoi şi puse degetul pe propria fotografie, găsind ceea ce căuta abia în ultimele pagini.

– Uite-l! A mai îmbătrînit el cu cîțiva ani, dar nu s-a schimbat foarte mult. Cît despre burtă, întotdeauna l-am ştiut gras.

Maigret îl recunoscu şi el, deoarece i se întîmplase să-l întîlnească.

– Pot să-i decupez fotografia ?

– Te rog. Adu o foarfecă, Isabelle.

Maigret puse bucata de hîrtie în portofel şi se ridică.

– Eşti grăbit?

– Da, destul de grăbit. De altfel, cred că preferi să nu vorbesc prea mult de povestea asta.

Celălalt înțelese. Cît timp comisarul nu cunoştea rolul exact jucat de Siguranță, era mai bine pentru Catroux ca Maigret să-i spună cît mai puțin.

– Nu ți-e teamă ?

– Nu prea tare.

– Crezi că Point...?

– Sînt convins că cineva încearcă să-l facă țap ispăşitor.

– încă un calvados ?

– Nu, mulțumesc. Să te faci bine !

Doamna Catroux îl conduse la uşă şi, ajuns în fața imobilului, Maigret luă alt taxi ca să ajungă pe strada Vaneau. Alesese adresa la noroc. Bătu la uşa portăresei. Aceasta îl recunoscu.

– îmi cer scuze că vă deranjez din nou. Aş vrea să vă uitați cu atenție la această fotografie şi să-mi spuneți dacă el e bărbatul care a urcat la domnişoara Blanche. Nu vă grăbiți.

Dar femeia scutură din cap, fară nici o ezitare.

– Nici vorbă.

– Sînteți sigură?

– Absolut.

– Chiar dacă fotografia a fost făcută acum cîțiva ani şi bărbatul s-a schimbat?

– Chiar dacă ar fi purtat barbă falsă, tot aş fi spus că nu e el.

El o privi pe sub sprîncene, deoarece crezu o clipă că poate era un răspuns care îi fusese sugerat de cineva. Dar nu! Se simțea că era sinceră.

– Vă mulțumesc, spuse el, oftînd şi punînd portofelul la loc în buzunar.

Primise o lovitură dură. Fusese aproape convins că era pe drumul cel bun, dar, de la prima încercare, totul se năruia.

Taxiul îl aştepta şi, deoarece era mai aproape, ceru să-l ducă pe strada Jacob, unde intră în barul în care Piquemal obişnuia să ia micul dejun. La ora aceea nu era aproape nimeni.

– Vreți să aruncați o privire la această fotografie ?

Abia dacă îndrăznea să se uite la patron, de teama răspunsului.

– Ăsta e. Doar că mi s-a părut puțin mai în vîrstă.

– El e bărbatul care l-a acostat pe domnul Piquemal şi a ieşit cu el din bar?

– El e. ' – Sînteți sigur?

– Sigur.

– Vă mulțumesc.

– Nu vă servesc cu nimic ?

– Nu acum, mulțumesc. Voi reveni.

Această mărturie schimba totul. Pînă atunci, Maigret presupusese că acelaşi individ se prezentase în diferite locuri, acasă la domnişoara Blanche, la bărulețul lui Piquemal, la Hotel du Berry, la văduva profesorului şi pe bulevardul Pasteur.

Brusc, descoperise că erau cel puțin doi.

Poposi apoi la doamna Calame, care citea ziarele.

– Sper că veți găsi raportul soțului meu ? înțeleg acum de ce era atît de frămîntat în ultimii ani de viață. întotdeauna am avut oroare de politica asta murdară!

îl privi bănuitoare, spunîndu-şi că poate în numele acelei „politici murdare" o vizita Maigret.

– Astăzi ce doriți ?

El îi întinse fotografia.

Ea o examină cu atenție, ridică apoi capul, mirată.

– Ar trebui să-l recunosc?

– Nu neapărat. Mă întrebam dacă nu e bărbatul care v-a vizitat la două-trei zile după Piquemal.

– Nu l-am văzut niciodată.

– Nu vă puteți înşela ?

– Nu. Poate e acelaşi gen de om, dar sînt sigură că nu el a venit aici.

– Vă mulțumesc.

– Ce-a pățit Piquemal? Credeți că l-au omorît?

– De ce?

– Nu ştiu. Dacă vor să evite cu orice preț ca raportul soțului meu să fie dat

publicității, vor trebui să-i suprime pe cei care îl cunosc.

– Pe soțul dumneavoastră nu l-au suprimat.

Răspunsul o descumpăni şi crezu de cuviință să apere memoria lui Calame.

– Soțul meu nu se pricepea la politică. Era un savant. Şi-a făcut datoria întocmind acel raport şi înmînîndu-l celor în drept.

– Sînt convins că şi-a făcut datoria.

Maigret preferă să plece mai înainte ca văduva răposatului Calame să-l oblige să discute mai în amănunt problema. Şoferul taxiului îl privi întrebător:

– Şi acum ?

– La Hotel du Berry.

Acolo găsi doi jurnalişti care încercau să obțină informații despre Piquemal. Se repeziră spre Maigret, dar acesta scutură din cap.

– N-am nimic să vă spun, dragilor. E doar o verificare de rutină. Vă promit că...

– Mai sperați să-l găsiți pe Piquemal în viață ?

Şi ei tot la asta se gîndeau!

îi lăsă pe coridor, în timp ce îi arăta fotografia patronului.

– Ce să fac cu asta ?

– Să-mi spuneți dacă e bărbatul care a venit să vă întrebe de Piquemal.

– Care dintre cei doi ?

– Nu inspectorul meu, care a luat o cameră celălalt.

– Nu.

Tonul era categoric. Pînă aici, Benoit era personajul care plecase din bărulet împreună cu Piquemal, dar nu mai fusese nicăieri în altă parte.

– Mulțumesc.

Maigret se repezi în maşină.

– Porneşte!

Pe drum, după ce jurnaliştii rămaseră în urmă, dădu adresa de pe bulevardul Pasteur. Nu se opri la portărească, ci urcă direct la etajul trei. Sună la uşă, însă nu răspunse nimeni şi se văzu obligat să coboare.

– Doamna Gaudry nu-i acasă ?

– A plecat acum o jumătate de oră cu fiul ei.

– Nu ştiți cînd se întoarce ?

– Nu avea pălăria pe cap. Probabil că face cumpărături în cartier. N-o să întîrzie mult.

Ca să nu aştepte pe trotuar, se îndreptă spre barul unde intrase dimineață şi sună pentru orice eventualitate la Poliția Judiciară. Răspunse Lucas din biroul inspectorilor.

– Nimic nou ?

– Două telefoane referitoare la Piquemal. Primul de la un şofer de taxi, care pretinde că l-a dus ieri la Gara de Nord. Celălalt, de la o casieră de cinematograf, care i-ar fi vîndut un bilet ieri-seară.

Verific.

– Lapointe s-a întors ?

– Acum cîteva minute. încă n-a început să bată la maşină.

– Dă-mi-l, te rog.

Apoi, lui Lapointe:

– Cum stăm cu fotografii ?

– Erau prezenți, şefule, şi ne-au orbit cu blițurile cît a vorbit Mascoulin.

– Unde te-a primit ?

– In Sala Coloanelor. Cum s-ar spune, în holul Gării Saint-Lazare! Uşierii erau obligați să țină la distanță curioşii ca să putem respira.

– Secretarul lui era cu el ?

– Nu ştiu. Nu-l cunosc. Nu mi-a fost prezentat.

– E lungă?

– Cam trei pagini dactilografiate. Nişte jurnalişti au stenografiat în acelaşi timp cu mine.

Asta însemna că declarația lui Mascoulin va apărea chiar în acea seară în ultima ediție a ziarelor.

– Mi-a recomandat să i-o aduc s-o semneze.

– Şi ce-ai răspuns ?

– Că asta nu mă privea. Că aştept să-mi dați ordin.

– Ştii cumva dacă e vreo şedință de noapte la Cameră ?

– Nu cred. Am auzit că s-ar termina pe la cinci.

– Bate declarația la maşină şi aşteaptă-mă.

Doamna Gaudry nu revenise. Se plimbă pe trotuar şi o văzu apropiindu-se, cu punga de cumpărături în brațe, în timp ce băiețelul mergea cu paşi mici lîngă ea. Femeia îl recunoscu – La mine ati venit?

– Doar o clipă.

– Urcați. Tocmai îmi faceam cumpărăturile.

– Poate că nu e nevoie să urc.

Puştiul o trăgea de mînă şi întreba:

– Cine e ? De ce vrea să vorbească cu tine ?

– Stai cuminte. Vrea doar să-mi ceară o informație.

– Ce informație ?

Maigret scosese fotografia din buzunar.

– îl recunoaşteți ?

Femeia reuşi să scape de băiețel şi se aplecă spre bucata de hîrtie, apoi spuse brusc:

– Da, el e.

Aşadar, Eugene Benoit, omul cu trabucul, fusese prezent în două locuri: pe bulevardul Pasteur, de unde probabil că furase raportul Calame, şi în barul de pe strada Jacob, unde îl acostase pe Piquemal, cu care fusese văzut îndreptîndu-se în direcția opusă celei în care se afla Şcoala de Drumuri şi Poduri.

– L-ați găsit ? întrebă doamna Gaudry.

– Nu încă. Dar probabil că nu va mai dura mult.

Maigret opri un taxi şi ceru să fie dus pe bulevardul Saint-Martin, regretînd că nu luase o maşină de la Poliția Judiciară, pentru că iar urma să discute cu contabilul

decontarea cheltuielilor.

Imobilul era vechi. Partea de jos a geamurilor, la mezanin, era mată şi pe ea scria cu litere negre:

Agenția Benoit Filări de toate felurile De ambele părți ale bolții, cîteva plăcuțe anunțau un dentist, un magazin de flori artificiale, o specialistă în masaj suedez şi alte profesiuni, printre care unele destul de neaşteptate. în stînga, scara era întunecoasă şi plină de praf. Numele lui Benoit figura din nou pe o plăcuță din ceramică fixată pe o uşă.

Bătu, ştiind deja că nu-i va răspunde nimeni, deoarece de sub uşa lui se ițeau cîteva pliante publicitare. După ce aşteptă un moment, ca să fie cu conştiința împăcată, coborî şi, în fundul curții, îl găsi pe portar, care era şi cizmar şi îşi avea acolo dugheana.

– Nu l-ai mai văzut de mult pe domnul Benoit ?

– Azi nu l-am văzut, dacă asta vreți să ştiți.

– Dar ieri?

– Nu ştiu. Nu cred. N-am fost atent.

– Dar alaltăieri ?

– Nici alaltăieri.

Lăsa impresia că îl lua peste picior şi Maigret îi arătă insigna.

– V-am spus tot ce ştiu. Fără supărare. Treburile locatarilor nu mă privesc.

– Ii cunoşti adresa de acasă?

– Trebuie să fie în registru.

Se ridică fără tragere de inimă, scoase dintr-un bufet de bucătărie un fel de registru jegos şi îi răsfoi paginile cu degetele înnegrite de smoală.

– Ultima pe care o am e la Hotel Beaumarchais, bulevardul Beaumarchais.

Nu era departe. Maigret merse pe jos.

– S-a mutat acum trei săptămîni, i se spuse acolo.

A locuit aici doar două luni.

De data asta primi adresa unui hotel destul de dubios de pe strada Saint-Denis, unde dădu peste o tipă enormă care deschise gura să i se adreseze, dar, recunoscîndu-l probabil în ultimul moment, dădu din umeri.

– Are camera 19. Nu-i acasă.

– A dormit aici azi-noapte ?

– Emma! Ai făcut camera domnului Benoit în dimineața asta?

Un cap se aplecă peste balustrada de la primul etaj.

– Cine întreabă ?

– Nu-ți pasă ție. Răspunde.

– Nu. N-a dormit aici.

– Dar noaptea dinainte ?

– Nici.

Maigret ceru cheia camerei. Tînăra care îi răspunsese de la primul etaj îl însoți pînă la trei, sub pretextul de a-i arăta drumul. Uşile erau numerotate, nu avea nevoie de ea. îi puse totuşi cîteva întrebări.

– Locuieşte singur ?

– Vreți să ştiți dacă doarme singur?

– Da.

– Destul de des.

– Are o prietenă constantă ?

– Are multe.

– Ce gen?

– Genul care acceptă să vină aici.

– Deseori aceleaşi ?

– Am văzut de două-trei ori aceeaşi mutră.

– Le culege de pe stradă ?

– Nu sînt acolo cînd le alege.

– N-a mai venit la hotel de două zile ?

– Două sau trei. Nu mai ştiu exact.

– Primeşte şi bărbați ?

– Nu înțeleg bine ce vreți să spuneți, nu e nici genul lui, nici al hotelului. Există un hotel pentru indivizi de felul ăsta la celălalt capăt al străzii.

Camera nu-i dezvălui mare lucru lui Maigret. Era o încăpere tipică pentru un astfel de hotel, cu patul din fier, comoda veche, fotoliul pe jumătate desfundat şi lavaboul cu apă curentă rece şi caldă. în sertare găsi lenjerie, o cutie de țigări de foi începută, un ceas care nu mai mergea, ace de pescuit de diferite mărimi într-un pliculeț din celofan, dar nici un document interesant. într-o valiză cu burduf descoperi doar ciorapi şi cămăşi murdare.

– I se întîmplă să nu vină noaptea ?

– Foarte des. Şi în fiecare sîmbătă pleacă la țară, unde stă pînă luni.

De data aceasta, Maigret îi ceru taximetristului să-l ducă la Poliția Judiciară, unde Lapointe terminase de mult timp de bătut la maşină declarația lui Mascoulin.

– Dă telefon la Cameră şi află dacă deputații mai sînt acolo.

– îi spun că vreți să-i vorbiți ?

– Nu. Nu face nici o aluzie la mine sau la Poliția Judiciară.

Apoi se întoarse spre Lucas, dar acesta făcu un semn negativ.

– A mai telefonat între timp cineva. Am verificat.

Torrence e încă pe drum. Pistele sînt false.

– Nu e vorba de Piquemal ?

– Nu. Şoferul de taxi era cel mai sigur pe el, dar i-am găsit clientul în imobilul de unde îl luase.

Cu siguranță că aveau să mai apară şi alții, mai ales odată cu corespondența de a doua zi.

– Şedința Camerei s-a terminat de o jumătate de oră, îl anunță Lapointe. Trebuiau doar să voteze pentru...

– Nu mă interesează ce au votat.

Ştia că Mascoulin locuia pe strada Antin, la doi paşi de Operă.

– Faci ceva ?

– Nimic important.

– în cazul ăsta, vino cu mine şi ia şi declarația.

Maigret nu şofa. încercase, atunci cînd Poliția Judiciară primise un anumit număr de maşini mici de culoare neagră, şi i se întîmplase, cufundat în gînduri, să uite că se afla la volan. De două-trei ori, îşi amintise de frînă în ultimul moment, aşa că nu mai insistase.

– Urc la volan ?

– Da.

Era într-un fel ca şi cum ar fi vrut să fie iertat de contabilitate pentru toate taxiurile pe care le luase în acea după-amiază.

– Ştiți la ce număr stă pe strada Antin ?

– Nu. E casa cea mai veche.

Imobilul era respectabil, demodat, dar în stare excelentă. Maigret şi însoțitorul său se opriră în fața camerei portăresei, care semăna cu un salon mic-burghez şi mirosea a ceară de parchet şi catifea.

– Domnul Mascoulin?

– Aveți întîlnire?

Maigret răspunse că da. în acelaşi moment, femeia în negru se uită la el, apoi privi prima pagină a ziarului şi ridică iar ochii spre el.

– Presupun că trebuie să vă las să urcați, domnule Maigret. Etajul unu, pe stingă.

– Locuieşte de mult timp aici ?

– în decembrie se fac unsprezece ani.

– Secretarul locuieşte cu el?

Ea rîse scurt.

– Sigur că nu.

Maigret avu impresia că femeia îi ghicise gîndul.

– Lucrează împreună pînă seara tîrziu ?

– Deseori. Aproape întotdeauna. Cred că domnul Mascoulin e unul dintre oamenii cei mai ocupați din Paris. De n-ar fi decît scrisorile pe care le primeşte aici şi la Cameră.

Maigret vru să-i arate fotografia lui Benoit şi s-o întrebe dacă îl văzuse cumva, dar probabil că avea să-i spună despre asta locatarului ei şi comisarul prefera să nu-şi dezvăluie încă jocul.

– Sînteți conectată la apartamentul lui printr-un telefon particular?

– De unde ştiți ?

Nu era greu de ghicit, deoarece, în afara aparatului obişnuit, pe perete putea fi văzut un aparat telefonic mai uşor. Mascoulin era prudent.

Urma să-l anunțe aşadar că sosise Maigret îndată ce acesta avea să urce scara cu Lapointe. Dar nu avea importanță. Ar fi putut s-o împiedice, lăsîndu-l acolo pe Lapointe.

Sună, aşteptă un moment, apoi îi deschise chiar Mascoulin, fără să-şi dea osteneala să se prefacă surprins.

– M-am gîndit că veți veni în persoană şi chiar aici. Intrați.

încă din antreu, pe podea zăceau teancuri de ziare, reviste, rapoarte ale dezbaterilor parlamentare.

Mai erau şi altele, într-o încăpere care servea drept salon şi care nu era mai îmbietoare decît sala de aşteptare a unui dentist.

Se vedea bine că Mascoulin nu era interesat nici de lux, nici de confort.

– Presupun că doriți să-mi vedeți biroul ?

Era ceva insultător în ironia lui, în felul de a avea aerul că ghicea intențiile interlocutorului său, dar comisarul îşi păstră calmul.

Şi se mulțumi să replice:

– Nu sînt o admiratoare venită să vă ceară un autograf.

– Pe aici.

Trecură de o uşă dublă capitonată şi ajunseră într-un birou spațios, cu două ferestre care dădeau spre stradă. Dulapuri cu sertare de culoare verde acopereau doi pereți. în altă parte, se aliniau cărțile de drept pe care le găseşti la toți avocații şi, în sfîrşit, din nou pe jos, ziare, dosare la fel de multe ca într-un minister.

– Vi-l prezint pe Rene Falk, secretarul meu.

Acesta nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani; era blond, firav, cu o figură bosumflată ciudat de copilăroasă.

– Încîntat, murmură el, privindu-l pe Maigret la fel cum îl privise domnişoara Blanche prima dată.

Probabil că, asemenea ei, era un susținător fanatic al şefului său şi considera orice străin drept un duşman.

– Aveți documentul? în mai multe exemplare, presupun ?

– în trei exemplare. Două pe care vă cer să le semnați, deoarece v-ați manifestat intenția în acest sens, iar al treilea pentru arhiva dumneavoastră sau ca să-l folosiți cum doriți.

Mascoulin luă documentele şi îi întinse unul lui Rene Falk, care începu să citească în acelaşi timp cu el.

Se aşeză la birou, luă un toc, adăugă o virgulă ici şi colo, tăie unu-două cuvinte, murmurînd către Lapointe:

– Sper că nu te superi ?

Cînd ajunse la ultimul rînd, semnă, trecu corecturile pe a doua copie şi o semnă şi pe aceasta.

Maigret întinse mîna, dar Mascoulin nu-i dădu foile şi nici nu facu corecturile pe al treilea exemplar.

– Corect? îşi întrebă el secretarul.

– Da, cred că da.

– Pune-le în maşină.

Şi îi aruncă lui Maigret o privire ironică.

– Un om care are atîția duşmani ca mine trebuie să-şi ia măsuri de precauție serioase, spuse el. Mai ales cînd mulți au interes ca un anumit document să nu fie dat publicității.

Falk intră pe o uşă, fară s-o închidă în urma lui, lăsînd să se vadă o încăpere mică, o veche bucătărie sau o fostă baie, unde, pe o masă din lemn alb, se afla un aparat de fotocopiat.

Secretarul apăsa pe butoane. Maşina scotea un bîzîit uşor şi tînărul introducea foile una cîte una, în acelaşi timp cu alte foi dintr-o hîrtie specială.

Maigret, care cunoştea sistemul, dar văzuse rareori un aparat de acest gen la un particular, urmărea operaţiunea cu o indiferenţă aparentă.

– Frumoasă invenţie, nu ? întrebă Mascoulin, cu aceeaşi răsfrîngere neplăcută a buzelor. Unii nu ezită să conteste o copie făcută la indigo. Dar fotocopia nu poate fi negată.

Un zîmbet vag lumină faţa lui Maigret, imediat observat de Mascoulin.

– La ce vă gîndiţi ?

– Mă întrebam dacă, printre persoanele care au avut recent în mînă raportul Calame, se află şi una care a avut ideea să îl fotocopieze.

Mascoulin nu-l lăsase să vadă aparatul din greşeală. Falk ar fi putut dispărea un moment cu documentele fără ca Maigret să bănuiască ce făcea în încăperea alăturată.

Foile ieşeau printr-o fantă şi secretarul le întindea, umede, pe masă.

– Ar fi o festă bună pentru cei care sînt foarte interesaţi să îngroape toată povestea, nu-i aşa?

întrebă Mascoulin, rînjind.

Maigret se uită la el tăcut, cu privirea lui cea mai neutră şi mai gravă totodată.

– Da. O festă bună, repetă el.

Era imposibil să ghiceşti că i se făcuse inima cît un purice.

VIII Călătoria la Seineport Cînd ajunseră la Ministerul Lucrărilor Publice se făcuse şase şi jumătate şi curtea era goală. Pe cînd Maigret şi Lapointe se îndreptau spre scara care ducea la ministru, auziră o voce în urma lor:

– Hei! Voi doi de colo! încotro ?

Paznicul nu-i văzuse trecînd. Se opriră brusc, întorşi către dînsul, în mijlocul curţii, iar el se apropie de ei şontîc-şontîc şi aruncă o privire la insigna pe care i-o întinsese Maigret, apoi la faţa lui.

– îmi cer scuze. V-am văzut poza adineauri.

– Ai făcut bine. Dacă tot ne-ai oprit, spune-mi...

Aproape că devenise un obicei să scoată fotografia din portofel.

– Ai mai văzut mutra asta ?

Omul, temător să nu mai facă o boacănă, o examină cu atenţie, după ce-şi puse pe nas nişte ochelari cu lentile groase şi ramă de metal. Nu spunea nici da, nici nu. Lăsa impresia că, înainte de a-şi lua inima în dinţi, voia să întrebe despre ce era vorba, dar nu îndrăznea.

– Acum e puţin mai în vîrstă, nu-i aşa ?

– Cu cîţiva ani.

– Are o maşină de două locuri, neagră, un model vechi ?

– Posibil.

– Atunci, probabil că lui i-am tras un perdaf pentru că a oprit maşina în curte, în locul rezervat ministerului.

– Cînd?

– Nu-mi amintesc ziua. Pe la începutul săptămînii.

– Nu şi-a spus numele?

– A dat din umeri şi şi-a parcat maşina în cealaltă parte a curţii.

– A urcat pe scara mare ?

– Da.

– Cît timp noi vom fi sus, încearcă să-ți aminteşti ziua.

în anticameră, la primul etaj, uşierul încă era la post, citind ziarele. Maigret îi arătă şi lui fotografia.

Omul dădu din cap.

– Cînd să fi venit ? întrebă el.

– Pe la începutul săptămînii.

– Nu eram aici. A trebuit să-mi iau patru zile libere din cauza morții soției mele. Va trebui să-l întrebați pe Joseph. Vine săptămîna viitoare. Vă anunț la domnul ministru?

în momentul următor. Auguste Point deschise el însuşi uşa cabinetului. Părea obosit, dar calm. îi pofti să intre pe Maigret şi Lapointe, fară să pună întrebări. Secretara, domnişoara Blanche, şi şeful de cabinet se aflau amîndoi în birou. După toate aparențele, radioul nu făcea încă parte din echipamentul ministerului, deoarece pe o măsuță se afla un mic aparat portabil, probabil al lui Point, iar cei trei pesemne că ascultau cu atenție cînd fuseseră întrerupți de uşier.

... Şedința a fost scurtă, consacrată exclusiv treburilor curente, dar pe culoare a fost forfotă întreaga după-amiază. S-au auzit zvonurile cele mai diverse.

Se spune că luni va fi o interpelare senzațională, dar încă nu se ştie...

– Opreşte-l! îi ceru Point secretarei sale.

Fleury vru să se îndrepte spre una dintre uşi, dar Maigret îl reținu.

– Puteți rămîne, domnule Fleury. Şi dumneavoastră, domnişoară.

Point îl urmărea cu privirea, neliniştit, deoarece era greu să ghicească de ce venise comisarul. Pe de altă parte, avea pe față expresia unui om care urmăreşte o idee şi este atît de prins de ea, încît uită tot restul.

S-ar fi zis că făcea în minte planul biroului. Se uita la pereți, la uşi.

– îmi dați voie, domnule ministru, să pun două-trei întrebări colaboratorilor dumneavoastră?

Apoi i se adresă lui Fleury:

– Presupun că, atunci cînd a venit Piquemal, vă aflați în biroul dumneavoastră?

– Nu ştiam că...

– De acord. Dar acum ştiți. Unde vă aflați la ora aceea ?

Şeful de cabinet arătă spre o uşă în două canate, întredeschisă.

– Acolo aveți biroul ?

– Da.

Comisarul se duse să arunce o privire.

– Erați singur?

– Nu pot să vă răspund. Rareori se întîmplă să fiu mult timp singur. Vizitatorii se perindă toată ziua. Ministrul primeşte o parte din ei, pe cei mai importanți, iar eu mă ocup de ceilalți.

Maigret deschise o uşă care dădea direct din biroul şefului de cabinet în anticameră.

– Pe aici intră ?

– De obicei. Mai puțin cei pe care mai întîi îi primeşte ministrul şi îi conduce la mine dintr-un motiv oarecare.

în acel moment sună telefonul. Point şi domnişoara Blanche se uitară unul la altul. Secretara ridică receptorul.

– Nu. Domnul ministru nu e aici...

Asculta, cu privirea fixă. Şi ea părea epuizată de oboseală.

– Acelaşi lucru? întrebă Point, după ce ea închise.

Ea răspunse „da" clipind din pleoape.

– Spune că fiul lui a fost...

– Taci.

Apoi se întoarse spre Maigret.

– De la amiază, telefonul a sunat, ca să zic aşa, fară oprire. De cîteva ori am răspuns chiar eu. Cei mai mulți spun acelaşi lucru. „Dacă te încăpățînezi să îngropi cazul Clairfond, o să-ți venim de hac!" Există şi variante. Unii sînt mai amabili. Alții îşi spun numele, iar aceştia sînt părinții unor copii care au murit în catastrofă. O femeie mi-a strigat, patetică: „Doar n-o să-i acoperi pe asasini! Dacă n-ai distrus raportul, arată-l, să afle toată Franța...".

Avea cearcăne la ochi şi pielea cenuşie a celor care nu mai dorm.

– Preşedintele comitetului meu electoral, în La Roche, un om care e prietenul tatălui meu şi m-a văzut în pantaloni scurți, m-a sunat mai devreme, aproape imediat după ce declarația mea a fost difuzată la radio. Nu m-a acuzat, dar am simțit că avea îndoieli. „Noi, aici, nu înțelegem, fiule", mi-a spus el cu o voce tristă. „Ți-am cunoscut părinții şi credem că te cunoaştem şi pe tine. Chiar dacă ar fi să-i bagi pe toți la apă, trebuie să spui ce ştii." – Veți spune curînd, replică Maigret.

Point ridică imediat capul, nefiind sigur că auzise bine, şi întrebă, neîncrezător:

– Chiar crezi ?

– Acum sînt sigur.

Fleury stătea sprijinit de o consolă la celălalt capăt al biroului. Maigret îi întinse ministrului fotografia lui Benoit, iar acesta o privi fără să înțeleagă.

– Cine e?

– Nu-l cunoaşteți?

– Fața lui nu-mi spune nimic.

– N-a venit să vă viziteze în ultimul timp ?

– Dacă a venit, numele lui figurează în registrul din anticameră.

– Vreți să-mi arătați biroul dumneavoastră, domnişoară Blanche?

Fleury, aflat destul de departe, nu putuse să vadă fotografia şi Maigret remarcă faptul că îşi rodea unghiile, ca şi cum ar fi fost un obicei cu care rămăsese din copilărie.

Biroul secretarei, aflat imediat după cel al şefului de cabinet, avea o uşă într-un singur canat.

– Aici ați venit cînd a sosit Piquemal şi domnul ministru v-a cerut să-l lăsați singur cu el?

Ea dădu afirmativ din cap, încordată.

– Ați închis uşa?

Acelaşi semn.

– Puteți auzi ce se vorbeşte alături ?

– Dacă aş lipi urechea de uşă şi s-ar vorbi destul de tare, probabil că da.

– N-ați facut-o ?

– Nu.

– Nu se întîmplă niciodată s-o faceți ?

Ea preferă să nu răspundă. Oare asculta, de exemplu, cînd Point primea o femeie pe care ea o considera drăguță sau periculoasă?

– II cunoaşteți pe acest bărbat ?

Asta şi aştepta, deoarece putuse să arunce o privire la fotografie în timp ce ministrul se uita la ea.

– Da.

– Unde l-ați văzut?

Ea vorbi cu glas scăzut, astfel încît ceilalți să nu poată auzi:

– în biroul vecin.

Şi arătă cu degetul peretele care îi despărțea de biroul lui Fleury.

– Cînd?

– In ziua cînd a venit Piquemal.

– După ?

– Nu. înainte.

– Stătea pe scaun sau în picioare ?

– Pe scaun, cu pălăria pe cap şi un trabuc în gură. Nu mi-a plăcut felul în care s-a uitat la mine.

– L-ați mai văzut de atunci ?

– Da. După.

– Vreți să spuneți că încă mai era acolo cînd Piquemal a plecat, că a stat în biroul vecin tot timpul vizitei ?

– Presupun că da. L-am văzut şi înainte, şi după.

Credeți că...

Probabil că voia să-i vorbească despre Fleury, dar el o opri:

– Ssst! Veniți...

Cînd reveni în biroul cel mare, Point îl privi cu reproş, ca şi cum ar fi fost supărat pe Maigret că îi hărțuia secretara.

– Aveți nevoie de şeful dumneavoastră de cabinet în seara asta, domnule ministru?

– Nu. De ce?

– Pentru că aş vrea să am o discuție cu el.

– Aici?

– De preferință, în biroul meu. Aveți ceva împotrivă să ne însoțiți, domnule Fleury?

– Trebuie să iau cina cu cineva, dar dacă e indispensabil...

– Atunci telefonați să anunțați că nu mai puteți veni.

Ceea ce Fleury şi făcu. Lăsă uşa biroului deschisă şi sună la Fouquet's.

– Bob?... Aici Fleury. A venit Jacqueline?... Nu încă?... Eşti sigur?... Cînd vine, spune-i, te rog, să înceapă fără mine... Da... Probabil că nu voi veni la masă... Da, mai

tîrziu... Pe curînd...

Lapointe îl urmărea cu coada ochiului. Point, derutat, se uita la comisar cu dorința vizibilă de a-i cere explicații. Dar s-ar fi zis că Maigret nu observa.

– Faceți ceva în seara asta, domnule ministru ?

– Aveam de prezidat un banchet, dar am anunțat eu însumi că nu vin, înainte de a mă anunța ei că renunță la prezența mea.

– S-ar putea să vă sun ca să vă dau veşti, probabil destul de tîrziu.

– Chiar şi în crucea nopții...

Fleury revenise în cabinetul ministrului, cu pardesiul şi pălăria în mînă, cu aerul unui om care se mai ține pe picioare doar prin forța obişnuinței.

– Mergem ? Vii, Lapointe ?

Coborîră toți trei scara mare fără să schimbe nici o vorbă şi se îndreptară spre maşina lăsată lîngă trotuar.

– Urcați. La birou, Lapointe.

Păstrară tăcerea tot drumul. Fleury deschise de două ori gura, dar nu puse nici o întrebare şi continuă să-şi roadă unghiile.

Pe scara plină de praf, Maigret îl pofti înaintea lui, apoi intră primul în birou şi închise fereastra.

– Puteți să vă scoateți pardesiul. Făceți-vă comod.

Apoi îi făcu un semn lui Lapointe şi ieşiră amîndoi pe culoar.

– Stai cu el pînă mă întorc. O să cam dureze.

Poate chiar o parte din noapte.

Lapointe roşi.

– Ai o întîlnire ?

– Nu-i nimic.

– Poți telefona ?

– Da!

– Dacă vrea să vină să-ți țină companie...

Lapointe făcu din cap semn că nu.

– Sună la braserie să aducă sendvişuri şi cafea.

Nu-l scăpa din ochi pe Fleury. Nu-l lăsa să telefoneze nimănui. Dacă îți pune întrebări, nu ştii nimic.

Vreau să fiarbă în suc propriu. înțelegi?

Era tratamentul clasic. Lapointe, care participase totuşi la o bună parte a anchetei, nu vedea unde voia să ajungă şeful lui.

– Du-te să stai cu el. Nu uita de sendvişuri.

Apoi intră în biroul inspectorilor unde îl găsi pe Janvier, care încă nu plecase.

– N-ai nimic special de făcut în seara asta ?

– Nu. Soția mea...

– Te aşteaptă ? Dă-i şi tu un telefon.

Se aşeză pe unul dintre birouri, ridică receptorul altui telefon şi ceru numărul lui Catroux.

– Aici Maigret... Scuză-mă că te deranjez din nou... Adineauri mi-am amintit ceva,

datorită unor ace de pescuit găsite undeva... Cînd l-am întîlnit pe Benoit odată, era într-o sîmbătă, la Gare de Lyon, şi pleca la pescuit... Ce spui?... E pescar înrăit?...

Nu ştii unde obişnuieşte să pescuiască?

Maigret era acum sigur pe el, simţea că e pe drumul cel bun şi părea că nimic nu-l mai putea opri.

– ... Cum?... O coşmelie undeva?... Nu poţi să afli unde?... Da... Imediat... Rămîn lîngă telefon...

Janvier vorbea în continuare cu soţia lui, întreba ce face fiecare copil, iar aceştia veneau pe rînd să-i spună noapte bună.

– Noapte bună, Pierrot... Somn uşor... Da, voi fi acolo cînd te vei trezi... Tu eşti, Monique?... Frăţiorul tău s-a purtat frumos?

Maigret oftă şi aşteptă. După ce Janvier închise, murmură:

– S-ar putea să avem o noapte agitată. Asta mă face să cred că e mai bine s-o sun şi eu pe nevastă-mea.

– Vreţi să cer numărul?

– Aştept mai întîi un telefon important.

Catroux îi telefona unui coleg, el însuşi pescar, căruia i se întîmplase uneori să-l însoţească pe Benoit pe malul apei.

Acum era o chestie de noroc. S-ar fi putut ca acel coleg să nu fie acasă, să fie în misiune departe de Paris. Linştea din birou dură vreo zece minute, iar Maigret murmură în cele din urmă:

– Mi-e sete!

în acel moment sună telefonul.

– Catroux?

– Da. Ştii unde e Seineport?

– Puţin după Corbeil, lîngă o ecluză ?

Maigret îşi amintea de o anchetă de demult...

– Exact. Un sătuc pe marginea Senei, frecventat mai ales de cei ce pescuiesc cu undiţa. Benoit are o coşmelie nu departe de sat, o fostă casă de paznic, dărăpănată, pe care a cumpărat-o pe nimica toată în urmă cu vreo zece ani.

– O găsesc eu.

– Baftă!

Nu uită să-şi sune soţia, dar el nu avea copii care să-i spună pe rînd noapte bună.

– Mergem ?

în trecere, întredeschise uşa biroului său. Lapointe aprinsese lampa cu abajur verde şi se aşezase în fotoliul lui Maigret. Citea un ziar, în timp ce Fleury, pe scaun, picior peste picior, cu trăsăturile încremenite, stătea cu ochii pe jumătate închişi.

– Ne vedem mai tîrziu, dragule.

Şeful de cabinet tresări, se ridică să pună o întrebare, dar comisarul închisese deja uşa.

– Luăm maşina ?

– Da. Mergem la Seineport, la vreo treizeci de kilometri de aici.

– Am fost mai demult împreună.

– Adevărat. Ți-e foame?

– Dacă stăm mult acolo...

– Opreşte la braseria Dauphine.

Chelnerul se miră cînd îi văzu intrînd.

– Nu mai e nevoie să vă duc sendvişurile şi berea comandate de domnul Lapointe?

– Ba da. Dar, mai întîi, adu-ne ceva de băut. Ce vrei, Janvier?

– Nu ştiu.

– Pernod ?

Maigret simțea nevoia de aşa ceva. Janvier ştia şi comandă acelaşi lucru.

– Şi fa-ne două sendvişuri zdravene de fiecare.

– Cuce?

– Cu orice. Cu pateu, dacă ai.

Maigret părea omul cel mai calm de pe pămînt.

– Sîntem prea obişnuiți cu cazurile penale, murmură el pentru sine, cu paharul în mînă.

Nu avea nevoie să-i răspundă cineva. îşi răspundea singur în gînd.

„într-un caz penal, există în mod obişnuit un singur vinovat sau un grup de vinovați care acționează înțeleşi între ei. în politică, lucrurile stau cu totul altfel, dovadă numărul mare de partide din Cameră." Această idee îl amuza.

„O mulțime de oameni sînt interesați de raportul Calame, din diferite motive. Nu e vorba doar de politicienii pe care publicarea raportului i-ar pune într-o postură proastă. Nu e vorba doar de Arthur Nicoud. Mai sînt şi cei pentru care deținerea raportului ar constitui un capital, apoi cei pentru care asta ar însemna putere." în seara aceea erau puțini clienți. Luminile fuseseră aprinse, iar atmosfera era apăsătoare ca înainte de furtună.

îşi mîncară sendvişurile la masa unde obişnuia să stea Maigret, ceea ce îi aminti acestuia de cea a lui Mascoulin de la Filet de Sole. Amîndoi aveau masa lor, în locuri diferite, în medii şi mai diferite.

– Cafea?

– Te rog.

– Coniac ?

– Nu. Conduc.

Maigret nu ceru nici el şi, puțin mai tîrziu, ieşeau din Paris pe Porte d'Italie, luînd-o pe drumul spre Fontainebleau.

– Şi cînd te gîndeşti că, dacă Benoit ar fi fumat pipă, în locul trabucurilor alea puturoase, sarcina noastră ar fi fost mult mai dificilă!

Traversau periferia. Apoi nu mai văzură decît copaci mari de ambele părți ale drumului şi automobile cu farurile aprinse care se deplasau în ambele sensuri. Multe depăşeau mica maşină neagră.

– Presupun că nu e cazul să merg cu viteză ?

– Nu e nevoie. Ori sînt acolo, ori...

îi cunoştea suficient de bine pe cei de felul lui Benoit ca să fie în stare să se pună în locul lor.

Benoit nu avea prea multă imaginaţie. Era doar un mic escroc, pe care micile lui potlogării nu-l umpluseră nici pe departe de bănet.

Avea nevoie de femei, de orice fel, de o viaţă fară nici o înfrînare în locuri unde putea să vorbească tare şi să se dea forţos, iar la sfîrşit de săptămînă, de o zi-două la pescuit.

– Dacă îmi amintesc eu bine, în piaţa din Seineport e o cafenea mică. Opreşte acolo să întrebăm.

Trecură Sena la Corbeil şi o luară pe un drum care mergea pe lîngă fluviu, iar de cealaltă parte era mărginit de pădure. De patru-cinci ori, Janvier viră brusc ca să evite iepuri, bombănind de fiecare dată:

– Al naibii prostănac!

Din cînd în cind, o lumină se ivea brusc în întuneric. In sfîrşit, apăru un întreg grup, cîteva felinare, şi maşina se opri în faţa unei cafenele unde cîţiva bărbaţi jucau cărţi.

– Intru şi eu ?

– Dacă vrei să bei ceva.

– Acum nu.

Maigret, la bar, dădu pe gît un pahar de tărie.

– îl cunoaşteţi pe Benoit ?

– Cel de la poliţie ?

La Seineport, Benoit nu considerase necesar, de atîţia ani, să anunţe că nu mai lucra la Siguranţă.

– Ştiţi unde locuieşte ?

– Veniţi de la Corbeil?

– Da.

– Aţi trecut prin faţa casei lui. N-aţi văzut o carieră, la un kilometru şi jumătate de aici ?

– Nu.

– Noaptea nu se vede. Casa lui este exact vizavi, de cealaltă parte a drumului. Dacă e acolo, o să zăriţi lumină.

– Mulţumesc.

– Este! se auzi vocea unuia dintre jucătorii de belotă.

– De unde ştii ?

– Pentru că ieri l-am servit cu o pulpă de berbec.

– O pulpă întreagă doar pentru el ?

– Probabil că se răsfaţă.

Cîteva minute mai tîrziu, Janvier, conducînd cu viteză scăzută, arătă o pată mai deschisă la culoare undeva în pădure.

– Acolo trebuie să fie cariera.

Maigret privi de cealaltă parte a drumului şi, la vreo sută de metri, pe malul fluviului, zări o fereastră luminată.

– Poţi să laşi maşina aici. Să mergem!

Deşi nu era lună, descoperiră o cărare năpădită de buruieni.

IX Acțiunea Merseră fară zgomot, unul în spatele celuilalt, şi, din casă, nu-i auzi nimeni apropiindu-se. Probabil că, pe vremuri, acea porțiune a malului făcuse parte dintr-o mare proprietate şi coşmelia îi servea pe atunci unuia dintre paznici.

Spațiul din jur nu era întreținut. Un gard culcat la pămînt în mai multe locuri înconjura ceea ce fusese cîndva o grădină de zarzavat. Prin fereastra luminată, Maigret şi Janvier zăreau grinzile tavanului, pereți dați cu var, o masă la care doi bărbați jucau cărți.

Janvier se uită în întuneric la Maigret, vrînd parcă să-l întrebe ce urmau să facă.

– Stai aici, îi şopti comisarul.

Iar el se îndreptă spre intrare şi bătu în uşa zăvorîtă.

– Cine e ? întrebă o voce din interior.

– Deschide, Benoit.

Pentru un moment se lăsă tăcere, apoi se auzi zgomot de paşi. Janvier putea să-l vadă pe fereastră pe fostul polițist, în picioare lîngă masă, neştiind ce să facă, apoi împingîndu-şi tovarăşul într-o încăpere alăturată.

– Cine e ? întrebă Benoit, apropiindu-se de uşă.

– Maigret.

Alt moment de tăcere. în sfîrşit, stăpînul casei trase zăvorul şi uşa se deschise. Benoit se uită uluit la silueta lui Maigret.

– Ce-ai cu mine ?

– Vreau să stăm puțin de vorbă. Poți să vii, Janvier.

Cărțile rămăseseră pe masă.

– Singur?

Benoit nu răspunse imediat, bănuind că Janvier stătuse la fereastră.

– Poate că făceai pasiențe ?

– Celălalt e dincolo, şefule, anunță Janvier, arătînd spre o uşă.

– Bănuiam. Adu-l aici.

Lui Piquemal i-ar fi fost greu să fugă, deoarece uşa dădea într-o cămăruță de unde nu se putea ieşi afară.

– Ce vrei de la mine ? Ai mandat? întrebă Benoit, care se străduia să-şi recapete stăpînirea de sine.

– Nu.

– în cazul ăsta...

– în cazul ăsta, nimic! Stai jos. Şi tu, Piquemal!

Nu-mi place deloc să vorbesc unor oameni care stau în picioare.

întoarse cîteva cărți.

– îl învățai cum se joacă belota în doi ?

Probabil că nu greşea. Era posibil ca Piquemal să nu fi atins o carte de joc în viața lui.

– Vorbeşti, Benoit?

– N-am nimic de spus.

– Bine. In cazul ăsta, vorbesc eu.

Pe masă se aflau o sticlă de vin şi un singur pahar. Piquemal, care nu jucase

niciodată cărți, nu bea şi nici nu fiima. Oare se culcase vreodată cu o femeie? Poate că nu. Se uita la Maigret cu un aer sălbatic, ca un animal ghemuit în colțul lui.

– Lucrezi de mult timp pentru Mascoulin ?

în realitate, în acel cadru, Benoit facea o impresie mai puțin proastă decît la Paris, poate pentru că acolo era mai la el acasă. Rămăsese un țăran ; fusese probabil fanfaronul satului, pe care făcuse greşeala să-l părăsească pentru a-şi încerca norocul la Paris.

Vicleniile şi manevrele lui erau vicleniile şi manevrele unui țăran la tîrg.

Ca să-şi redobîndească siguranța, Benoit îşi umplu paharul şi întrebă ironic:

– Să vă servesc ?

– Nu, mulțumesc. Mascoulin are nevoie de oameni ca tine, măcar ca să verifice informațiile pe care le primeşte de peste tot.

– Să vedem mai departe.

– Cînd a primit scrisoarea lui Piquemal, a înțeles că era cea mai frumoasă ocazie din cariera lui şi că avea toate şansele, dacă îşi juca bine cartea, să aibă la mînă o bună parte din oamenii politici.

– Cine spune asta?

– Eu spun!

Maigret rămăsese în picioare. Stătea cu mîinile la spate, cu pipa între dinți şi se plimba între uşă şi şemineu, oprindu-se din cînd în cînd în fața unuia dintre cei doi, în timp ce Janvier, aşezat pe colțul mesei, asculta cu atenție.

– Cel mai mult m-a tulburat faptul că, deşi s-a întîlnit cu Piquemal şi putea să obțină raportul, l-a trimis pe acesta la ministrul Lucrărilor Publice.

Benoit zîmbi cu un aer isteț.

– Dar am înțeles adineauri, cînd am văzut acasă la Mascoulin un aparat de fotocopiat. Vrei să reluăm evenimentele în ordine cronologică, Benoit? Poți oricînd să mă opreşti, dacă mă înşel. Mascoulin a primit scrisoarea lui Piquemal. Ca un om prudent, te-a chemat şi ți-a cerut să te informezi. Ți-ai dat seama că era ceva serios, că tipul putea într-adevăr să-şi procure raportul Calame. în acel moment, i-ai spus lui Mascoulin că ştii pe cineva la Lucrările Publice, pe şeful de cabinet. Unde l-ai întîlnit?

– Nu te priveşte.

– N-are importanță. Ne aşteaptă în biroul meu şi vom lămuri aceste detalii puțin mai tîrziu. Fleury e un tip jalnic, mereu fără bani. Numai că are avantajul de a fi primit în medii unde unui mocofan ca tine i s-ar trînti uşa în nas. Probabil că, în schimbul cîtorva bancnote, ți-a dat informații despre unii dintre prietenii lui.

– Ține-o aşa!

– Acum, încearcă să înțelegi. Dacă Mascoulin ar fi primit raportul din mîna lui Piquemal, ar fi fost practic obligat să-l facă pubic şi să declanşeze scandalul, pentru că Piquomal c im (»iii emulii m felul lui, un fanatic pe caro ar trchiii ttii I in i/i i n să-i închizi gura. Desigur, dacft ar l'i ikIuh iii|Mtilul la Cameră, Mascoulin ar fi devcMiit, o v<«<lcl,n |)i>iilni un timp. Dar mult mai interesant era dacii, piiMl r iiHlii I pentru sine, cei pe care raportul îi compromil.cii ajungeau la mîna lui. Mi-a trebuit ceva timp sa înțeleg asta. Nu sînt destul de vicios ca să mă pot pune în pielea lui. Aşadar, Piquemal s-

a dus la doamna Calame, unde ştia, deoarece o văzuse cîndva, că exista o copie a raportului. A pus-o în servietă şi a dat fuga acasă la Mascoulin, pe strada Antin. După ce a ajuns acolo, n-a mai fost nevoie să-l urmăreşti, deoarece ştiai cum se vor petrece lucrurile, aşa că te-ai repezit la Ministerul Lucrărilor Publice, unde Fleury te-a primit în biroul lui. Sub un pretext oarecare, Mascoulin l-a reținut pe Piquemal în timp ce suavul lui secretar a fotocopiat raportul. Apoi, cu aparența unui om cinstit, l-a trimis pe vizitator să ducă documentul celui în drept, adică ministrului.

Am dreptate?

Piquemal îl pironea pe Maigret cu privirea, închis în el, stăpînit de o emoție violentă.

– Erai acolo, în biroul lui Fleury, cînd Piquemal a adus raportul. Nu-ți mai rămînea decît să afli de la Fleury cînd şi de unde să-l sustragi mai uşor.

Astfel, grație cinstitului Mascoulin, raportul Calame va fi fost pus la dispoziția publicului. Dar, grație ție.

Auguste Point, ministrul în cauză, nu avea să-l poată prezenta Camerei. Prin urmare, povestea urma să aibă un erou: Mascoulin. Dar şi un personaj negativ.

acuzat că a distrus documentul ca să-şi salveze propria reputație şi pe cea a colegilor săi compromişi:

un anume Auguste Point, care are vina de a fi un om cinstit şi de a fi refiizat să strîngă nişte mîini murdare. Bună stratagemă, nu?

Benoit îşi umplu din nou paharul şi începu să-l bea lent, privindu-l pe Maigret cu un aer ezitant.

Părea, ca la belotă, că se întreba ce carte era în interesul lui să joace.

– Asta e aproape tot. Fleury ți-a spus că şeful lui a luat raportul cu el şi s-a dus la apartamentul din strada Pasteur. N-ai îndrăznit să intri acolo noaptea, din cauza portăresei, iar a doua zi dimineață ai aşteptat-o să plece la cumpărături. Mascoulin a ars raportul ?

– Asta nu mă priveşte.

– Nu are importanță dacă l-a ars sau nu, pentru că are o fotocopie. îi e de ajuns ca să țină în şah o mulțime de oameni.

Fusese o greşeală, Maigret îşi dădu seama mai tîrziu, că insistase pe puterea lui Mascoulin. Altfel, Benoit ar fi ales o altă atitudine ? Probabil că nu, dar ar fi fost posibil.

– Bomba a explodat, aşa cum fusese prevăzut. Şi alții căutau raportul, din diferite motive, printre care un anume Tabard; el şi-a amintit primul de rolul lui Calame şi a făcut aluzie la asta în ziarul lui. îl cunoşti pe ticălosul ăla de Tabard, nu? El n-ar fi vrut să cîştige putere de pe urma raportului, ci bani peşin. Labat, care lucrează pentru el, probabil că o supraveghea pe doamna Calame. L-a văzut oare pe Piquemal ieşind ? Nu ştiu şi e posibil să nu aflăm asta niciodată. De altfel, nici nu are importanță.

Fapt e că Labat şi-a trimis unul dintre oameni acasă la văduvă, apoi la secretara ministrului... în mediul tău, îmi faceți impresia unei mulțimi de crabi colcăind într-un coş. Alții, mai oficial, s-au întrebat ce se întîmpla de fapt şi au încercat să afle.

Făcea aluzie la cei de la Siguranța Națională.

Era normal ca, odată ce prim-ministrul a fost animțat, serviciile Siguranței să

întreprindă o anchetă mai mult sau mai puțin discretă.

După aceea, totul devenea aproape comic. Trei grupuri diferite alergaseră după raport, fiecare din motive diferite.

– Punctul slab era însă Piquemal, deoarece era greu de ştiut dacă, interogat într-un anumit fel, n-ar fi vorbit. Tu ai avut ideea să-l aduci aici ? Sau Mascoulin ? Nu răspunzi ? Bine! Asta nu schimbă nimic. în orice caz, trebuia retras pentru un timp din circulație. Nu ştiu cum ai făcut, nici ce i-ai spus. Vezi bine că nu-l întreb nimic. Va vorbi cînd va dori s-o facă, adică atunci cînd îşi va da seama că a fost doar o jucărie în mîinile a doi ticăloşi, unul mare şi unul mic.

Piquemal tresări, dar nu spuse nimic.

– De data asta, am spus tot. Ne aflăm în afara departamentului Seine, după cum probabil îmi vei atrage atenția, şi acționez fară să am dreptul.

Făcu o pauză, apoi zise:

– Pune-i cătuşele, Janvier!

Prima tendință a lui Benoit fu să se opună, şi era de două ori mai puternic decît Janvier. După ce se gîndi puțin, întinse mîinile şi bombăni:

– Asta o să vă coste scump pe amîndoi. Vă atrag atenția că n-am declarat nimic.

– Nici o vorbă. Piquemal, vii şi dumneata cu noi.

Deşi eşti liber, presupun că n-ai intenția să rămîi singur aici?

După ce ieşiră, Maigret se întoarse să stingă lumina.

– Ai cheia? întrebă el. E mai bine să încuiem, pentru că va trece ceva timp pînă să te întorci la pescuit.

Se înghesuiră în mica maşină şi tot drumul păstrară tăcerea.

La Poliția Judiciară, îl găsiră pe Fleury tot pe scaun. Tresări cînd îl văzu intrînd pe fostul inspector de la Siguranță.

– Nu mai e nevoie să fac prezentările, mormăi Maigret.

Era unsprezece şi jumătate noaptea. La Poliția Judiciară mai ardea lumina doar în două birouri, restul erau pustii.

– Sună-l pe ministru.

Lapointe ridică receptorul.

– Vi-l dau pe domnul comisar Maigret.

– îmi cer scuze că vă deranjez, domnule ministru.

Nu v-ați culcat? Sînteți cu soția şi fiica?... Da, am noutăți... Multe... Mîine veți putea dezvălui Camerei numele omului care a intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur şi a luat raportul Calame... Nu, nu imediat... într-o oră, poate două... Dacă vreți să mă aşteptați... S-ar putea să dureze toată noaptea...

Dură trei ore. Maigret şi oamenii lui aveau acum de făcut munca lor obişnuită. Stătură mult timp împreună în biroul comisarului; Maigret vorbea şi se oprea uneori în fața unuia, alteori a celuilalt.

– Cum vreți, dragilor. Am tot timpul. Ia-l pe unul, Janvier. Uite, pe ăsta...

I-l arătă pe Piquemal, care ținea în continuare gura încleştată.

– Tu, Lapointe, ocupă-te de domnul Fleury.

Astfel, în fiecare birou rămaseră cîte doi bărbați între patru ochi: unul punea

întrebări, celălalt se străduia să tacă.

Era o problemă de rezistență. Uneori, Lapointe sau Janvier se iveau în cadrul uşii şi îi faceau un semn comisarului, care ieşea după ei pe culoar, unde vorbeau cu glas scăzut.

– Am cel puțin trei martori care îmi confirmă povestea, îl anunță Maigret pe Benoit. Printre alții, şi e important, un locatar din imobilul de pe bulevardul Pasteur, care te-a văzut intrînd în apartamentul lui Point. Tot nu vorbeşti?

Benoit rosti în cele din urmă o frază care îl reprezenta în totalitate.

– Ce-ai face în locul meu ?

– Dacă aş fi destul de netrebnic ca să pot fi în locul tău, aş mărturisi.

– Nu.

– De ce?

– Ştii foarte bine.

Nu împotriva lui Mascoulin! Benoit ştia că acesta va reuşi să se descurce şi cine ştie ce s-ar fi întîmplat cu complicele lui!

– Nu uita că el are raportul.

– Şi?

– Şi nimic. îmi țin gura. Voi fi condamnat pentru că am intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur.

Cît iau pentru asta?

– Vreo doi ani.

– Iar Piquemal m-a urmat de bunăvoie. Nu l-am amenințat. Prin urmare, nu l-am răpit.

Maigret înțelese că nu va obține nimic altceva.

– Recunoşti că ai intrat în apartamentul din bulevardul Pasteur?

– O să recunosc dacă n-o să pot să fac altfel.

Asta-i tot.

După cîteva minute, nu putu să facă altfel. Fleury cedă şi Lapointe veni să-şi anunțe şeful.

– Nu ştia nimic de Mascoulin şi abia în seara asta a aflat pentru cine lucra Benoit. N-a putut să nu-l ajute, pentru că făcuseră cîndva afaceri împreună.

– L-ai pus să semneze o declarație ?

– Mă ocup acum.

Piquemal era un idealist, dar un idealist care o apucase pe un drum greşit. Continua să tacă. Credea oare că va obține astfel ceva de la Mascoulin?

La trei şi jumătate, Maigret îi lăsă pe Janvier şi Lapointe cu cei trei şi plecă cu taxiul la Ministerul Lucrărilor Publice, unde lumina era aprinsă la etajul doi. Point dăduse dispoziții să fie condus imediat la apartamentul lui.

Maigret găsi familia în salonaşul unde fusese primit şi prima dată.

Auguste Point, soția şi fiica sa îl priveau cu nişte ochi obosiți care încă nu îndrăzneau să strălucească de speranță.

– Aveți documentul?

– Nu. Dar omul care l-a furat din apartamentul dumneavoastră se află în biroul

meu şi a recunoscut.

– Cine e ?

– Un fost poliţist corupt care lucrează pentru unul şi altul.

– Pentru cine a lucrat de data asta ?

– Pentru Mascoulin.

– Atunci..., începu Point, întunecîndu-se la faţă.

– Mascoulin nu va spune nimic, mulţumindu-so, cînd se va simţi nevoia, să facă presiune asupra celor care sînt compromişi. îl va lăsa pe Benoit să fie condamnat. Iar Fleury...

– Fleury?

Maigret dădu afirmativ din cap.

– E un tip jalnic. Situaţia în care se afla nu-i permitea să refuze.

– Ţi-am spus eu, interveni doamna Point.

– Ştiu. N-am crezut.

– Nu eşti făcut pentru viaţa politică. După ce se vor termina toate astea, sper că...

– Principalul, spuse Maigret, este să se stabilească faptul că n-aţi distrus raportul Calame şi că v-a fost furat după cum aţi anunţat.

– Ne vor crede ?

– Benoit va recunoaşte.

– Va spune pentru cine?

– Nu.

– Nici Fleury?

– Fleury nu ştia.

Astfel că...

Apăsarea din piept îi dispăruse, dar nu reuşea să se bucure.

Desigur, Maigret reuşise să-i salveze reputaţia, dar Point pierduse totuşi partida.

Exceptînd cazul în care, în ultimul moment, ceea ce era improbabil, Benoit s-ar fi decis să vorbească, adevăratul cîştigător rămînea Mascoulin.

Acesta o ştia foarte bine, încă dinainte ca Maigret să ajungă la capătul anchetei, arătîndu-i intenţionat aparatul de fotocopiat. Era un avertisment. Asta însemna, într-un fel: „Aviz interesaţilor!".

Toţi cei care aveau a se teme de publicarea raportului, fie că era vorba de Nicoud, aflat în continuare la Bruxelles, de politicieni sau de alţii, toţi ştiau acum că Mascoulin nu trebuia să facă decît un gest ca să-i dezonoreze şi să le ruineze cariera.

în salon se aşternu o tăcere lungă; Maigret nu era foarte mîndru de el însuşi.

– în cîteva luni, după ce totul va fi uitat, voi demisiona şi mă voi întoarce la La Roche-sur-Yon, murmură Point, privind fix covorul.

– Promiţi ? întrebă soţia lui.

– Jur.

Aceasta reuşea să se bucure fără nici o reticenţă, deoarece, pentru ea, soţul ei conta mai mult decît orice pe lume.

– Pot să-i telefonez lui Alain ? întrebă Anne-Marie.

– La ora asta ?

– Nu ți se pare că merită să-l trezesc ?

– Dacă crezi tu...

Probabil că nici ea nu prea ştia ce să creadă.

– Beți ceva ? murmură Point, aruncând o privire parcă timidă spre Maigret.

Privirile lor se întîlniră. Comisarul avu încă o dată impresia că în fața lui stătea cineva care îi semăna ca un frate. Amîndoi aveau aceeaşi privire gravă şi tristă, aceeaşi arcuire a umerilor. Paharul de alcool era doar un pretext ca să se aşeze un moment unul în fața celuilalt. Tînăra telefona cuiva.

– Da... Totul s-a sfîrşit... încă nu trebuie să spunem nimic... Trebuie să-l lăsăm pe tata să le facă surpriza asta, la tribună...

Ce-ar fi putut să-şi spună cei doi bărbați?

– Noroc!

– Noroc, domnule ministru.

Doamna Point părăsise camera. Anne-Marie nu întîrzie să o urmeze.

– Mă duc la culcare, murmură Maigret, ridicîndu-se. Nu mai aveți nevoie de mine.

Point îi întinse mîna, cu stîngăcie, ca şi cum n-ar fi fost un gest banal, ci expresia unui sentiment plin de pudoare.

– Mulțumesc, Maigret.

– Am făcut ce-am putut...

– Da...

Se îndreptară spre uşă.

– Apropo, şi eu am refuzat să dau mîna cu el...

în sfîrşit, pe palier, cînd sâ întoarcă spatele gazdei sale:

– Pînă la urmă o să-şi rupă el gîtul...

Shadow Rock Farm, Lakeville (Connecticut), 23 august 1954 în seria Maigret au apărut Prima anchetă a lui Maigret Inspectorul Cadavre Maigret şi şcoala crimei Cazul Louise Laboine Maigret se teme Maigret şi mortul Nebunul din Bergerac Dansatoarea de la Gai-Moulin Asta-i Felicie!

Maigret la New York Maigret se Inşală Maigret la Picratt's Maigret şi ucigaşul Domnul Gallet a decedat Spînzuratul de la Saint-Pholien Cazul Saint-Fiacre Cine a ucis-o pe Cecile ?

Maigret şi omul dublu Maigret şi prietenul din copilărie Memoriile lui Maigret Prietena doamnei Maigret Liberty Bar Careul de aşi Răspîntia morții Maigret în Arizona Maigret şi gangsterii Capcana lui Maigret Picpus Maigret la Vichy Maigret intră în ring O crimă în Olanda Maigret Umbra chinezească Maigret şi flamanzii Maigret se înfurie Maigret şi bătrîna doamnă Revolverul lui Maigret Maigret la ministru în pregătire:

Maigret şi cadavrul fără cap www.poliroin.ro Redactor: Giuliano Sfichi Coperta: Radu Răileanu Foto: Florin Rnzariu Tehnoredactor: Vasilica Nistor Bun de tipar: iulie 2009. Apărut: 2009 Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266 700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11; (0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail:

office@polirom.ro București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37 • P.O. BOX l-728, 030174 Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

K Str. Bucium nr. 34 iaşi

MR tel.: 0232/211225 fax:0232/211252 ppjjţţ office@printmulticolor.ro multicolor www.printmuiticolor.ro SERVICII TIPOGPATICE COMPLETE Contravaloarea timbrului literar se depune în contul Uniunii Scriitorilor din România Nr. R044RNCB5101000001710001 BCR UNIREA